

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

81'inci Birleşim
14 Nisan 2026 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'deki maden yağmasına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak'a ilişkin gündem dışı konuşması

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 2.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, 9-11 Nisanda İstanbul'da gerçekleştirilen ICAPP Kadın Kolu Toplantısı'na ilişkin açıklaması
- 3.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir'in Urla ilçesinin Kuşçular ve Yağcılar köyleri için 13 Martta onaylanan yeni imar planına ilişkin açıklaması
- 4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, kafe ve restoran işletmecilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 5.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cezaevlerine ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, pazar günü 7 ilde emeklilerin alanlarda olduklarına ilişkin açıklaması
- 7.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, tarım girdi enflasyonuna ve tarım desteği ödemelerine ilişkin açıklaması
- 8.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Elmalı-Seki yoluna ilişkin açıklaması
- 9.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Arsuz Devlet Hastanesinde yaşanan tabloya ilişkin açıklaması
- 10.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Şehitler Haftası'na, Mersin Anamur sebze ve meyve haline ve Çamlıyayla Korucak Göleti'ne ilişkin açıklaması
- 11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Enfal katliamına ilişkin açıklaması
- 12.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, İsrail'in Cumhurbaşkanına yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması
- 13.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, S tipi ve yüksek güvenlikli cezaevlerine ilişkin açıklaması
- 14.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, seçimin yenilenmesi ile ara seçimin birbirinden tamamen farklı olduğuna ilişkin açıklaması
- 15.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Merkez Bankasının açıkladığı 2025 yılı zararına ilişkin açıklaması
- 17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, hekimlere ve sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması
- 18.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Manyas Belediye Başkanının, muhtarların ve Manyaslı hemşehrilerinin ortak talebine ilişkin açıklaması

- 19.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, BAĞ-KUR'lu küçük esnafa ilişkin açıklaması
- 20.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'nın Ceyhan ilçesine ilişkin açıklaması
- 21.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Araban ilçesine on-on beş dakika mesafede olan köylerin idari sınırlarına ilişkin açıklaması
- 22.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, hobi bahçelerine ilişkin açıklaması
- 23.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Demiryolları Genel Müdürüne ilişkin açıklaması
- 24.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, belediyelerin 18'inci madde uygulaması ve miras yoluyla intikal eden taşınmazlarda açılan izaleişüyu davalarına ilişkin açıklaması
- 25.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Kütahyaspor'un başarısına ilişkin açıklaması
- 26.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay'ın Kumlu ilçesine bağlı Doğuayracı Mahallesi'nde yaşanan soruna ilişkin açıklaması
- 27.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Giresun'da verilen maden arama ruhsatına ve ruhsatlandırma kapsamına alınan alana ilişkin açıklaması
- 28.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un Akçaabat ilçesinin Doğanköy Mahallesi'ndeki tarihî köprü ayağında bulunan esnafa ilişkin açıklaması
- 29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, "terörsüz Türkiye, terörsüz bölge" stratejisinin önündeki en büyük engelle ilişkin açıklaması
- 30.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Fırat Üniversitesinin 51'inci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 31.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Enfal katliamına ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, "Kim Var?" isimli müzikalle yurdun dört bir yanına gittiklerine ilişkin açıklaması
- 33.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Buca ilçesinde şahitlik ettikleri hadiseye ilişkin açıklaması
- 34.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, güney Kürdistan'da otuz sekiz yıl önce yapılan katliama ilişkin açıklaması
- 35.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, bugün Siverek'te yaşanan saldırıya ilişkin açıklaması
- 36.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya'da sit alanlarına komşu ormanlık alanların mermer ve krom madenciliğine açılmasına ilişkin açıklaması
- 37.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, dün Ankara'da İl Başkanları Ümit Erkol'a destek için yapılan oturma eylemi sırasında yaşananlara ilişkin açıklaması
- 38.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması
- 39.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Şehitler Haftası'na, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarından Hüsamettin Cindoruk'a, Enfal katliamına, "Tozkoparan İskender" dizisindeki bir aksesuarla ilgili 73'üncü Birleşimde yaptığı açıklamaya, Gülistan Doku soruşturmasına, Narin Güran dosyasına, İsrail'in Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanına yönelik sosyal medya saldırılarına ilişkin açıklaması
- 40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na, süt üreticilerine, Ziraat Bankasının üreticiye verdiği krediye; Tarım Kredi marketlerine, Tarım Kredi Kooperatiflerine bağlı lisanslı depoculuğa, Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre meselesine ve Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürüne ilişkin açıklaması
- 41.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Şanlıurfa Siverek'te bu sabah saatlerinde meydana gelen olaya, İslamabad'da İran ve ABD heyetleri arasında gerçekleştirilen temasa, Netanyahu'nun Cumhurbaşkanına saldırmasına, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ve 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması
- 42.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Enfal soykırımına, barış yasalarına, Gülistan Doku ve Rojin Kabaiş soruşturmalarına, Şanlıurfa'da gerçekleştirilen silahlı saldırıya, bugün vermiş oldukları grup önerilerine, Beypazarı'nda bir maden şirketinde çalışan işçilere, Varto'daki JES meselesine ve 1 Mayıs'ta alanlarda olacaklarına ilişkin açıklaması
- 43.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, otuz sekiz yıl önce Enfal operasyonu ile başlatılan vahşete, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a ve ASKİ'nin sattığı suyun fiyatlandırma tarifesinin idare mahkemesi kararıyla iptal edilmesine, İliç maden faciasının 7'nci duruşmasına, Karadeniz'deki vahşi madenciliğe, okullardaki şiddete ve Millî Eğitim Bakanına ilişkin açıklaması
- 44.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Orta Doğu'nun tarihine ve bugününe, Gülistan Doku olayına, Şanlıurfa'daki saldırıya ve Konya Milletvekili Meryem Göka'ya ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü'nün, "Yarını Tasarlarken Belirsizliklerle Baş Etmek" başlığıyla düzenlenen Antalya Diplomasi Forumu'na ilişkin açıklaması
- 46.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep Büyükşehir Belediye Meclisinin Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'le ilgili kabul ettiği teklife ilişkin açıklaması
- 47.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Hükûmetin Adana'da tarımla ilgili gerekli önlemleri derhâl alması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 48.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, çığ altında kalan Bülent Gezer'e ilişkin açıklaması
- 49.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da tarım arazilerinin ranta açılmasına ilişkin açıklaması

- 50.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, hobi bahçelerine ilişkin açıklaması
- 51.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Ulusal Süt Konseyinin 1 litre süt için açıkladığı maliyete ilişkin açıklaması
- 52.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, nakliyeciler esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması
- 53.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a ilişkin açıklaması
- 54.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı Aksoy'un, Netanyahu'nun Cumhurbaşkanını hedef alan paylaşımlarına ilişkin açıklaması
- 55.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Öğretmen Şükrü Gürses'e ilişkin açıklaması
- 56.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir pazarında yaşanan tabloya ilişkin açıklaması
- 57.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'da deprem sonrasında yaşananlara ilişkin açıklaması
- 58.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, esnafın vergi borcuna ilişkin açıklaması
- 59.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Kaçkar Turizm Fuarı'na ilişkin açıklaması
- 60.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakırlı Kavak ailesine ilişkin açıklaması
- 61.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, BOTAŞ'ın 4 Nisan 2026 itibarıyla hayata geçirdiği kademeli fiyat uygulamasına ilişkin açıklaması
- 62.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı görevinde bulunmuş Hüsamettin Cindoruk ile eski Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a, Şehitler Haftası'na, 1988 Halepçe katliamına, Cumhurbaşkanına yönelik İsrail Başbakanı Netanyahu'nun ve Savunma Bakanının saldırı niteliğindeki söylemlerine ilişkin açıklaması
- 63.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 19'uncu Dönem Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a ilişkin açıklaması
- 64.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, uzman çavuşların taleplerine ilişkin açıklaması
- 65.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Sumud Filosuna ilişkin açıklaması
- 66.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Tekirdağ Çorlu'da yaşayan 8 yaşındaki DMD hastası Gökalp Erdem'e ilişkin açıklaması
- 67.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, okullarda son yıllarda artan bıçaklı ve silahlı saldırılara ilişkin açıklaması
- 68.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 69.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 70.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, verdikleri grup önerisinin önemine, AK PARTİ sıralarından sarf edilen sözlere ve Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 71.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 72.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 73.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 74.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 75.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Dicle Üniversitesi Hastanesinin ihalesine ilişkin açıklaması

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Manisa Akhisar Zeytinliova Mahallesi sakinlerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Veri Bilimi ve Ekonometri Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Veysel Tipioğlu'nun, Özbekistan Âli Meclisi Yasama Kanadı Uluslararası İlişkiler, Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkanı Ulugbek Shermatov'un davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1349)
- 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanı Süleyman Soylu ve beraberindeki heyetin, Kırgızistan Parlamentosu (Jogorku Keneşi) Yargı-Hukuk Meseleleri, Hukuk Düzeni, Suç ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Suyunbek Omurzakov'un davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1350)

C) Önergeler

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, (2/3232) esas numaralı Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/137)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, 19'uncu Dönem Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a ilişkin konuşması

IX.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, derinleşen ekonomik kriz sarmalı içinde artan vergiler, ödenemeyen krediler, yüksek sigorta primleri, haksız rekabet, yüksek girdi maliyetleri, finansmana erişimde yaşanan zorluklar ve kalifiye personel bulamama gibi sorunlar yaşayan esnafın mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, kamu yönetiminde görev yapan bürokratlar ile yürütme organında görev alan Bakan ve Bakan Yardımcılarının siyasi partilerin faaliyetlerine katılmaları, siyasi parti grup toplantılarına iştirak etmeleri, parti il başkanlıklarını ziyaret etmeleri ve benzeri siyasi nitelik taşıyan faaliyetlerde bulunmalarının kapsamı, hukuki boyutu ve kamu yönetimine etkilerinin Genel Kurulda görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 9/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, asgari ücretliler üzerindeki enflasyon etkisini azaltmak için atılacak adımların araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesine yönelik gelişmelerin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

X.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğine seçim

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263)

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, bir kamu bankası hakkında ABD'de görülen davaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41900)

2.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrası toplanan ayni ve nakdî yardımlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/41985)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, monosodyum glutamat ithalatına ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın cevabı (7/42115)

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrası inşa edilen konutların teslim törenleriyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42133)

5.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde kurulan bir öğrenci kulübüne ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42214)

6.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Adalet Bakanının sahibi olduğu gayrimenkullere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42216)

7.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Adalet Bakanının atanma sürecine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42217)

8.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, enerji fiyatlarındaki artışa karşı sosyal destek mekanizması oluşturulması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42335)

9.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları nedeniyle alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42454)

10.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine ait bazı arazilerin kiralanmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42455)

11.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Dicle Üniversitesi Hastanesinde görev yapan bir kişiyle ilgili bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42570)

12.- İstanbul Milletvekili Fethi Açıkel'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırıları nedeniyle alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42571)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güreç'in, ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarının ülke ekonomisine olası etkilerine karşı alınan tedbirlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/42572)

14 Nisan 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hakkında söz isteyen Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş'a aittir.

Buyurunuz Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün burada mavi vatanımızın önemli bir parçası olan, Kıbrıs'ın ve Türkiye'nin istikbalini yakından ilgilendiren gelişmelere dikkat çekmek istiyorum.

Doğu Akdeniz'de son dönemde artan askerî hareketlilik bölgemizin barış ve istikrarını tehdit etmektedir. Orta Doğu'daki gerilimlerin yansımaları Kıbrıs'a doğru genişlerken ada maalesef barışın ve iş birliğinin merkezi olmaktan uzaklaştırılmak isteniyor. Kıbrıs'ın iki halk arasında kalıcı huzurun yuvası olması gerekirken bazı küresel güçlerin rekabet alanı hâline getirilme çabaları hepimizi kaygılandırıyor. Türkiye 1960 Garanti Antlaşması'yla doğan sorumluluğunu garantör devlet olarak kararlılıkla yerine getirmektedir ve getirecektir de! Garantör ülkeler olarak Türkiye, Yunanistan ve İngiltere bu yükümlülüğü üstlenmiştir. Biz her zaman barıştan ve adil bir çözümden yana olduk. 1974'te olduğu gibi bugün de Kıbrıs Türkünün haklarını, can ve mal güvenliğini, geleceğini korumak için gereken adımları atıyoruz ve atacağız da! Adada kalıcı istikrar için tüm tarafların itidalli ve yapıcı yaklaşımı şarttır. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz ve Ege'de zaman zaman uluslararası hukuka aykırı adımlar atması dengeleri zorlamaktadır.

Akdeniz ve Kıbrıs gerilimin değil diyalog, iş birliği, barış ve huzurun alanı olmalıdır. Fakat Kıbrıs'ta son dönemlerde yaşanan bazı gelişmeler uzlaş ve barış ortamını zedelemekte. Güney Kıbrıs yönetimi liderinin, EOKA terör örgütünün kuruluş yıl dönümünde yaptığı açıklamalar ve düzenlenen etkinlikler Kıbrıs Türkü nezdinde derin ve haklı bir rahatsızlık yaratmıştır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, EOKA'nın silahlı eyleme başladığı 1 Nisan 1955 tarihinin yıl dönümünde haddini aşan ve tarihi çarpıtan açıklamalar yapması kaygı vericidir. Bu açıklamalar Kıbrıs Türklerinin havzasındaki acı izleri tazelemekte ve iki toplum arasındaki güveni zedelemektedir. Bu tür yaklaşımlar yerine karşılıklı saygıya dayalı, gerçekçi ve kalıcı bir çözüm anlayışı kabul edilmelidir. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Bey'in de ifade ettiği gibi, Kıbrıs Türk'tür, Türk'ün öz vatanıdır. Bu, tarihî ve siyasi gerçeğin özlü ifadesidir. Kıbrıs'ta iki ayrı halkın ve iki ayrı devletin varlığı göz ardı edilemez, kalıcı çözüm ancak bu gerçeklik temelinde mümkündür.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; konuşmamı tamamlamadan önce, tam yirmi dört yıl aradan sonra büyük bir zafer kazanan Kütahyasporumuzun şampiyonluğundan bahsetmek istiyorum. Mavi Şimşekler, 2025-2026 sezonunda ligin bitimine 1 hafta kala Bornova 1877'yi 2-0 yenerek şampiyonluğunu ilan etti ve 2. Lig'e yükseldi. Yirmi dokuz hafta boyunca terinin son damlasına kadar mücadele eden futbolcularımız, teknik heyetimiz, vizyonlarıyla takımı zirveye taşıyan yöneticilerimiz, dondurucu soğukta ve yakıcı sıcakta takımı yalnız bırakmayan Kütahya'nın evlatları, taraftarlarımız sayesinde bu tarih yazıldı. Kütahya sokaklarını bayraklarla donatan, stadyumu bayram yerine çeviren hemşehrilerimize yürekten teşekkür ediyorum. Bu büyük başarıda emeği geçen Kütahyaspor Başkanımız Sayın Hacı Osman Altinkaya'ya, değerli yönetim kurulu üyelerine, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen Sayın Valimize, özellikle Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz personeline ve emniyet güçlerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Bu başarının mimarları olan teknik heyetimize, futbolcu kardeşlerimize, her maçta ve deplasmanda takımının yanında olan, hepsinden öte yirmi dört yıl sonra tekrar 2. Lig'de mücadele etme imkânı bulan bu güzide kadroya inancını esirgemeyen, dua

ve desteğiyle her zaman yanında olan Kütahya'mıza teşekkür ediyorum. Bu şampiyonluk sana çok yakıştı, sen zaferin kentisin Kütahyaspor.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İkinci söz talebi, Eskişehir'de maden yağması hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'ye aittir.

Buyurunuz Sayın Süllü. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'deki maden yağmasına ilişkin gündem dışı konuşması

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekili olduğum Eskişehir, yirmi yedi yıldır Cumhuriyet Halk Partili yönetimlerin başarılı projeleriyle Avrupa kenti olarak adlandırılan, örnek gösterilen bir şehirdir. İktidarın Eskişehir'e yönelik tüm projeleri ise taşıma, yok sayma ve yok etme üzerinedir.

Eskişehir, idari yargıda Bursa Bölge İdare Mahkemesine bağlandı. TÜLOMSAŞ Genel Müdürlüğü Ankara TÜRASAŞ'ın bölge müdürlüğüne indirgendi. Vakıflar Kütahya'ya, Karayolları Ankara'ya bağlandı. Açıköğretim Fakültemizin gelirlerinin yüzde 88'i YÖK'e aktarılıyor. Havalimanımızın iç hat uçuşları kaldırıldı. PTT Müdürlüğü kapatılmak üzere. Hastane sözü verilen, yıkılan devlet hastanemizin arsası özelleştirme kapsamına alındı. Çevre yolumuz yapılmıyor. Alpu yolu sekiz yıldır bitirilemedi, Seyitgazi-Kırka yolu sürüncemede, Mihaliççık yolunun projesi dahi yok. 2019'dan beri tamamlanamayan Mihaliççık-Mihalgazi yolu ve 2027'de bitirileceği sözü verilen Sarıcakaya-Mihalgazi yolunun ilçe halkı için bitirileceğini düşünmeyin sakın, yol, bir başka yok etme projesi Alpagut-Atalan altın ve gümüş madeni için hızlandırılıyor. Sakarya Nehri'ne 4 kilometre, mikroklima iklimine sahip, dört mevsim narenciye, çeşitli sebze ve meyvenin yetiştiği eşsiz bölgemiz yok edilmeye çalışılıyor. Anadolu'nun Çukurovası olarak bilinen yörede Mihalgazi ilçemiz ülkemizin sebze ihtiyacının yüzde 18'ini karşılıyor, zeytinyağı üretimi ve ipek böcekçiliği yapılıyor. Proje sahasında 28 endemik tür bitki, 61 omurgalı ve 28 kuş türü mevcut. Ayrıca, yörede I. derece arkeolojik sit alanı yer alıyor. 2.450 futbol sahası büyüklüğünde ruhsatlı alanda iklim krizinde en önemli yutak alanlarımız, ormanlarımız, yer altı, yer üstü sular ve yaban hayatı yok edilecek. Eğimli geçirgen topografyasıyla orman ve tarım alanlarının iç içe geçtiği ekosistem tıpkı İliç'te olduğu gibi açık ocak işletmeciliği ve yığın lıç yöntemi, devasa pasa yığınlarıyla, siyanürlü çözeltilerin sızması hâlinde zarar görecektir. Mikro klimanın bozulması, yok olan sular, toz, ağır metal ve kimyasal etkileşimlerle ürün verimi ve kalitenin düşmesiyle tek geçim kaynağı tarım olan üretici, dolayısıyla gıda güvenliğimiz de tehdit altında. Yerleşimlere yakınlığıyla patlayıcı kullanımı ve depolama faaliyetleri ciddi güvenlik ve halk sağlığı riski yaratıyor.

Biz Eskişehirli, yöre halkı, muhalefet partileri, akademik odalar, çevre dernekleriyle dayanışma içinde bu yok etme projesini istemiyor ve direniyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Büyükşehir, Tepebaşı Belediyelerimiz, TEMA, Tabip Odamız, Baromuz ve Ekoloji Derneği dava açtı, 20 Nisanda bilirkişi sahada keşif yapacak, biz de orada olacağız ve sonuna kadar direneceğiz ancak karşımızda Cengiz Holding olunca endişeliyiz çünkü arkasındaki gücü hepimiz biliyoruz. İliç'te bilim insanlarının uyarılarına aldırılmamasıyla 9 canın lıç yığınları altında kaldığı maden faciasında davalar ve yoğun kamuoyu baskısıyla maden açılmıyordu. 25 Martta Amerikan SSR Mining'in hisselerini Cengiz Holdinge devrettiği duyuruldu. İktidar nezdindeki gücüyle, özel hukuk ve izin süreçleriyle Cengiz Holding madeni açacak. Ne yazık ki ülkemizdeki vahşi madencilğin arkasındaki en büyük etken iktidarın yağmaya yol açan tutumu. Şirketler iktidardan aldığı güçle sadece doğayı değil emekçilerin haklarını da yok sayıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Mihaliççık ilçemizde TMSF'nin Yıldızlar Holding Doruk Madencilğe devrettiği Yunus Emre Termik Santrali ve kömür madeninde yaşanan mağduriyetlerle emekçiler Ankara yollarına düştüler ancak tüm işletmelerinde mağdur eden şirket devletten aldığı ihalelere hızla devam ediyor.

Talan sadece, yüz ölçümünün yüzde 71'i maden ruhsatlı Eskişehir'e özgü değil. Ülkemizin dört bir yanında yağma, hak kayıpları, facialar, madencilğin doğası gereği değil, kader ise hiç değil. (CHP sıralarından alkışlar) Sorumlu, yer üstü kaynaklarını tüketip yer altı kaynaklarına gözünü diken, vatandaşını, emekçiyi, doğayı yok sayan iktidarın şirketleri kayıran zihniyeti. (CHP sıralarından alkışlar) Biz de bu rant zihniyetine karşı çevreden, emekten, halktan yana, geleceğimiz için mücadelemizi sürdüreceğimizi bildiriyor, Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Üçüncü söz talebi, Uşak hakkında söz isteyen Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş'e aittir.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak'a ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yerel seçimlerin üzerinden tam iki yıl geçti. 31 Mart 2024 tarihinde Uşak halkımız, tam otuz beş yıl aradan sonra Cumhuriyet Halk Partili Özkan Yalım'ı Belediye Başkanı seçti. Uşak Belediyesi artık CHP'li bir belediye başkanı tarafından yönetilecekti.

Özkan Yalım, Belediye Başkanı seçilir seçilmez Uşak Spor adına müteahhitlerden, iş insanlarından ve esnaftan 300 bin-400 bin-500 bin TL gibi paralar vermelerini ister. "Neden şikâyet etmiyorsunuz?" dedim. "Şikâyet edemeyiz çünkü belediyede işlerimiz yürümez ve Başkan çok daha fazlasını ceza kestirerek bizden alır." dediler. Hiç kimse şikâyetçi olamadı. Paralar daha çok elden toplanmaktaydı, fatura, makbuz diye bir şey yoktu. Bu paralar keşke Uşak Spor'a gitseydi ama olmadı, Uşak'ta artık bir mafya düzeni hâkimdi.

Seçimden önce "Hiç kimseyi işten çıkarmayacağım." dedi. Seçim sonrası âdeta işçi kıyımı yaparak binden fazla kişiyi işten çıkardı.

Uşak Belediye Başkanının, başkan yardımcılarının ve üst düzey yöneticilerin sevgililerinin olduğu ve bunların Uşak Belediyesinde işe yerleştirildiği Uşak Belediyesinde en çok konuşulan konulardan biriydi.

Bunlar yetmezmiş gibi, Özkan Yalım'ın kendi gazinosunda çalışanların maaş ve SGK giderlerini Uşak Belediyesine ödettirmesi gerçekten de pes dedirtirdi.

Otuz yıl aradan sonra Uşak şehrimiz ilk defa sekiz ay süren su kesintileri yaşadı, insanlar susuzluktan illallah etti. Şehir içindeki patlaklar çatlaklar haftalarca, aylarca yapılmasa da, şehir içinde 7 milyon metreküp su kayıp kaçak olsa da Uşak Belediye Başkanı Özkan Yalım'a göre suçlu ve kusurlu hep başkalarıydı.

AK PARTİ'li Belediye Başkanı Nurullah Cahan tarafından 2013 yılında yapılan alt geçitlerin üstündeki Selçuklu yıldızı ve Osmanlı tuğrası tahrip edilerek ortasına Atatürk resmi konulup, alt geçitlerin girişine Başkan Yalım'a ait resimler asılarak hizmette doruk noktaya ulaşıldı(!) Bu yapılanların ecdadımıza ve alt geçitleri yapan belediye başkanlarına karşı saygısızlık olabileceği hiçbir zaman akıllarından geçmedi.

Yine, önceki dönem belediye başkanlarımızdan Ali Erdoğan tarafından yapılan amfi tiyatroya plastik sandalyeler konuldu, merhum Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in ismi verildi, CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e açılış yaptırıldı, CHP Genel Başkanı Özgür Özel de "Başkanım, bu tesisleri sen mi yaptın?" diye sormadı.

Heykel yapmadan olmazdı; Başkan Özkan Yalım da Uşak'ın İsmetpaşa Caddesi'ne 2'nci Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü'nün büstünü yaptırdı. Uşak halkı bundan memnun mudur bilemem ama açılışa gelen Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve CHP'liler memnundu ama en çok da büstü yapan firma memnundu.

Uşak Belediye Başkanı Özkan Yalım âdeta dışişleri bakanı gibi çalışıyordu. Belediye Başkanlığının neredeyse büyük bir kısmını ya il dışında ya da ülke dışında geçirmektedir. Bu seyahatlerde çalışanlarının çalışmalarının daha verimli olması için belediye personelini asla yanından ayırmazdı.

Sadece Uşak ilimize değil, aynı zamanda CHP Genel Merkezine de hizmet etmesi gerekiyordu, meğerse onu da yapmış. CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in kullandığı Mercedes marka araç için CHP Genel Merkezi her ne kadar "Biz aldık, işte faturası." dese de bu faturanın CHP Genel Merkezi tarafından ödendiğine dair bir banka dekontu gösterilmediği için bu aracın parasının ilgili firmaya Uşak Belediye Başkanının şoförü tarafından verildiği Uşak ilimizde konuşulmaktadır.

Somut olan, Özgür Özel'e ait olan aracın VIP donanımı, masrafları Uşak Belediyesine ait Sosyal Tesisler şirketi tarafından ödenmiş olup tam 7 milyon 754 bin TL para harcanmıştır. CHP Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır "Belgeler nerede?" diyor. İşte, size belgeleri sunuyorum arkadaşlar. İstanbul firması olan DizaynVIP firması Uşak Belediyesi Sosyal Tesisleri şirketine 6 milyon 856 bin TL'lik ve 898 bin TL'lik 2 adet fatura keser. 6 milyon 856 bin TL'lik faturanın açıklama kısmında "Mercedes-Benz aracın iç donanımı yapılması" der ve işlem yapılan aracın motor şasi numarası yazar. Bu motor şasi numarasına dikkat edin arkadaşlar. Ve 1 Nisan 2026 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi Sayın Özgür Özel'e ait aracın bilgilerini paylaşır. Özgür Özel'e ait aracın motor şasi numarası ile -ne tesadüftür ki- bu faturadaki motor şasi numarası bire bir aynıdır. Demek ki Uşak Belediyesi şirketince VIP dönüşümü yapılan araç Sayın Özgür Özel'e aittir. Uşak Belediyesi muhasebesi faturada aracın şasi numarasının yazılmasından rahatsız olur çünkü bu araç Uşak Belediyesine ait değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu faturalar firmaya iptal ettirilerek motor şasi numarası yazılı olmayacak şekilde 2 fatura yerine 7 milyon 754 bin TL'lik bir fatura düzenlenir ve bu fatura Uşak Belediyesi tarafından ödettirilir. Cumhuriyet Halk Partisinin elinde Mercedes'ten alınmış bir fatura daha vardır ama bu faturanın ödendiğine dair herhangi bir banka dekontu olmadığı için bu faturanın naylon fatura olma ihtimali yüksektir. CHP Genel Merkezi tarafından ödendiğine dair bir banka dekontu getirirlerse ben kendilerinden özür dileyebileceğim; yok, bunu getiremezlerse -şimdiye kadar da gösteremediler- bu durumda bu araç Uşak Belediyesine aittir ve Uşak Belediyesine geri teslim edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, hani bir film vardır "Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok" diye, bilirsiniz ya, yıllar geçmesine rağmen, aynı şekilde, Cumhuriyet Halk Partisinde değişen bir şey yok diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından arkadaşlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, hatip isim vererek grubumuzu zan altında bırakmıştır, kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Banka dekontlarını göstereceksen, tamam. Banka dekontlarını göstereceksin yalnız, fatura değil, faturalar burada var.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kendileriyle ilgili kamu kaynaklarını döke saça, tepe tepe kullananlar bunlarla ilgili hiçbir hesap vermezken, hiçbir hesap veremezken bulabildikleri her ipucu üzerinden, her isnat üzerinden burada her türlü karalama yapmayı tercih ediyorlar.

Arkadaşlar, bir defa her şeyi açıkça, doğru dürüst konuşalım. Uşak Belediye Başkanımız şu anda tutuklu; nasıl tutuklandığını gördünüz, birçok insanın vicdanını yaralayacak şekilde ve bir hukuk devletinde olamayacak şekilde tutuklandı. Kendisiyle ilgili suç isnatları var, bazı deliller var, bizim de taşıyamayacağımız yükler var ama herkesin adil yargılanma hakkı var.

Şimdi, biz diyoruz ki: "Bu araç Genel Merkezin kendi olanaklarıyla tefriş edilmiştir." Siz diyorsunuz ki: "Başka şekilde, belediye olanaklarıyla tefriş edilmiştir." Bunların hepsine karar verecek olan yargıdır. Biz fatura gösteriyoruz, beyefendi banka havalesi bekliyor. Siz hangi sıfatla banka havalesi bekliyorsunuz bizden, hangi yetkiyle?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Uşak halkı adına.

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, Uşak halkı adına, Türk milleti adına bir dava açılacak ve Türk milleti adına Uşak Belediye Başkanı hesap verecek. Biz herkesin hesap vermesi gerektiğini, her birinizin, Cumhurbaşkanını başta olmak üzere, Adalet Bakanını başta olmak üzere herkesin hesap vermesi gerektiğini ve hesap verilirken de milletin gözü önünde, millettten kaçırmadan hesap verilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Bu nedenle, buradan böyle bir şey yakalamış gibi bize çamur atabileceğinizi zannederek karalama yapmanızı şiddetle reddediyoruz. Yargılamayı bekleyin, biz belgelerimize güveniyoruz; güveniyorsanız, yüreğiniz yetiyorsa görüşürüz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Güneş, size sataşmadı, ne diyeceksiniz?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sataşma yok Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tezleri reddetti; nasıl sataşmadı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Güneş, sizin iddialarınıza cevap verdi, size sataşmadı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama benim söylediklerime cevap vermedi Başkanım.

Bir de beni itham etti ve dolayısıyla da ben diyorum ki Başkanım, söz verirsiniz cevap vereceğim.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika...

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, biz, burada Uşak halkının hakkını korumaya çalışıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylüyor! Uşak'taki tüm atamaları bu beyefendi yapıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Burada diyoruz ki biz: "Bu aracın bedeli Uşak Belediyesi tarafından ödenmiştir."

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uşak'taki, İŞKUR'daki tüm atamaları beyefendi yapıyor. Uşaklıların hakkını yiyor bu!

BAŞKAN - Dinleyelim Sayın Tanal, bir dinleyelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Cumhuriyet Halk Partisi bir araç alamayacak kadar aciz mi de bu aracın VIP donanımını Uşak Belediyesinin şirketine yaptırıyor. Bununla ilgili fatura göstermeniz lazım, fatura.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uşak'taki İŞKUR'ların atamasını yapıyor bu beyefendi, yalan söylüyor Uşaklılara.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Tanal Urfa Vekili, hatırlatırım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Fatura gösteriyorsunuz ama makbuzunu gösteremiyorsanız ve dolayısıyla da bu makbuzun ödenip ödenmediği belli değil arkadaşlar. Size diyorum ki banka dekontunu gösterin, sizden özür dileyeceğim. Eğer siz bunu gösteremezseniz, o zaman bunu kabul edeceksiniz ve bu aracı Uşak Belediyesine geri teslim edeceksiniz ve özür dileyeceksiniz Uşak halkından diyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Tamam Sayın Güneş, teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz, Sayın Göka...

2.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, 9-11 Nisanda İstanbul'da gerçekleştirilen ICAPP Kadın Kolu Toplantısı'na ilişkin açıklaması

MERYEM GÖKA (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

9-11 Nisanda İstanbul'da AK PARTİ Kadın Kolları ev sahipliğinde düzenlediğimiz Uluslararası ICAPP Kadın Kolu Toplantısı'nda küresel dönüşüm çağında kadın liderliğini ele aldık.

52 ülkeden yaklaşık 350 siyasi partiyi bünyesinde bulunduran ICAPP yani Uluslararası Asya Siyasi Partiler Konferansının Kadın Koluyla gerçekleştirdiğimiz bu program vesilesiyle Asya'nın güçlü kadın siyasetçileriyle bir araya gelerek tecrübe paylaşımında bulunduk, iş birliğimizi pekiştirdik, ortak vizyonumuzun bir nişanesi olarak ICAPP İstanbul Bildirisi'ni kabul ettik.

Heyeti kabul eden Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı arz ediyor, bu sürecin mimarlarından Kadın Kolları Başkanımız Sayın Tuğba Işık Ercan'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Türkiye olarak ICAPP Kadın Kolu Dönem Başkanlığını devralmış olmaktan büyük bir onur duyuyor, üstlenilen bu görevle birlikte Asya'da partiler arası diyalog ve iş birliğinin güçlendirilmesine, bölgesel ve küresel meselelerde ortak aklın geliştirilmesine önemli katkılar sunmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çubuk...

3.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, İzmir'in Urla ilçesinin Kuşçular ve Yağcılar köyleri için 13 Martta onaylanan yeni imar planına ilişkin açıklaması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İzmir'in Urla ilçesinde bulunan Kuşçular ve Yağcılar köylerinde 13 Martta Çevre, Şehircilik ve iklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanan yeni imar planlarıyla 15 hektarlık doğal sit alanı yapılaşmaya açıldı. Doğal sit alanı ve tarımsal niteliği korunacak alan statüsündeki onlarca hektarlık alanın statüsü sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı olarak değiştirilmiş ve bölgede lüks villa projelerinin inşa edilmesinin önü açılmıştır. Hobi bahçelerinde yapılaşma yasaklanmışken bu değişikliğin hangi gerekçeyle açıklanabileceğini merak ediyoruz. Durumdan köylerde yaşayan insanlar da rahatsız ve hep birlikte itiraz etmeye hazırlanıyorlar. Bu plan altmış gün askıda kalacak; bize düşen, bu projenin iptal edilmesini örgütlemek ve bunun gibi projelerin tekrar gelmemesi için mücadele etmek. İklim krizi kapıda beklerken bu tarz projeleri hayata geçirmek, ekolojik yıkımı ve bu krizi derinleştirir. Proje derhâl iptal edilmelidir. Doğadan elinizi çekin!

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, kafe ve restoran işletmecilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hizmet sektörünün can damarı olan kafe ve restoran işletmecilerimiz milyonlarca insana iş vermektedir. Esnafımızın yüzde 1 KDV'yle alım yaparken yüzde 10 KDV'yle fiş kestiğini ve zarar ettiklerini artık görmeliyiz. Esnaf adaletsiz yükü artık taşıyamıyor, iş yerleri bir bir kapanıyor. Çözüm: Pandemiyle getirdiğiniz bu uygulamaya son verip satış KDV oranının yüzde 2 seviyesine çekilerek alış satış dengesi kurulmalı ve küçük işletmeler için bir an önce hasılat esaslı vergilendirme modeline geçilmelidir.

Ayrıca, sigara denetiminin ceza barajını aşmasıyla artık esnafın kepenk kapattığını görüyoruz. Denetleme yöntemi müşterileri de huzursuz edip esnafın onurunu, itibarını zedelemektedir. Gazi Meclisi acilen bu uygulamaya son verip çözüm bulmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

5.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, cezaevlerine ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Meclis halkı temsil ediyorsa ülkeyi yöneten iktidar toplumsal taleplere kulak vermelidir. Halkın gündeminde adalet var, hayat pahalılığı var, yoksulluk var.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç döneminde Meclise gelen yargı paketleri cezaevlerindeki adaletsizliğe çözüm olmadı. Kapasite fazlalığından dolayı 110 binden fazla mahpusun cezaevinde üzerinde yatacağı bir ranzası yok. İnsanlık dışı inşa edilen S ve Y kuyu tipi cezaevlerinde devam eden dönüşümsüz açlık grevi eylemleri ciddi boyutlara ulaşmıştır. Devletin yaşamı koruma ve insan onuruna uygun koşulları sağlama yükümlülüğünü hatırlatıyoruz. Meclisten çağrımızı Adalet Bakanlığına ve ilgili bütün kurumlara yapıyoruz: Cezaevlerindeki zulüm son bulsun. Erzincan Cezaevinde kalan Mehmet Durak Karak başta olmak üzere bütün hasta tutsaklar bir an önce tahliye edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

6.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, pazar günü 7 ilde emeklilerin alanlarda olduklarına ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, pazar günü, ülkenin 7 ilinde emekliler sokaktaydı, alanlardaydılar ve "Sefalet zulmüne son!" demek için sokaktaydılar. Mersin'de de emekli yurttaşlarımız pazar günü Mersin sahilindeydi, biz de oradaydık, emekli yurttaşlarımızla birlikteydik. Öyle güzel bir gündü ki aslında, emekli yurttaşlarımız o gün, o saatlerde çocuklarıyla, torunlarıyla orada olmalıydı, gezmeliydi, dinlenmeliydi, eğlenmeliydi ama maalesef emekli yurttaşlar, o güneşli günde insanca bir yaşam için miting ve yürüyüş yaptılar. Ben de emekli yurttaşlarımızla birlikteydim ve orada onlara sordum: "İktidarın eli yirmi dört yıldır cebinizde. Peki, iktidara hakkınızı helal ediyor musunuz?" Hep bir ağızdan dediler ki: "Hakkımızı helal etmiyoruz." Sordum: "İktidara söyleyeceğiniz başka bir şey var mı?" Dediler ki: "Dört gözle sandığı bekliyoruz; sandık önümüze gelecek, biz emekliler bu iktidarı göndereceğiz."

BAŞKAN - Sayın Çan...

7.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, tarım girdi enflasyonuna ve tarım desteği ödemelerine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - AKP'nin neden olduğu ekonomik yıkım bölgemizdeki savaş koşullarıyla birleşince bu durumdan en fazla etkilenen kesim tarım kesimi olmuştur. Tarım Kredi Kooperatifleri de bu gelişmeler doğrultusunda gübre satış fiyatlarına zam yapmaktadır. Çiftçimiz bugün üre gübresini 34 liraya, DAP gübresini 42 liraya alabiliyor. Tarımsal girdi enflasyonu çiftçimizin üretim gücünü kırmış, gıda güvenliğimiz ve sofralarımız doğrudan tehdit edilmiştir. Sonuçta, gübrede son üç aylık enflasyon yüzde 75. Üreticiyi esas mağdur eden ise gübreyi almak için beklediği tarım desteği ödemeleri oldu. Kimlik numaralarına göre yapılan ilk ödeme ile son ödeme arasında yüzde 30 fiyat artışı oldu. Havzalı çiftçilerimiz haklarını helal etmiyor. Bu farkı ödemesi gereken üreticilerimiz değil, siyasi iktidardır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

8.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Elmalı-Seki yoluna ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Elmalı ilçemizin 12 mahallesini ilçe merkezine bağlayan, aynı zamanda Elmalı'yı Fethiye'ye ve sahil bölgelerine bağlayan Elmalı-Seki yolu stratejik bir yoldur. Bu yol, dar yapısı nedeniyle iki aracın yan yana zor geçtiği, ölümlü kazaların yaşandığı bir yoldur. Nitekim, dün bu yolda meydana gelen kazada bir gencimizi kaybettik, kendisine Yüce Allah'tan rahmet diliyorum. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yıllardır "Duble yol yapacağız." diye söz vermesine rağmen kamulaştırılması tamamlanan bu yolun yapımıyla ilgili bugüne kadar bir adım atılmamıştır. Bu yol sebze ve meyve taşıyan tır, kamyon ve kamyonetlerle birlikte yerli ve yabancı turistlerin yoğun olarak kullandığı hem tarım hem turizm yoludur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bu yol yapılına kadar en azından yolun sağından ya da solundan 2 metre genişleterek yolu rahatlatmalı, kazaların önüne geçmelidir. Elmalı-Seki yolunun bir an önce yapılmasını Elmalılı hemşehrilerim adına talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

9.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Arsuz Devlet Hastanesinde yaşanan tabloya ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arsuz Devlet Hastanesinde yaşanan tablo bir sağlık sisteminin nasıl yönetilemediğinin acı bir örneğidir. Hastanede MR çekecek teknik personel yok, ameliyathanelerde gerekli teçhizat eksik; doktorlarımız çaresizlik içinde hastaları İskenderun'a, Dörtöyl'a, Antakya'ya sevk etmek zorunda kalıyor. Soruyorum: Bu mudur sağlıkta erişim, bu mudur vatandaşın en temel hakkı olan sağlık hizmeti?

Dahası var: Kulak burun boğaz uzmanı yok, yoğun bakım, temizlik ve klinik destek personeli yetersiz. Bunlar insan hayatını riske atan ihmallerdir. Hatay, depremi yaşamış bir şehir. Bu kente ikinci bir mağduriyeti reva göremezsiniz. Sağlık altyapısını güçlendirmek, personel açığını derhâl kapatmak zorundasınız. Hatay sahipsiz değildir; biz buradayız, takipçisiyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

10.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Şehitler Haftası'na, Mersin Anamur sebze ve meyve haline ve Çamlıyayla Korucak Göleti'ne ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Şehitler Haftası vesilesiyle aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve dualarla anıyorum efendim.

Mersin Anamur ilçesi 55 bin dönüm arazi üzerinde 250 bin ton muz, 100 bin ton çilek üretmektedir ancak mevcut sebze ve meyve halimiz yeterli değildir. Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen alana bir an önce el birliğiyle, hep birlikte modern bir hal yaptırılmalı efendim.

İki, Çamlıyayla Korucak Göleti on yıldan beri su tutmamaktadır. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından teknik çalışmalara bir an önce destek verilerek hayata geçirilmesini talep ediyoruz. Köylümüzün, çiftçimizin hep yanındayız.

Saygılarımla efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Enfal katliamına ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Irak Kürdistan bölgesinde yaşayan Kürt halkına karşı 1986 yılında Saddam Hüseyin rejiminin başlattığı Enfal Harekâtı neticesinde bir soykırım devreye konuldu. Binlerce Kürt katledildi, yerleşim birimleri yakıldı ve 1 milyona yakın insan yerinden yurdundan edildi. Orta Doğu'nun çatışmalı ve kanlı şiddet tarihinde Kürtler varlıklarını korumak ve özgürlüklerini kazanmak için mücadeleden asla vazgeçmedi; türlü bedeller ödedi ve hâlâ ödüyor. Enfal'den Halepçe'ye, Amude'den Dersim'e uzanan bu katliam tarihinde bu acıyı yüreğinde hâlen taşıyan milyonlarca Kürt'e yaşatılanları unutmadığımızı bildirmek istiyorum.

Enfal katliamının yıl dönümünde, yaralananları, göç ettirilenleri ve yaşamını yitirenleri saygı ve minnetle anıyorum. Ayrıca, katliamcıları, soykırımcıları ve insanlığa karşı suç işleyenleri lanetliyorum.

BAŞKAN - Sayın Çalkın...

12.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, İsrail'in Cumhurbaşkanına yönelik ifadelerine ilişkin açıklaması

ADEM ÇALKIN (Kars) - Masum sivilleri hedef alan, çocukların kanı üzerinden varlığını sürdüren bir zihniyetin Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik ifadeleri alçakçadır ve asla kabul edilemez. İsrail yönetimine açık bir uyarıdır: Gazze'de, Suriye'de, Lübnan'da ve İran'daki zulmü kirli ithamlarla örtemezsiniz.

Ben, Kudüs Fatihî Selâhaddin Eyyubî'nin torunuyum. Biz birliğimizi tarihten, gücümüzü kardeşliğimizden alırız, söz konusu vatanımız ve kutsalımız olduğunda tek yürek oluruz. Ey Katz, sizin fitneleriniz bize sökmez, Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla biz 86 milyon Türk'üz; Türkiye'yi hiç kimse hafife almasın. Katil İsrail'in zulmü asla payidar olamaz, bir gün insanlık huzurunda mutlaka hesap verecekler. Hükümrانlık ve mutlak galibiyet yalnızca Allah'a aittir.

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

13.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, S tipi ve yüksek güvenlikli cezaevlerine ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Batman Beşiri Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde intihar ettiği iddia edilen mahpus Mehmet Çeviren yaşamını yitirdi; yalnızca üç hafta içinde yaşanan bu üçüncü ölüm. Daha üç hafta önce ağır hasta Mehmet Edip Taşar "Cezaevinde kalamaz." raporuna rağmen tahliye edilmeyerek yaşamını yitirmişti, ardından Kırşehir S Tipi Cezaevi'nde tutulan Rojhat Babat şüpheli şekilde yaşamını kaybetti.

S tipi ve yüksek güvenlikli cezaevlerinde uygulanan ağır tecrit, izolasyon ve sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, hak ihlalleri mahpusların yaşam hakkını doğrudan tehdit ediyor. Devletin gözetimi altındaki bu ölümler açık bir yaşam hakkı ihlalidir. Çeviren'in ölümünden önce dile getirdiği baskı ve insanlık dışı koşullar araştırılmalı, sorumlular ortaya çıkarılmalı ve bu ölümler durdurulmalıdır. Bu ölümlerin de bundan sonra olacak olanların da sorumlusu Adalet Bakanlığıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Yazmacı...

14.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, seçimin yenilenmesi ile ara seçimin birbirinden tamamen farklı olduğuna ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Siyasi polemik üretmek adına yerleşik yargı kararlarını ve seçim hukukunu göz ardı etmek kamuoyunu yanıltmaktan öteye geçemez. Son günlerde Siirt seçimleri üzerinden yürütülen tartışmalarda açık bir hukuki gerçekliğin çarpıtıldığını üzülen görüyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez milletvekili seçildiği 9 Mart 2003 Siirt seçiminin ara seçim olarak nitelendirilmesi hukuki gerçeklerle bağdaşmıyor.

Siirt seçimleri Yüksek Seçim Kurulunun kararıyla iptal edilen 3 Kasım 2002 seçimlerinin yenilenmesidir. Seçimin yenilenmesi ile ara seçim hem hukuken hem de usul bakımından birbirinden tamamen farklıdır. Açık anayasal ve hukuki gerçeklere rağmen bu süreci ara seçim olarak nitelendirmek gerçeği değiştirmez, sadece yanlışta ısrarı gösterir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Toy...

15.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - "Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz

Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz

Düşer mi tek taşı sandın harim-i namusun

Meğer ki harbe giden son nefer şehit olsun."

Akif'in dizelerinden yükselen imanla verdiler canlarını Bedir'in aslanları, Çanakkale'nin kahramanları, 15 Temmuzun yiğitleri ve görev şehitleri; askerler, polisler, öğretmenler, doktorlar, savcılar ve daha niceleri.

Bugün Ezanımuhammedî semalarda yankılanıyor, al bayrağımız göklerde dalgalanıyorsa, necip milletimiz özgür ve emniyet içinde yaşıyorsa, düşman korkuyor, dost güven duyuyor, mazlum da dua ediyorsa şüphesiz şehit ve gazilerimiz sayesinde. Bizler, ancak "terörsüz Türkiye" ve Türkiye Yüzyılı yolunda başarılı olursak onların aziz hatıralarını şad eder, fedakârlıklarını tazim edebiliriz.

Bu duygularla, idrak ettiğimiz Şehitler Haftası'nda tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Merkez Bankasının açıkladığı 2025 yılı zararına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Memlekette rakamlar resmen bir felaket hikâyesi anlatıyor. Bakın, Merkez Bankamız 2025 yılı zararını 1 trilyon 65 milyar lira olarak açıkladı. Bu zarar 2024'te 700 milyar, 2023'te 818 milyar yani üç yılda 2,5 trilyon lirayı aşan bir kamu zararından bahsediyoruz. Ekonomiyi bilimle değil, talimatla yönetirseniz tabii ki sonuç bu olur. Tabii, faturayı da kim öder? Memleketin dar, sabit gelirli geniş halk kesimleri, fakir fukara, gariban; onlar öder. Milletin çıkaracağı faturadan da korktuğunuz için sandıktan da işte böyle köşe bucak kaçarsınız. Allah ıslah etsin.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

17.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, hekimlere ve sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sağlık sisteminin yükünü omuzlayan hekimlerimiz ve sağlık çalışanlarımız yıllardır hak ettikleri değeri ne yazık ki görememektedir.

Bugün buradan Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'na açık bir çağrıda bulunuyoruz: Sağlıkçıların ve hekimlerin hakkını korumak için gerekli adımları gecikmeden atın. Özellikle yan ödemelerin emekli maaşlarına yansıtılmaması büyük bir adaletsizliktir; yıllarca ağır koşullarda çalışan sağlık emekçileri emekliliklerinde ciddi bir gelir kaybına uğramaktadır. Bu durum ne hakkaniyetle ne de sosyal devlet anlayışıyla bağdaşır. Sağlık çalışanlarını alkışlamakla yetinmeyin, onların geleceğini güvence altına alın. Yan ödemeleri emekliliğe yansıtın, mağduriyetlerini giderin. Unutmayın, güçlü bir sağlık sistemi ancak hakkı teslim edilmiş sağlık çalışanlarıyla mümkündür. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı...

18.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Manyas Belediye Başkanının, muhtarların ve Manyaslı hemşehrilerinin ortak talebine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir ilimiz Manyas ilçemizin Muhtarlar Derneği Başkanı Serkan Keçeci ve 17 muhtarımız bugün Ankara'da Mecliste bizleri ziyarete geldi. Belediye Başkanımız Ahmet Duru, muhtarlarımız ve Manyaslı hemşehrilerimizin ortak bir talebi var. 1940'lı yıllardan kalma 600 metrekare içerisinde hizmet görmeye çalışan Hükümet Konağı binamız ki aynı zamanda Adliyeye de yer teşkil etmekte ve yetersiz kalmaktadır. İlçemizde birçok kamu kurumu dağınık, hizmet vermekte yetersiz, eski ve kiralık mülkiyetlerde hizmet üretmektedir. Biz bu anlamda... Daha da vahim durumda olan Emniyet binamız depreme dayanıksız çıkmış ve hâlâ faaliyet göstermekte; bu, personelimiz ve vatandaşlarımız için de risk oluşturmaktadır. Mevcut binaların bir araya getirilerek tüm kamu kurumlarına, adliyeye, Emniyete, bir çatı altında olacak yerleşkede, güvenli, modern, erişilebilir yeni bir Hükümet Konağı ve kamu hizmet binası yapılmasını talep etmekteyiz.

BAŞKAN - Sayın Genç...

19.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, BAĞ-KUR'lu küçük esnafa ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAĞ-KUR'lu küçük esnafımız bugün sadece ekonomik zorluklarla değil, yıllardır çözölemeyen emeklilik sorunuyla da karşı karşıya. 7200 prim günü düzenlemesi milyonlarca esnaf için artık bir beklenti değil, tutulması gereken bir sözdür. Sayın Cumhurbaşkanı 6 Mayıs 2023'te Kayseri Cumhuriyet Meydanı'nda "Küçük esnafımızın prim ödeme gün sayısını 7200 güne indiriyoruz." dedi, aradan geçen üç yıla rağmen ortada hâlâ bir düzenleme yok. Soruyoruz: Kayseri'de verilen sözler neden tutulmadı? Esnafın oyu istenirken verilen sözleri seçimden sonra rafa kaldırmak doğru değil çünkü bu mesele yalnızca prim hesabı değildir, sabah dükkânını açan, vergisini ödeyen, ayakta kalmaya çalışan küçük esnafın alın teri meselesidir. Esnafımız artık vaat değil, adım bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

20.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana'nın Ceyhan ilçesine ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Adana'mızın güzide ilçelerinden biri olan Ceyhan ilçemiz maalesef sahipsiz. İlk olarak, İsalı köyümüzde sel oldu. Türkiye Yüzyılı diyoruz ama vatandaşlarımız yine çamurla baş başa bırakıldı. Çağrıda bulunuyorum: DSİ hâlâ yatmaya devam ediyor, acilen bu dereyi ıslah etmeleri gerekmekte.

İkinci olarak, Ceyhan Devlet Hastanesinde bir tane bile ATM makinesi yok. Hasta yakınları, personel, ziyaretçiler bu konuda mağdurdur.

Son olarak ise 2014 yılından beri Kozan-Kadirli-Ceyhan yolunun özellikle Mercimek mevkiisi tamamen ölüm yoluna dönüşmüştür. Bu yol bitmedi, bitemedi 2014 yılından beri. Geçen hafta 1 genç kardeşimizi kurban ettik, kurban oldu. Buradan soruyorum: Daha kaç can gidecek? Adana'nın 15 ilçesiyle birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Manisa Akhisar Zeytinliova Mahallesi sakinlerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Manisa Akhisar Zeytinliova Mahallesi sakinleri şu an Genel Kurulu izliyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın Meriç...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Araban ilçesine on-on beş dakika mesafede olan köylerin idari sınırlarına ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'in Araban ilçesine sadece on-on beş dakika mesafede olan köylerimiz ne yazık ki idari sınır gerekçesiyle bir buçuk saat uzaklıktaki Besni ve Pazarcık'a bağlanmıştır. Aşağımülk, Yukarımülk, Sarıl, Karalar, Tetirlik, Suvarlı ve Köseceli köylerinde yaşayan vatandaşlarımız büyük mağduriyetler yaşamaktadır. Bu köylerimiz idari sınırların yanlış çizilmesi nedeniyle belediye hizmetlerinden ve acil yardımlardan mahrum kalmaktadır. Coğrafi gerekçelere aykırı olan bu durum hemşehrilerimizi kendi topraklarında maalesef çaresiz bırakmıştır. Acil durumlarda itfaiyenin veya ambulansın köylere ulaşması bir buçuk saati bulmaktadır. Bir hastanın hastaneye yetiştirilmesi ise bazen üç saati geçmektedir.

Buradan yetkililere sesleniyorum: Bu mantık dışı uygulamaya derhâl son verin. Söz konusu köylerin sınırlarını idari bağları, coğrafi yakınlıklarını dikkate alarak tekrar düzenleyin.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

22.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, hobi bahçelerine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Türkiye'de 24 milyon hektar ekilebilir arazi var. Hobi bahçeleri denilen alan yaklaşık 2-3 bin hektar yani toplamın binde 1'i bile değil ama bütün gürültü bunun üzerinden koparılıyor. Neden? Çünkü gerçek sorunu konuşmak istemiyorsunuz. Gerçek sorun üreticinin kazanamaması, köylerin boşalması, gençlerin topraktan kopması, maliyetlerin üreticiyi ezmesi. Parçalı arazi bahanedir. Kooperatif olan yerde parçalı arazi engel de değildir. Sorun arazi değil, sorun sistem. Köyler boşuna boşalmadı. Köyler yüzde 95 boşaldıysa bunun sorumlusu güdülen politikalar ve onları çıkaranlardır. Bir gecede köyler mahalle hâline getirildi. İnsanlar üreticiydi, bir anda tüketici oldu. Kentlere bağlanarak kâğıt üstünde mahalle hâline getirilen köyler tekrar köy vasfına kavuşmalıdır, hem de acilen diyor; teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Alp...

23.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Demiryolları Genel Müdürlüğüne ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, geçen hafta ödenmeyen işçi alacaklarını gündeme getirmiştik Demiryollarında. Demiryolları Genel Müdürlüğü devreye girmiş, hemen ertesi gün işçilerimizin bütün hesaplarını, paralarını ödemişler. İşçilerimizin Meclise teşekkürü var. Ben de Demiryolları Genel Müdürlüğüne teşekkür ediyorum. Kendisini Meclisimize bir kahve içmeye davet ediyorum.

Karslılarla kurduğu bu dostluğun pekişmesi için de Kars'a yapılması düşünülen hızlı trenin bir an evvel tamamlanmasını talep ediyoruz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akgül...

24.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, belediyelerin 18'inci madde uygulaması ve miras yoluyla intikal eden taşınmazlarda açılan izaleişüyu davalarına ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizde belediyelerin 18'inci madde uygulaması ve miras yoluyla intikal eden taşınmazlarda hissedarlar arasında yaşanan anlaşmazlıklar neticesinde açılan izaleişüyu davaları vatandaşlarımız açısından mağduriyetlere yol açmaktadır. Bu süreçte taşınmazların mahkeme kararıyla satışa çıkarılması veya açık artırma yoluyla el değiştirmesi ailelere ait mülklerin üçüncü kişilerin eline geçmesine neden olmaktadır. Yıllarca emek verilmiş, hatırası olan aile bağlarını temsil eden bu taşınmazlar değerinin altında fiyatlarla el değiştirebilmekte, hissedarlar ekonomik ve manevi kayıplar yaşamaktadır. Vatandaşlarımız satış sürecinde aile hukukunun korunması adına öncelikle diğer hissedarlara alım hakkı tanınmasını yani hissedarlar kendi aralarında satışa öncelik verilmesini talep etmektedir. Bu doğrultuda ilgili yasal düzenlemelerin gözden geçirilerek vatandaşlarımızın bu haklı talebine cevap verecek adımların atılmasını temenni ediyor, saygılar sunuyoruz.

BAŞKAN - Sayın Biçer...

25.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Kütahyaspor'un başarısına ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu yüce çatı altında kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya'mızın büyük zaferini müjdelemek, şehrimizin ortak sevincini paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Kütahya'mızın gururu, göz bebeğimiz Kütahyaspor sergilediği destansı mücadeleyle şampiyon olmuş, adını bileğinin hakkıyla 2.Lig'e yazdırmıştır. Bu başarı sadece bir spor galibiyeti değildir; bu, bir şehrin tek yürek olduğunda neleri başarabileceğinin en güçlü göstergesidir. Şehir inanmış, takım kazanmıştır; şehir kenetlenmiş, zafer kaçınılmaz olmuştur. Bugün Kütahya'da sadece bir takım değil bir şehir ayağa kalkmıştır.

Buradan sahada terinin son damlasına kadar mücadele eden futbolcularımızı, bu başarıyı akıl ve inançla yoğuran teknik heyetimizi, her koşulda o armaya sahip çıkan cefakâr taraftarımızı ve emeği geçen herkesi yürekten kutluyorum. İnaniyorum ki Kütahyaspor 2. Lig'de de fark oluşturacak ve başarıyla adından söz ettirecektir. Kütahya'nın bir evladı olarak bu şampiyonluğun şehrimize hayırlı olmasını diliyorum; yolumuz açık, başarımız daim olsun.

BAŞKAN - Sayın Mullaoğlu...

26.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Hatay'ın Kumlu ilçesine bağlı Doğuayrancı Mahallesi'nde yaşanan soruna ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Hatay'ın Kumlu ilçesine bağlı Doğuayrancı Mahallemizde çok ciddi bir sorun yaşanmaktadır; Reyhanlı Barajı'ndan sızan sular bugün tarım arazilerini ve vatandaşlarımızın evlerini tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Bölgede yaptığımız incelemelerde gördük ki mahalle halkı büyük bir endişe içindedir, vatandaşlarımız geceleri dahi huzur içinde uyumadıklarını, her an daha büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kalabileceklerini ifade etmişlerdir. Edindiğimiz bilgilere göre barajın yapım sürecindeki eksiklikler bu sızıntının temel nedeni olmuştur. Eğer acil önlem alınmazsa bu sorun sadece Doğuayrancı Mahallemizi değil, tüm Kumlu ilçemizi etkileyebilecek ciddi bir riske dönüşecektir.

Buradan yetkililere açık çağrıda bulunuyorum: Daha büyük felaketler yaşanmadan gerekli teknik incelemeler yapılmalı, kalıcı çözümler derhâl hayata geçirilmelidir. Hataylı hemşehrilerimizin can ve mal güvenliği için herkesin sorumluluk almasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

27.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Giresun'da verilen maden arama ruhsatına ve ruhsatlandırma kapsamına alınan alana ilişkin açıklaması

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Giresun'da, özellikle Batlama Vadisi'nde 14 köyü kapsayan maden arama ruhsatı verilmiş, il genelinde ise 120 bin dönümü aşan geniş bir alan ruhsatlandırma kapsamına alınmıştır. Bu rakamlar sadece istatistik değil, fındık üretimi, su havzaları ve binlerce insanın geçim kaynağıdır. "Arama" denilerek başlayan süreçlerin çoğu zaman işletmeye dönüştüğünü geçmiş tecrübelerle biliyoruz. Vatandaşımızın rızası alınmadan, şeffaflık sağlanmadan atılan bu adımlar kabul edilemez. Hele ki Sekü Köyü'nde yapıldığı gibi mahkeme kararına rağmen çalışma yapılıyorsa bu bir köyün değil, doğrudan devletin meselesidir. Kalkınma doğayı, üretimi ve geleceği yok sayarak olmaz. Giresun'un toprağına, suyuna ve emeğine sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur. Sonucu düşünülmeden atılan her adım maazallah felaketle sonuçlanır. Verilen ruhsatlar ve alınan kararlar durdurulmalı ve kaldırılmalıdır.

Teşekkür ederim

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

28.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un Akçaabat ilçesinin Doğanköy Mahallesi'ndeki tarihî köprü ayağında bulunan esnafa ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon'un Akçaabat ilçesinin Doğanköy Mahallesi'nde tarihî köprü ayağında yıllardır ekmeğinin peşinde koşan esnafımız var. O dükkânlarda babalarının, dedelerinin alın teri var. Karayolları Genel Müdürlüğü bir yol genişletme çalışması başlatıyor ancak yola yer açarken esnafa farklı bir yer gösterilmiyor, alternatif sunulmuyor. Daha önce esnafa "Mağdur edilmeyeceksiniz." diye söz verilmesine rağmen bugün geline nokta Akçaabat Belediyesi mülkiyet sahibi olduğu dükkânların kirasını yenilemiyor, esnafa bir alternatif sunmuyor, âdeta "Başınızın çaresine bakın." deniliyor. Ata mirası dükkânları yıkarken esnafı sokağa atarak belediyeçilik yapılmaz. Esnafımız lütuf değil, hakkını istiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

29.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, "terörsüz Türkiye, terörsüz bölge" stratejisinin önündeki en büyük engele ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 Ağustos 2025 tarihinden itibaren büyük bir iyi niyet ve özveriyle hayata geçirilen çalışmaların neticesinde ortaya konulan "terörsüz Türkiye, terörsüz bölge" stratejisinin bugün bir arpa boyu yol alamayışının önündeki en büyük engelin yine terör örgütü PKK ve onların Meclis çatısı altında bulunan siyasi aktörleri olduğu görülmektedir. Dün yapılan AK PARTİ MYK toplantısında MİT Başkanı tarafından bu konuda kapsamlı bilgi verildiği Sayın Ömer Çelik'in beyanlarından da anlaşılmaktadır. Esasen Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu tarafından hazırlanıp oy birliğiyle kamuoyuna açıklanan raporun ilk şartı olan tüm silahların teslimi ve bunun devlet güvenlik kurumlarınca teyit edilmesi ilkesi ortadayken bazı DEM PARTİ'li milletvekilleri bu aşamanın "bir yük" olarak tanımlanması çizip oynamamaktır, topu taca atmaktır. Bir devlet politikası olan bu süreci sabote edenler bilmelidir ki toplumsal huzurumuzun ve millî birliğimizin üzerindeki asıl yük iş birliği bu milletvekilleridir.

BAŞKAN - Sayın Işıkver...

30.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, Fırat Üniversitesinin 51'inci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Değerli milletvekilleri, bugün Anadolu'nun kalbinde bir bilim meşalesi gibi parlayan Elâzığ'ımızın gururu Fırat Üniversitemizin 51'inci kuruluş yıl dönümünü kutlamanın heyecanını yaşıyoruz. Yarım asır önce atılan o ilk adım bugün millî ve manevi değerlerimize bağlı, vatan sevdalıları nesiller yetiştiren dev bir çınara dönüşmüştür. Fırat Üniversitesi, sadece bir eğitim yuvası değil, bilimsel başarılarıyla ülkemizin kalkınma hedeflerine rehberlik eden köklü bir akademi kalesidir. Bu vesileyle, başta Rektörümüz Sayın Fahrettin Göktaş olmak üzere, üniversitemizin bugünlere gelmesinde alın teri döken, emek veren bütün akademik ve idari personelimizi gönülden tebrik ediyorum. İnanıyorum ki, Fırat Üniversitesi, Türkiye Yüzyılı vizyonu ile ülkemizin güçlü yarınlarına ışık tutmaya ve yarınlarımızın teminatı olan gençlerimizi donatmaya artan bir azimle devam edecektir.

Üniversitemizin yeni yaşını kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Varlı...

31.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Enfal katliamına ilişkin açıklaması

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

14 Nisan 1988'de yaşanan Enfal katliamını ve Kürt halkına yönelik gerçekleştirilen diğer katliamları unutmamak, unutturmayacağız. Binlerce insanın katledilmesi, yerinden yurdundan edilmesi ve bir halkın varlığının hedef alınması hem Allah katında hem de evrensel hukukta açık bir suçtur. Ne yazık ki bu suçlar yalnızca geçmişte kalmamış, bugün de farklı biçimlerde sürdürülmektedir. Kürt halkının kimliği, varlığı ve kazanımları hâlen hedef alınmaktadır ancak yüzyıllardır sürdürülen bu yok etme politikalarına karşı Kürtler artık daha güçlü bir ulusal birlik iradesiyle yan yana durmaktadır. Enfal katliamında yaşamını yitirenleri saygıyla anıyoruz. Bugün Orta Doğu'da işlenen suçlar Enfal'de olduğu gibi gizli kalmayacaktır.

BAŞKAN - Sayın Hacıoğulları...

32.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, "Kim Var?" isimli müzikle yurdun dört bir yanına gittiklerine ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, eski Türkiye'nin "Orada bir köy var, uzakta/Gitmesek de gelmesek de tray lay lay lom." teranesi yerine Türkiye Yüzyılı'nın genç sanatçılarıyla coşkuyla bu kez yeni şarkılar söylüyoruz. Zira gitmediğiniz yer sizin değildir. Millî Eğitim Bakanımız Sayın Profesör Doktor Yusuf Tekin'in verdiği cesaretle "Kim Var?" isimli müzikle Edirne'den Kars'a yurdun dört bir yanında inanılmaz şeyler yapıyoruz daha önce hiç yapılmayan. Örneğin, geçtiğimiz hafta Mardin, Batman, Van ve sizin memleketiniz Hakkâri Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileriyle beraberdik. Buradan gittiğimiz her bir ilin her bir güzel sanatlar lisesine, resim bölümü öğrencilerine, sahneyi paylaştığım Türkiye Yüzyılı sanatçılarına, "Kim var?" diye sorulduğunda "Ben buradayım." diye cevap veren öğretmen, öğrenci arkadaşlarıma selam ediyor, gözlerinden öpüyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Karaosmanoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - "Osmanağaoğlu" efendim, "kara"sı yok.

BAŞKAN - Peki, öyle olsun.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

33.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Buca ilçesinde şahitlik ettikleri hadiseye ilişkin açıklaması

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem İzmir'in Buca ilçesinde asli kodlarımızı hatırlatan güzel ve örnek bir hadiseye şahitlik ettik. Ahilik ahlakının temelini oluşturan elinin, kolunun ve sofrasının açık olması telkinini baş tacı yapan bir taksici kardeşimizin parası olmayan ve kaybolduğunu söyleyen yaşlı teyzemizi bir evlat sorumluluğuyla evine kadar götürmesi hepimizi gururlandırmıştır. Volkan Gökbaş kardeşimizin teyzemizden tek talebi olan "Dua et, yeter." ricası tüm Türkiye'de karşılık bulmuş, hepimizin hayır dualarında yer almayı sonuna kadar hak etmiştir. İzmir Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası Başkanımız Erkan Özkan'ı, Volkan kardeşimizi ve tüm İzmirli şoför meslektaşlarını örnek olan bu davranışlarından dolayı kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

34.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, güney Kürdistan'da otuz sekiz yıl önce yapılan katliama ilişkin açıklaması

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Biz Kürtler yüz yıllık bu süre içerisinde dört parça Kürt coğrafyasında çok acı dolu yıllar yaşadık, çok acılar yaşadık. Tam bundan otuz sekiz yıl önce güney Kürdistan'da Saddam katili tarafından tam üç yıl boyunca 200 bin Kürt katledildi. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi nasıl Bosna'daki katliamları bir soykırım olarak görüyorsa, Filistin'de nasıl görüyorsa, ben de dün bir kanun teklifi hazırladım ve bu Meclise sundum, buradaki kardeşlerimize karşı yapılan bu katliamı bu Meclis bir soykırım olarak görmelidir. Eğer birlikte yaşayacak, birlikte bir hukuk oluşturacaksa Kürtlerin acısı bu Meclisin acısı olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ayan...

35.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, bugün Siverek'te yaşanan saldırıya ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Siverek'te yaşanan saldırı açık bir güvenlik skandalıdır. 19 yaşındaki bir saldırgan, elini kolunu sallaya sallaya pompalı tüfekle bir liseye girerek 10'u öğrenci olmak üzere 16 kişiyi yaraladı. Bu, münferit bir olay değil sistematik bir ihmaller zinciridir. Açık ki okullar güvende değil, öğrenciler güvende değil, öğretmenler güvende değil. Önceden yapılan tehditlere rağmen hiçbir önlem alınmamış; bu, kabul edilemez bir zafiyetin ta kendisidir. Peki, bunun hesabını kim verecek?

Buradan Millî Eğitim Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına sesleniyoruz, gerekli sorumlulukları almaya davet ediyoruz. Artık somut ve caydırıcı adımlar atın diyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

36.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Antalya'da sit alanlarına komşu ormanlık alanların mermer ve krom madenciliğine açılmasına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Antalya Kaş başta olmak üzere Gökçeyazı, Çerler ve çevresinde sit alanlarına komşu yaklaşık 140 futbol sahası büyüklüğündeki ormanlık alanların mermer ve krom madenciliğine açılması kabul edilemez. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü eliyle yapılan bu ihaleler, tarımı, su kaynaklarını ve doğal mirası tehdit etmektedir. Bir yandan güya ormanı, toprağı korumak amacıyla torba kanunlar getirirken diğer yandan bu faaliyetleri yapıyorsunuz. Bölge halkı haklı olarak itiraz etmektedir. Ortak mirasımız ormanları rant kurban etmeyin. Maden varsa elbette çıkarılmalı ama şirketlerin çıkarları için değil. Kısa vadeli rant uğruna Kaş'ın doğası feda edilemez. Bu projeler derhâl durdurulmalı, bölge koruma altına alınmalıdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

37.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, dün Ankara'da İl Başkanları Ümit Erkol'a destek için yapılan oturma eylemi sırasında yaşananlara ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Başkanım.

Dün Ankara'da İl Başkanımız Sayın Ümit Erkol'a destek için yapılan demokratik oturma eylemi sırasında çok ağır bir hukuk ihlali yaşandı. Yanıma gelip yalnızca fotoğraf çektiirmek isteyen gençler polis tarafından engellendi. Soruyorum: Bu talimatı kim verdi, İçişleri Bakanlığı mı verdi, Ankara Valiliği mi verdi yoksa halk ile milletvekilinin temas yapmasından korkan siyasi iktidar mı verdi? Bir milletvekilinin yurttaşla buluşmasını, fotoğraf çekmesini engellemek siyasi faaliyete katılma hakkına açıkça müdahaledir. Gençlerin fotoğraflarından korkan bu iktidar aslında halkın iradesinden korkuyor demektir. Bu hukuksuz emri verenler açıklansın.

Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

38.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Şehitler Haftası'na ilişkin açıklaması

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Bilindiği gibi 14-20 Nisan Şehitler Haftası. Bölünmesin diye millet, baki kalsın diye devlet toprağı düşen gül yüzlü fidanlarımızın en büyük mirası bayrak, millet ve devlet şuurudur. Anne ve babalarının göz ışığı, milletimizin dev çınarları, Peygamber Efendimiz'in komşuları, vatan yürekli kahraman şehitlerimizin hatırası ve mirası en mukaddes emanetimizdir. Takip ettiğimiz iz şehitlerimizin izidir. Bugün şehitlerimizin izini ve mirasını lekelemeye, yok etmeye çalışanlar olsa da Türk milletinin bin yıllık yemini ve şehitlerimizin aziz hatırası karşısında mağlup olacakları ortadadır.

Şehitler Haftası münasebetiyle, vatani karşılıksız seven, millet ve devlet şuurunun abidesi tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Ben de vardım.

BAŞKAN - Daha sonra... Önce Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim. (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, çok sayıda milletvekili arkadaşımız sisteme girmiş, inanın, çok fazla, Grup Başkan Vekillerinden sonra tekrar devam edeceğiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurunuz.

39.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Şehitler Haftası'na, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarından Hüsamettin Cindoruk'a, Enfal katliamına, "Tozkoparan İskender" dizisindeki bir aksesuarla ilgili 73'üncü Birleşimde yaptığı açıklamaya, Gülistan Doku soruşturmasına, Narin Güran dosyasına, İsrail'in Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanına yönelik sosyal medya saldırılarına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu hafta Şehitler Haftası, bağımsızlığımız ve milletimizin huzuru uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi bir kez daha derin bir hürmetle anıyoruz. Şehitler Haftası nedeniyle her yıl yürek yakan, gurur veren haklı konuşmalar yaparız ancak asıl vazifemiz, şehitlerimizin uğruna fedayıcıan eylediği değerleri korumak, devleti ve vatani adaletiyle, refahıyla ve kurumsal aklıyla sarsılmaz bir hâle getirmektir. Acılı anaların, babaların ve evlatların yüzüne mahcubiyetsiz bir şekilde bakabilmenin tek yolu, hukuku, eğitimi, liyakati ve devleti herkesin devleti yapacak sarsılmaz değerlerle, ilkelerle donatacak hâle getirmektir. Bu ağır sorumluluğun bilinciyle aziz şehitlerimizin hatıraları önünde sadece hürmetle değil onlara verilmiş olan sözlerin, ödenmesi gereken borçların ağırlığının bilinciyle eğiliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarından Sayın Hüsamettin Cindoruk'u kaybettik. Kendisi, siyasi yürüyüşünü "Ben darbelerin hem kurbanıyım hem de tanığıyım." diyerek özetlemişti. Cindoruk'un tanığı ve kurbanı olduğu o vesayet dönemlerinin bu topraklarda bir daha asla yaşanmamasının tek yolu, hukukun üstünlüğünü devletin pusulası yapmaktır. Sayın Cindoruk'un hatırasını bir kere daha yâd ediyor, kişilere değil kurallara ve hukuka bağlı bir Türkiye ve yönetim inancıyla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, bu hafta anmamız gereken acı vakalardan biri de Irak'ta 1986 ve 1989 yılları arasında 200 bine yakın insanın yaşamını yitirdiği, 4.500 civarında köyün tahrip edildiği, 1 milyondan fazla kişinin mülteci durumuna düşürüldüğü ve 16 Mart 1988 Halepçe katliamı ile bir soykırım olarak tescillenmiş, üç yıl süren Enfal katliamının da yıl dönümü içerisindeyiz. Enfal katliamı birçok devletin parlamentosu tarafından da soykırım olarak tanımlanmıştır. Bu acılı hatıraları yâd etmemiz sadece bir anma değil içinde bulunduğumuz bu türbülans döneminde de Orta Doğu'yu Türk, Kürt, Arap ve diğer bütün dinî ve etnik unsurlarla birlikte barış içerisinde bir yaşama, barış içerisinde bir bölgeye dönüştürmenin sorumluluğu içerisindeyiz. Ümit ediyoruz ki hem ülkemizde hem komşularımızla ilişkilerimizde bu acılı hatıralardan ders alan yaklaşım içerisinde bölgemizi İsrail'in soykırımcı politikalarının oyunu ve parçası olmuş bir bölge olmaktan çıkartır, bütün devletleri barış adasına dönüştürürüz diyoruz.

Sayın Başkanım, burada geçtiğimiz hafta yaptığımız konuşmalardan birinde, gerçekten Türkiye'de ehliyet ve liyakatin ne hâle düştüğünü gösteren trajikomik bir vakayı paylaşmış idik. Bu vaka Tozkoparan İskender filmindeki bir aksesuarın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunda, hem belediyelerin hem Bakanlığın hem Valiliğin temsil edildiği bir kurulda tarihî eser olarak tescili vakasıydı. Konu kamuoyuna mal olunca burada, bir kurulda bir yetkilinin görevden alındığı anlaşılıyor. Ancak unutmayalım ki bu vaka tekil bir vaka değildir. Elbette bir soruşturma yürütülmüş olması olumludur. Bunun akademik yönü de vardır; dergilerde akademik makale olarak yayınlanmış olması birçok safhada bu hatanın yapıldığını gösteriyor. Çok geriye değil, sadece son birkaç yıla baktığımızda 2023 yılında Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde yeni yontulmuş bir mermere Bizans eseri tescilinin yapıldığını, 2022 yılında Aydın'da muhtemelen bir eser kaçırılma işleminin parçası olarak Donatello heykeline sahtelik raporu verilerek adli soruşturmada uzaklaştırıldığını, 2017 yılında Batman'da paha biçilmez altınların müzeden kaybolduğunu, aynı şekilde Uşak'ta paha biçilmez eserlerin sahtesiyle değiştirildiğini hatırladığımızda kültürel mirasımızı yeterince koruyamadığımızı görüyoruz. Tescil mekanizmalarındaki masabaşı kolaycılık, koruma mekanizmalarındaki denetimsizlik, şüphesiz, artık tekil olaylar olmaktan çıkmış, birer sistematik soruna dönüşmüştür. Bu konuda Kültür ve Turizm Bakanlığına bu son olayı da vesile bilerek daha sistematik sorunların tespiti ve daha kurumsal tedbirler alınması gerektiğini hatırlatıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, 17 Haziran 2020 yılında Tunceli'de Gülistan Doku kayboldu ve altı yıldır ailesi, arkadaşları, vatandaşlarımız "Gülistan Doku nerede?" diye bir adalet arayışında, bir hukuk arayışında mücadele verdiler. Bu sabah ajanslara düşen bir haberde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığının 13 şüpheli hakkında gözaltı kararı verdiği ifade ediliyor. Doğrusu, olayı ilk günden beri takip ediyor idik. Bu 13 şüphelinin ismi ilk günden beri gündemdeydi ve bu 13 şüpheliden 6'sının ya polis memuru ya vali yakını veya hatta da özel idare çalışanı gibi kamu görevlisi olması bu altı yıl boyunca bu olayın aydınlatılmamasının arkasında bir karartma iradesinin olup olmadığı yönünde çok güçlü sorular üretmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ben görevine yeni başladığı anlaşılan Tunceli Cumhuriyet Başsavcısının bu olayı hukuk sınırları içerisinde kalarak hem Gülistan Doku ve ailesinin hukukunu koruyan hem de sosyal medya linciyle birilerinin hak etmediği hâlde sanık veya mağdur durumuna düşmesini önleyecek bir incelik ve dikkatle bu soruşturmayı yürüteceğine olan inancımı veya umudumu burada ifade etmek istiyorum.

Tabii, Gülistan Doku soruşturmasındaki soruşturma problemlerini anınca doğrusu bu hafta yayınlanan bir belgesel nedeniyle bir kere daha gündeme gelen Narin Güran dosyasına da değinmemek mümkün değil. Bildiğiniz gibi Türkiye'de bir ceza

soruşturması ortalama bin iki yüz yetmiş altı günde yani üç buçuk yıllık bir sürede sonuçlanıyorken Narin Güran dosyası tam bir yılda kesinleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - En vahimi, tüm soruşturma problemlerini sanıklar bir temyiz sebebi yapmamış olsa dahi, sanık lehine değerlendirilmesi gereken bu dosyayı Yargıtayın ilgili dairesi on beş günde onadı. Onlarca klasörlük bir dosyanın on beş günde nasıl onandığı doğrusu büyük bir soru işaretiydi. Şimdi, bulunduğumuz aşamada dosya kesinleşti, sadece Anayasa Mahkemesine yapılmış bir başvuru var. Ancak bu dosyanın yeniden yargılama yoluyla ele alınarak gerçek anlamda aydınlatılması ne koluğun dosyayı aydınlatma telaşı içerisinde bir yönlendirme yapma hâlinin ne birtakım medya mensuplarının kullanılmış olma halinin ne de ister ilk derecede ister bölge adliyede ki bölge adliyede İstinaf Mahkemesi Başkanının çok geniş bir şerhi olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Neticede Yargıtaydaki tüm inceleme safhalarının hukukçuların ikna olacağı bir incelikle, bir hassasiyetle tekrar ele alınması için yargı makamlarına çağrıda bulunuyoruz hem Gülistan Doku hem de yayınlanan bu belgeseli fırsat bilerek.

Tabii, gündem yoğun. Son olarak soykırımcı, haydut, korsan devlet İsrail'in Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanına yönelik sosyal medya saldırıları tabii ki kabul edilemez. Bu, her seviyede cevabını alacak bir durumdur. Soykırımcı bir haydut devletin Türkiye'ye vereceği, Türkiye'nin Cumhurbaşkanına vereceği hiçbir ders yoktur. Ancak İsrail'in Türkiye'yi de açıkça hedef aldığı göz önüne alındığında Türkiye'nin hem diplomatik hem ticari olarak İsrail'e karşı hangi tedbirleri aldığı, uluslararası hukuktan kaynaklanan hangi imkânları kullandığı, Avrupa Birliği üye ülkeleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Bitiriyorum efendim, son otuz saniye.

BAŞKAN - Buyurun, bitirin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - ...Amerika Birleşik Devletleri ve Körfez ülkeleri gibi Türkiye'nin dostane ilişki yürüttüğü devletlere karşı, İsrail'in Türkiye'ye karşı hasmane tutumuna karşı ortak bir tutum geliştirme konusunda hangi tedbirleri aldığı konusunda doğrusu yeterince bilgi sahibi değiliz. İsrail'le sosyal medyadan atışmak değil siyasi, diplomatik ve hukuki zeminde tam ve geniş bir mücadele için Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bu iktidara, bu devlete devşirilmesi gereken bir güç varsa burada bütün partilerin devletimizin yanında olduğunu ifade etmek gerektiğini söylüyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Turhan Çömez.

Buyurun.

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na, süt üreticilerine, Ziraat Bankasının üreticiye verdiği krediye; Tarım Kredi marketlerine, Tarım Kredi Kooperatiflerine bağlı lisanslı depoculuğa, Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre meselesine ve Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürüne ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde özgürce yaşadığımız bu toprakların her karışında yiğitlerimizin kahramanlığı, annelerin, eşlerin gözyaşı, şehitlerimizin mukaddes kanları vardır. 14-20 Nisan Şehitler Haftası sadece bir anma haftası değil aziz Türk milletinin hafızasının, vicdanının ve minnet duygusunun yeniden dirildiği mukaddes günlerdir. Biliyoruz ve inanıyoruz ki Çanakkale'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da, terörle mücadelede, sınır ötesinde bu vatan için can veren her bir kahramanımız milletimizin ebedî istiklalinin sarsılmaz mührüdür. Onlar, bayrağımız sonsuza dek dalgalansın, bu vatanın evlatları sonsuza dek başı dik, onurlu, güvenli ve özgürce yaşasın diye ölüme koştular. Aziz vatanımız uğruna canlarını feda eden bütün şehitlerimizi rahmet, minnet ve sonsuz şükranla anıyorum; ruhları şad, makamları ali olsun. Aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, süt üreticileri Türkiye'nin her yerinde ciddi bir sıkıntı içerisinde; sürekli feryat ediyorlar, sürekli bir çare arıyorlar. En son ocak ayının ortasında çiğ süt fiyatları açıklandı ve o zaman Sayın Bakan açıkça, net bir şekilde "Her üç ayda bir çiğ süt fiyatlarını güncelleyeceğiz." dedi fakat o günden beri bu sözünün arkasında durmadı ve çiğ süt fiyatlarıyla ilgili bir revizyon yapılmadı. Ancak aylık olarak, sürekli, çiğ süt üretimiyle ilgili girdi maliyetlerinde çok ciddi artışlar var, süt üreticilerimiz gerçekten feryat ediyor ve birçoğu hayvanlarını kesime götürme noktasına gelmiş.

Balıkesir'den bugün fiyat aldım. Şu anda Ulusal Süt Konseyinin vermiş olduğu fiyat 22,22 lira iken Balıkesir'de üretim 24-25 liraya mal oluyor. Öte yandan TÜSEDAD'ın açıklamış olduğu rakamlara baktığımızda bu maliyet fiyatının 27-28 liralara bulduğu anlaşılıyor. Bu şartlar altında süt üreticilerinin varlığını sürdürmesi, hayvanlarına sahip çıkabilmesi, Türk ekonomisine katkıda bulunabilmesi mümkün değil. Bu itibarla, giderek artan maliyetlerle ilgili iktidarın mutlaka önlem alması lazım, tedbir alması lazım. Çiftçilerimizin en temel girdi maliyeti yem; her ay, neredeyse her hafta yeme zam geliyor. Yanı sıra enerji maliyetleri, yanı sıra mazot maliyetleri, diğer bakım maliyetleri, özellikle veterinerlik maliyetleri aldı başını gitti. Özellikle krediye ulaşım son derece zor, kredi faizleri aldı başını gitti, maalesef şu anda süt üreticileri kan ağlıyor. Eğer böyle giderse, birkaç hafta içerisinde tedbir alınmazsa, hayvanlar kesime gidecek ve ondan sonra çok daha büyük problemlerle karşı karşıya kalacağız. Bunu öngörmüş olmalı ki Tarım Bakanlığı, Et ve Süt Kurumu derhâl bir çare bulmuş. Nedir o çare? Süt tozu üretimi normal şartlarda ihracat kaydıyla üretiliyordu, hemen kararı değiştirmiş, üretilen süt tozları içeride tüketilsin, böylece üreticinin üzerine bir fiyat baskısı yapılsın; bundan derhâl vazgeçilmesi lazım.

İkincisi, dâhiyane bir çözüm buldular çünkü her şeye ithalatla çözüm bulan iktidar dedi ki: "İtalya'dan tereyağı ithal edelim, bu problemi çözelim, fiyatın üzerine baskı uygulayalım." Allah aşkına kendinize gelin, üretimle ilgili bu sorunları tek tek yerinde inceleyin, çare bulun; aksi hâlde, "Param var ki ithal ederim." dersiniz, dışarıdan yüksek faizle tefeciden aldığınız paradan medet umarsanız bir süre sonra sektörü batırırsınız.

Faizler yüzde 57'lere dayanmış, üretici tefecinin maalesef pençesine düşmüş ama Ziraat Bankası da başka bir zulüm yapıyor maalesef üreticilerimize, diyor ki: "Ben sana kredi veririm." İmzayı atıyor, faiz çalışmaya başlıyor ama yirmi gün, yirmi beş gün, bazen bir ay o parayı üreticiye vermiyor, faiziyle çalıştırıyor, bir taraftan da o parayı kendisi kullanıyor. Artık bunlardan vazgeçin, derhâl üreticinin yanında olun; aksi hâlde, bu şartlar böyle devam edecek olursa Türkiye ağır bir protein krizine girecek. Zaten etle ilgili tartışmaları sürdürüyoruz.

Öte yandan, Sayın Erdoğan'ın birkaç yıl önce "Tarladan Sofraya" sloganıyla kurulmasına büyük katkı sağlamış olduğu Tarım Kredi marketlerinden bahsetmek istiyorum: Bakın, Tarım Kredi marketlerine geçtiğimiz aylarda tam 4 milyar liralık bir katkı sağlandı, bir avans verildi. Niye? Tarım Kredi marketleri meğer batıyormuş, meğer zarar ediyormuş. Koskoca Tarım Kredi marketi niye zarar eder Allah aşkına?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Koskoca Tarım Kredi marketleri niye zarar eder? Çiftçiden almanız gereken ürünü alırsınız, paketlersiniz; çiftçimiz de desteklenmiş olur, tüketici de de desteklenmiş olur. 2023 yılına kadar bu böyle gitti. O tarihe kadar Tarım Kredi marketleri kâr etti fakat 2023 yılında Tarım Kredi marketlerini yönetenler acayip bir şey keşfettiler, bir rant keşfettiler, bir talan düzeni keşfettiler ve çiftçiden alımları kestiler, aracı kurumlar marifetiyle Tarım Kredi marketlerine ürün almaya başladılar. Yaklaşık 1.100 ürün kullanılıyor. Bunların sadece 100 tanesi Türk çiftçisinden alınıyor, yaklaşık 1.000 ürün aracılardan toparlanmaya başlanıyor ve bundan dolayı da büyük zararlar söz konusu.

Bakın, zararlara şöyle bir baktım, raporlar da elimde, 2023'e kadar kâr eden şirket, 2024, 2025 yıllarında bugünün parasıyla toplam 10 milyar lira zarar etmiş. Bir daha söylüyorum: 10 milyar lira zarar etmiş. Peki, bu zararı niye etmiş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu zararın arkasında rant olduğu için yapmış.

Ayrıca, geçtiğimiz günlerde hatırlattım, hâlâ cevap gelmedi, bir buçuk yıl önce Tarım Kredi marketlerinde büyük bir soygunu ifşa ettim, özellikle Ankara'da. Ankara'da sahte faturalarla Tarım Kredi marketlerini soyanları ifşa ettim ve Sayın Bakana sordum: "Allah aşkına, nedir bu? Tarım Kredi marketleri sahte faturayla milyonlarca lira dolandırılmış, nedir bu işin aslı?" Detayları da verdim ama hâlâ cevap vermiyor, veremiyor ve maalesef Tarım Kredi marketleri zarar etmeye devam ediyor.

Peki, ne yaptı Tarım Kredi marketleri? Oturdum, Tarım Kredi marketlerinin fiyat artışlarını ve aylık enflasyonları araştırdım. Bakın, özellikle mart ayındaki fiyat artışları inanılmaz. Tarım kredi marketlerinde mart ayındaki enflasyon yüzde 7,49, aynı mahiyetteki zincir marketlerdeki enflasyon yüzde 4,40 yani tüketiciyi korumak, kollamak; üreticiyi korumak, kollamak üzerine kurulmuş ama mart...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...ayında zincir marketlerin 2 katı kadar enflasyon var. Niye yaptılar bunu? Çünkü zarar ediyor, çünkü batırdılar; korkunç bir tezgâh kurulmuş, korkunç bir rant ve hırsızlık mekanizması kurulmuş. Hiç olmazsa şu soru önergelerimize cevap verin, vermezseniz konuşmaya devam edeceğim. Tarihe not düşmek için söylüyorum bunları çünkü göz göre göre Türk çiftçisini de batırıyorsunuz, maalesef tüketiciye de büyük eziyet ediyorsunuz.

Gelelim yine Tarım Kredi Kooperatiflerine bağlı lisanslı depoculuğa. Tarım Kredi marketleri zarar etmiş de burası etmeyecek mi? Burası da zarar etmiş, hem 2024'te hem 2025'te ciddi zararlar etmiş. Bakıyorum, kim yönetiyor burayı? Bir de bakıyorsunuz eski bir AK PARTİ milletvekili, öte yandan, yine başka AK PARTİ'li isimler yönetiyor. Ya, Allah aşkına, şu sülale devrine bir son verin, şu yandaş anlayışına bir son verin, şu partililere iş bulma anlayışına bir son verin. Bu kurumları doğru düzgün yönetin, zarar ediyorsa da hesap sorun yani milletvekilliği bitmiş, illa buraya oturtup ona maaş vermek, huzur hakkı vermek zorunda mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hem batırıyorlar hem ceplerini dolduruyorlar hem de vatandaş mağdur ediliyor. Dolayısıyla, bununla ilgili de lütfen Lisanslı Depoculuk AŞ'deki yöneticilere de bir çekidüzen verin. Bu yaşananların faturasını millete değil, yöneten insanlara ödetin.

Öte yandan, Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre meselesi, birkaç kere söyledim, bir daha söyleyeceğim: Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübresi, şu anda yüzde 75 zamlı çiftçiye vermiş olduğu gübre Tarım Kredi Kooperatiflerinin deposuna yılbaşından önce girdi. Peki, Allah aşkına, çiftçinin parasıyla yönettiğiniz bu kooperatiflerde çiftçiye yüzde 75 zamlı gübre vermeniz ne manası var? Hiç olmazsa bu dönemde, gübre fiyatlarının arttığı bu dönemde çiftçiye korumanız, kollamanız gerekmiyor mu? Hayır çünkü onların derdi bir rant mekanizması. Onların anlayışı, çiftçi falan değil sadece ve sadece yandaşları ve etrafı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi, özellikle, bütün bu anlattığım Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Kredi Lisanslı Depoculuk AŞ; kim yönetiyor bunu? Bir bakıyorsunuz, yönetiminin içerisinde AKP'li eski vekiller var, eskiden AKP'den milletvekili olmak için müracaat edenler var, belediye başkanı olmak için müracaat edenler var. Mutlaka sizler de biliyorsunuz, hepsinin kayıtları var, isimlerini tekrar etmeyeceğim. Fakat böyle bir devasa yapı, bu holding göz göre göre çöküyor, batırılıyor, çiftçinin yanında yer

almıyor; bir taraftan da maalesef yöneticiler ceplerini doldurdukça dolduruyor. Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü batırmış bu şirketi ya; kooperatifleri batırmış, marketi batırmış. Lisanslı Depoculuk AŞ'yi batırmış bir yönetici, cebine ayda 1,5 milyon lira para koyuyor; huzur hakkını. Nereden alıyor bunu? İran'daki iştirakçi Razi Petrol'den cebine her ay 10 bin euro huzur hakkı. Ya, Allah aşkına, bu huzur hakkını cebine indireceğine versene köylüye, versene çiftçiye de hiç olmazsa şu anda feryat eden köylü, çiftçi bundan istifade etsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir cümle Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir şirketi batıracaksınız, iki yıl içerisinde sadece marketlerden 10 milyar lira zarar ettireceksiniz, milletten topladığınız parayla buraları tekrar abat etmeye çalışacaksınız; üretici perişan, tüketici perişan; ağalar orada keyif çatacaklar, ceplerine milyonları indirdikçe indirecekler. Köylü enflasyon altında feryat ederken, girdi maliyetlerinden feryat ederken beyler ceplerine huzur hakkı olsun diye milyonları indirecek.

Açıkça buradan ilan ediyorum: Gelin, bu düzenden vazgeçin. Şu anlattığım manzara, şu ortaya koymuş olduğum fotoğraf aslında Türkiye'de bütün kurumlarda var; Türkiye'yi nasıl yönettiğinizin açık bir manzarası, açık bir göstergesi. Gelin, bu rant ve talan anlayışından vazgeçin, yandaşlarınızın cebini doldurmaktan vazgeçin; milletin derdiyle, milletin çilesiyle meşgul olun. Köylü kan ağlıyor, hayvan yetiştiricisi kan ağlıyor.

Son bir kez daha sizi buradan ikaz ediyorum: Gelin, bu ülkeyi adam gibi idare edin yoksa da bırakın gidin, biz gelir gereğini yaparız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kılıç.

41.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Şanlıurfa Siverek'te bu sabah saatlerinde meydana gelen olaya, Islamabad'da İran ve ABD heyetleri arasında gerçekleştirilen temasa, Netanyahu'nun Cumhurbaşkanına saldırmasına, 14-20 Nisan Şehitler Haftası'na ve 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti, Şanlıurfa Siverek'te bu sabah saatlerinde meydana gelen o menfur olaydan dolayı çok üzüntü duyduğumuzu belirtmek isterim. Yaralananlara acil şifalar diliyoruz Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz olarak.

Bu söz konusu olay hafife alınacak bir olay değildir, tüm bakanlıkları bu konuda gerekli incelemeleri yapmaları ve gerekli tedbirleri almaları noktasında bir kez daha göreve davet etmek istiyoruz. Çocuklarımız tehlike altında ve yine çocuklarımız suça sürükleniyorlar. Biliyorsunuz, Mecliste aslında bu konuda bir komisyon da kuruldu. Bu tür hadiselerin tekrar yaşanmaması için ne yapılması gerekiyorsa mutlaka yapılmalı. Bizler de bu noktada her türlü göreve hazır olduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyoruz.

Sayın milletvekilleri, tarihin en kritik eşiklerinden birinde, coğrafyamızın ve insanlığın kaderini tayin edecek olaylara şahitlik ediyoruz maalesef. Geçtiğimiz günlerde Islamabad'da İran ve ABD heyetleri arasında gerçekleştirilen ve yirmi bir saat süren o kritik temasları hepimiz büyük bir dikkatle takip ettik. Ne hazindir ki bu uzun mesainin neticesiz kalması barış umutlarını bir kez daha karanlığa mahkûm etmiştir. Bugün, artık, üçüncü dünya savaşı senaryoları bir kurgu değil yüksek sesle konuşulan bir felaket ihtimali hâline gelmiştir. Oysa insanlığın ihtiyacı olan şey, kan ve gözyaşını besleyen bir savaş değil savaş kalıcı ve onurlu bir barışa dönüştürecek o büyük iradedir. Dünyanın içinde bulunduğu bu buhranlı şartlar altında bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin o her zamanki öngörüsü ve vakarıyla işaret ettiği hakikat, aslında çıkış yolunun ta kendisidir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres'in de çağrısıyla örtüşen bu büyük vizyon, küresel bir yangını söndürecek yegâne formüldür.

Cani Netanyahu'nun Cumhurbaşkanımıza saldırması elbette tesadüf değil. Türkiye'nin bölgedeki ateş çemberinde dik duruşu, bölgesini muhafaza edişi ve mazlûmların yanında oluşu birilerinin hayalini kurmak istediği oyunları bozmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, bu tür kirlenmiş salyalı ağızların lafıyla sarsılacak ya da kanla beslenen bu canilerin propagandalarıyla duruşu değiştirilecek bir devlet değildir. Cumhuriyetimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltilen dil, doğrudan milletimizin itibarına ve millî irademize yöneltilmiştir. Cumhurbaşkanımızın yanındayız; ülkemiz üzerine kurulan her türlü oyunun karşısında barajız, duvarız, yıkılmaz bir kaleyiz.

Kıymetli milletvekilleri, vatani sadece bir toprak parçası değil bir namus ve mukaddes bir emanet bilenlerin, o emanet yere düşmesin diye kendi gövdesini siper edenlerin haftasındayız. 14-20 Nisan Şehitler Haftası, bizler için, sadece takvimdeki bir yaprak değil her bir şehidimizin son nefesiyle mühürlenmiş bir vefa borcudur. Kelimelerin kifayetsiz, cümlelerin boynu bükük kaldığı bir makamdır şehadet. Bu toprakların her bir karışı "benim vatanım" "benim milletim" diyerek serden geçen yiğitlerin, o inanmış yüreklerin kanıyla yoğrulmuştur. Onlar; ölümü öldürenler, dünyevi tüm ikballeri ellerinin tersiyle itip ebedî bir zafere kanat açanlardır. Vatan uğruna can veren her bir kahramanımız; bu milletin göğsüne takılmış şeref madalyası, semalarımızda hiç dinmeyecek olan ezan ve inmeyecek olan al bayraktır.

27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü yaklaşırken de özellikle ömürlerini Türk-İslam ülküsüne adanmış, çilenin her türlüşüne "eyvallah" demiş ülkücü şehitlerimizi anarken yüreğimizdeki sırrı daha da derinleşir. Onlar; vatanın en zor günlerinde birer bozkurt gibi ayağa kalkan, tabutluklarda devleşen, darağaçlarında bile "Vatan sağ olsun!" diye haykıran yiğitlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Yusuf yüzlü, hilal bakışlı o fidanların, Ruhi Kılıçkiran'dan Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na kadar uzanan o kutlu zincirin her bir halkası bizlere devredilen mukaddes mirastır. Onlar, sadece birer isim değil sarsılmaz bir iman, eğilmeyen bir başın ve lekelenmemiş bir davanın sembolleridir. Gönüllerimiz mahzun, gözlerimiz buğulu olsa da başımız her daim diktir çünkü Hüseyin Nihal Atsız'ın da dediği gibi: "Sızlasa da gönüller düşenlerin yasından/Koşar adım gitmeli onların arkasından." Bizler, o yiğitlerin arkasından sadece yas tutanlar değil onların yarım bıraktığı sevdayı, ufkumuza çizdikleri Turan hayalini ve davayı omuzlayanlarız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Başta Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları olmak üzere dün şehadatinin yıl dönümünde dualarla yâd ettiğimiz ülkücü şehidimiz Alper Tunga Uytun'u, vatanın bekası için canını feda eden tüm Mehmetçiklerimizi, Emniyet mensuplarımızı ve davası uğruna toprağa düşen ülkücü şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyoruz. Ruhları şad, mekânları cennet, makamları ali olsun diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Sayın Sezai Temelli.

42.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Enfal soykırımına, barış yasalarına, Gülistan Doku ve Rojin Kabaiş soruşturmalarına, Şanlıurfa'da gerçekleştirilen silahlı saldırıya, bugün vermiş oldukları grup önerilerine, Beypazarı'nda bir maden şirketinde çalışan işçilere, Varto'daki JES meselesine ve 1 Mayıs'ta alanlarda olacaklarına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime Enfal soykırımında yitirdiğimiz 200 binden fazla insanımızı, Kürt halkını anarak başlamak istiyorum. Evet, büyük bir acı fakat bu coğrafyanın kaderinde hep bu acılar var olageldi ama en büyüklerinden biri de 14 Nisan 1988'de Saddam rejimi tarafından, Baas rejimi tarafından gerçekleştirilen Enfal soykırımıdır. Tabii, bunun soykırım olarak kabul edilmesi gerçekten büyük önem taşıyor çünkü otoriter rejimler, faşist rejimler, baskıcı rejimler aslında halklara yönelik bu saldırılarını, bu soykırımlarını devam ettiriyorlar. Bugün bir savaşın içindeyiz Orta Doğu'da. Evet, geçmişte bu acılarımız var ama bugün de bu acılar devam ediyor; Filistin'de devam ediyor, İran'da devam ediyor. Emperyalist güçler saldırıyor, halkları katlediyorlar ama İran rejimi de bu arada Kürtleri idam etmeye devam ediyor çünkü bütün Orta Doğu'ya baktığımızda, Mezopotamya'ya baktığımızda gördüğümüz manzara şudur: Kürt meselesinin demokratik çözümünden yoksun kalan toplumlar sürekli olarak işte bu soykırımlara, bu acılara sürüklendiler, maruz kaldılar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, gerçekten Kürt meselesinin demokratik çözümü adına çok önemli bir evredeyiz. Türkiye bu anlamda önemli bir adım atıyor, cesaretle atıyor. Bugüne kadar, evet, yakındığımız, eleştirdiğimiz konular olsa da önemli bir mesafeyi katettik ama yetersiz. Şimdi ısrarcı olmalıyız, ısrarcı olmalıyız ve gerçekten bu barış yasalarını, bugün toplumun beklediği adımları hep beraber atmamız. Atmalıyız çünkü pozitif barışı inşa etme zamanı gelmiştir. Bakın, negatif barış konusunda atılan bu cesaretli adımların karşılığını şimdi hep birlikte üretmek zorundayız. Bir demokratik entegrasyonun kapısı açılmıştır, Türk ve Kürt halklarının bir arada yaşama olanağının koşulları yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu konuda laf yetiştirmek, yorumlara boğulmak yerine aslında gerçekten bir demokratik müzakere zemininde geleceği hep beraber bir demokratik toplum aklıyla inşa etme zamanı gelmiştir. Artık geç kalma lüksümüz yoktur, artık arabayı atların önüne koyma zamanı değildir. Doğru yöntemi bulmak, doğru tartışmaları, demokratik müzakereyi ve yasaları hayata geçirecek bir siyaseti hep birlikte var etmeliyiz. Siyaset, üzerine düşen sorumluluğu almadığı sürece işte bu barbarlıkla karşı karşıya kalır. Siyaset, üzerine düşen sorumluluğu almadığı sürece işte halklar bu soykırımlara maruz kalır, işte bu savaşlar devam eder.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önemli bir gelişme yaşandı Gülistan Doku'yla ilgili. Altı yılı geçen bir süre boyunca "Gülistan Doku nerede?" diye başta ailesi olmak üzere herkes sordu ve nihayet bir soruşturma açıldı; bu soruşturmaya bağlı olarak da 12 kişi hakkında gözaltı haberini aldık. Evet, çok geç kalınmış ama bu 12 kişinin gözaltına alınmasıyla biz şunu artık anlamış oluyoruz: Demek ki bu bir intihar değil cinayetmiş; ilk günden beri bunu söyledik. Bu ülkede tüm şüpheli kadın ölümlerinin ya da kadınların kaybolmasının arkasında mutlaka bir cinayet şüphesi vardır ve mutlaka da soruşturulmalıdır. Bugüne kadar bu ihmal edildi diye ailesi altı yıl boyunca sürekli bu acıyı yaşadı ama bu mücadeleyi vermekten de geri kalmadı ve bugün bu soruşturmanın açılması önemli bir adımdır. "İntihar" dediler, delil kararttılar, her şeyi yaptılar ama dönüp baktığımızda aslında bu çaba içinde olan dönemin Tunceli Valisinden tutun da o dönemdeki İl Özel İdaresi çalışanlarına kadar birçok kişinin bu suçun içinde yer aldığını görüyoruz.

Tabii, Gülistan Doku'dan bahsetmişken Rojin Kabaiş'ten de bahsetmek istiyorum. Rojin Kabaiş'e yönelik de yine bir delil karartma, yine bir intihar meselesiyle konuya yaklaşılmaktadır. O konuda da ısrarla dile getirdiğimiz gibi Rojin Kabaiş katledilmiştir; burada da cinayet şüphesiyle soruşturma bir an önce derinleştirilmeli, yaygınlaştırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, çok kötü bir haber aldık, Urfa'da silahlı saldırı gerçekleşti. 19 yaşında bir genç, 16 kişiyi yaraladı; 16 kişi içinde kimsenin ölmemiş olması tabii ki sevindirici. Yaralama olayını gerçekleştiren genç kendi canına kıydı. Bu olayı böyle münferit bir olay diye geçiştiremeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Burada dönüp bakmamız gereken en önemli meselelerden biri şu: Bu genç nasıl elini kolunu sallayarak uzun namlulu bir silahla bu okula giriyor? İkincisi: Bu genç bu silahı nereden buluyor? Ha, diyeceksiniz ki: "Bu ülkede silah bulmak o kadar kolay ki!" Bireysel silahlanmada resmî rakamlara göre 32 milyondan fazla silah var yani her 2 kişiden, her 2 yetişkinden 1'i silahlı bu ülkede; kaldı ki bu resmî rakam. Dolayısıyla bu kadar yaygın silahlanmaya karşı bizim artık bir kanun teklifini bir an önce hazırlamamız ve bu bireysel silahlanmaya karşı mücadele etmemiz gerekiyor; aksi hâlde bu olaylar giderek

yaygınlaşacak. Nitekim de öyle oluyor, geçmişte de buna benzer birçok vaka yaşandı. Dolayısıyla, silahla gerçekten bu ülkenin bir sorunu var ama özellikle de bireysel silahlanmanın yaygınlaşmasıyla ilgili, bununla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Mayıs'a gidiyoruz, 1 Mayıs'a yaklaştığımız bugünlerde ülkemizden işçi manzaralarına bakmak lazım. Bugün vermiş olduğumuz grup önerimizde asgari ücreti konuşacağız. Gerçi bu ülkede asgari ücret âdeta bir ortalama ücret oldu çünkü bu ülkede birkaç milyon insan asgari ücretin de altında ücretle çalışıyor yani artık sefalet ücretinin yaygın hâle geldiğini biliyoruz; emeklilerin ücretini zaten söylemiyorum. Dolayısıyla asgari ücret sorununa ciddi yaklaşmamız gerekiyor. Eğer gerçekten bu yoksullukla mücadele etmek gerekiyorsa bunun gereği için adım atmamız gerekiyor. Bu konuda vermiş olduğumuz araştırma önergesini tüm dikkatinizle izlemenizi ve bu konuda ortak bir çabayı hayata geçirmenizi talep ediyoruz çünkü durum vahimdir.

Tabii, bir başka önemli mesele, sadece ücret belirlemesi değil çalışanların, işçilerin haklarının gasbidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Özellikle sendikal haklarının yok sayılması, çalışanların ücretlerinin ödenmemesi, tazminatlarının ödenmemesi, bunun ötesinde fazla mesaiye maruz kalmaları; birçok sorunu sayabiliriz.

Bakın, şu anda, Beypazarı'ndan madenciler Ankara'ya doğru yürüyorlar. Yıldızlar Holdinge bağlı Doruk Madencilikte çalışan işçiler ücretlerini alamıyorlar, bunun için mücadele ediyorlar; tazminat hakları da yok. Bu şirket sadece işçilerin ücretlerini ödememekle kalmıyor, esnafa olan borcunu da ödemiyor, kamu borçlarını da ödemiyor. Kim bu Yıldızlar Holding? Yıldızlar Holdingi çok iyi tanıyor Meclis. Neden? Çünkü Meclis Yıldızlar Holdinge ödül vermiş, bu firmaya. Bu firmaya bakmak için şu haritaya bakmak gerekiyor. Bakın, burada, sadece Yıldızlar Holdingin almış olduğu ruhsatlarla aslında yaratmış olduğu bir salgını görüyorsunuz; maden salgını yani doğayı katleden salgın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bütün firmaları bu haritanın üzerinde işlesek harita görünmez olacak yani ülkenin nasıl yok edildiğini, katledildiğini buradan görmeniz mümkün ve bu firma bunca maden ruhsatıyla ülkenin altını üstüne getirirken, ülkeyi ekolojik bir yıkıma uğrattırken bir de kazancından vergi bile ödemiyor, işçilerin ücretlerini de ödemiyor; böyle bir talan düzeniyle karşımıza çıkıyor. Sadece bu firmayla kalmıyor mesele; dönüp baktığınızda şimdi, örneğin Dersim Pülümür'de biyoçeşitlilik olarak dünya literatürüne geçmiş bir yerin biyoçeşitliliği krom madenciliği için yok ediliyor ve buradan çıkarılacak 50 bin ton kromun karşılığında 250 bin ton atık bırakılacak oraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - 250 bin ton atık demek, Pülümür'ün aslında ne biyoçeşitliliğinin ne de yaşamının artık kalmaması demek.

Bir başka şey, aylardır burada dile getiriyoruz, Varto meselesi, Varto'daki JES meselesi. Oranın da doğa katliamı açısından çok kritik bir önemde olduğunu dile getiriyoruz ama o konuda da bir adım atılmıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emek, ekoloji ve kadın mücadelesinin güçlü bir şekilde bu ülkede hayata geçmesi için mücadele eden bir partiyiz. Bu anlamıyla da bu 1 Mayıs'ta savaşa karşı, emperyalizme karşı kadın özgürlükçü, ekolojik ve emek yanlısı bir buluşma için alanlarda olacağız. Biz, bugünden, hep birlikte tüm emekçileri, tüm kadınları ve ekoloji mücadelesi veren tüm kesimleri 1 Mayıs'a davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun.

43.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, otuz sekiz yıl önce Enfal operasyonu ile başlatılan vahşete, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a ve ASKİ'nin sattığı suyun fiyatlandırma tarifesinin idare mahkemesi kararıyla iptal edilmesine, İliç maden faciasının 7'nci duruşmasına, Karadeniz'deki vahşi madenciliğe, okullardaki şiddete ve Millî Eğitim Bakanlığına ilişkin açıklamaları

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime otuz sekiz yıl önce Enfal operasyonu ile başlatılan ve Halepçe'de 5 binin üzerinde Kürt'ün ve toplamda 200 bine yakın insanın katledilmesiyle sonuçlanan, insanlık tarihinin gördüğü en ağır kimyasal silahların kullanıldığı vahşeti kınayarak başlamak istiyorum. Böylesi vahşetlerin bir daha yaşanmaması için hafızamızda tutmak gerektiğinin de bir kez daha altını çizerek takdirlerinize sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş, hiçbir ayırım yapmaksızın tüm Ankaralıları yaptığı son derece nitelikli, önemli hizmetlerle ve özellikle yoksullara verdiği sosyal desteklerle tüm Türkiye'ye örnek olmuş bir Belediye Başkanıdır. Ve nitekim, bunun bir gereği olarak daha önceki yıllarda neredeyse 2 dolara satılan suyun tonunu 1 dolara kadar düşürmüş ve az su kullananları daha çok desteklemek açısından, yoksul halk kesimlerini desteklemek açısından özellikle 15 tona kadar su kullanımını sübvans e etmiş, desteklemiş ve özel bir tarife uygulamıştır. Yani 10 tona kadar, 15 tona kadar en tasarruflu şekilde su kullanan 1 milyon 200 binin üzerindeki aboneyi korumuş ama suyla havuzunu dolduran zenginleri göz ardı etmiştir ve nitekim, Ankaralı suyu olabildiğince ucuza kullanmıştır. Bundan rahatsız olan bazıları mahkemeye gittiler ve mahkeme bu tarifeyi iptal etti. Tekraren altını çizmek isterim, mahkemenin iptal ettiği suyun ucuz veya pahalı olması değildir, zaten idare

mahkemesinin böyle bir yetkisi de yoktur ama idare mahkemesi tarifeyi iptal etmek durumunda kalmıştır mevcut yönetmeliğe uyarak. Tarife de 1 milyon 200 bin abonenin sübvansiyonlu, düşük, az ücretli su kullanmasını sağlayan ve yoksul Ankaralıları, sudan tasarruf eden Ankaralıları koruyan tarifiedir. Dolayısıyla bunun sonucu olarak Ankaralılar artık 46 liradan kullandıkları suyu 51 liradan kullanacaklardır. Ankaralı ayağa kalkmıştır ve bunun müsebbiplerine de hesabını soracaktır. Bakın, idare mahkemesi kararı elimde; idare mahkemesi kararı uyarınca Ankara'daki suyun, ASKI'nin sattığı suyun fiyatlandırma tarifesini iptal edilmiştir. Burada açıkça böyle yazıyor. Dolayısıyla "Biz gittik mahkemeye, su zammını iptal ettirdik." demek tam bir palavradır, tam bir yalandır. O kadar gücünüz varsa, o kadar yetkiniz varsa, mahkemeler böyle zamları iptal edebiliyorsa ne duruyorsunuz, doğal gazda yüzde 25, elektrikte yüzde 25 zamları siz değil misiniz; gidin mahkemeye, bunları da iptal ettirin ama öyle değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Tabii, Mansur Yavaş, böylesine hizmetleri olan Mansur Yavaş siyasi iktidarın da radarında; cezalandırmak için, sıkıştırmak için, zorlamak için, elini kolunu bağlamak için her şeyi yapıyorsunuz. Şimdiki iddia ne? Efendim, Karabük'teki seçimlere 6 tane belediye aracı gitmiş. Peki, bu araçların gitmesiyle ilgili Sayın Mansur Yavaş'ın bir emir ve talimatı var mı? Yok. Zaten mahkemeden soruşturma izni talep edenler "Her ne kadar Mansur Yavaş'ın bir emir veya bir talimatı olmamakla birlikte -onlar da teyit ediyorlar- ancak ve ancak hayatın olağan akışına göre ondan habersiz olamazdı." diyorlar. Bir varsayımsal iddia üzerinden Mansur Yavaş'ı karalamaya, onu Ankaralının da Türkiye'nin de gözünden düşürmeye çalışan bir siyasi mühendislik var; her zaman yaptığınız gibi bunu adaleti, yargıyı alet ederek yapıyorsunuz. Daha önce bu iddialar gündeme geldiğinde Mansur Yavaş Teftiş Kurulunu harekete geçirmiş, Teftiş Kurulu çalışmış, Sayın Başkanla ilgili bir delil bulunamamış, mahkeme bulamamış ama "Soruşturacağız." diyorsunuz. Soruşturun, bizim veremeyecek hiçbir hesabımız yok ama eliniz değmişken, yüreğiniz yetiyorsa şunları da soruşturun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, 2019 seçimlerinde zamanın İBB Başkanı Mevlüt Uysal belediye otobüslerine AKP bayrağı giydirmiş, Yenikapı'daki mitinge götürmüş; işte delilleri, bunları da soruşturun, bunları da soruşturun. Sayın Zengin, bunları soruşturmadıktan sonra "Ne yaparız da Mansur Yavaş'ı sıkıştırırız? Ne yaparız da sustururuz?" demenin, bunların hiçbir geçerliliği yok.

Bakın, bugün İliç maden faciasının bir duruşması vardı, 7'nci duruşması görüldü. İliç maden faciasında şirket sahipleri yargılanmıyor, kamu görevlileri yargılanmıyor. Yargılanan kim? Orada yargılananlar teknik personel ve ilgili kişiler. Oysa orada, bakın "ÇED Olumlu" raporu veren yani kapasite artırımına "ÇED Olumlu" raporu veren ve 1'inci bilirkişi raporunda direkt sorumlu tutulan Murat Kurum'dan başlayarak şirket sahiplerinin yargılanması gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu yargılanma eksiktir; yanlış, taraflı bilirkişi raporlarına dayandırılmaktadır; şirket sahipleri korunmaktadır ve birkaç şirket yöneticisi üzerinden -ölen kişilerin- 9 kişinin kanı yerde bırakılmak istenmektedir.

Madencilerin Türkiye'de yaptıkları bitmiyor Sayın Başkan; Karadeniz'i, fındığı, çayı, yeşili, canlıları, ormanları madencilik peşkeş çekiyorlar. Vahşi madencilikle bütün Karadeniz'in dağlarını, ovalarını âdeta bir köstebek gibi oyuyorlar. Bazı rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakın, sadece Ordu'nun 8 ilçesinde ruhsatlılık oranı yüzde 90'lara geldi, Ordu'nun yüzde 74'ü maden alanlarına peşkeş çekiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Aynı şekilde, Giresun'un yüzde 85'i maden sahası ilan edildi ve sadece Giresun'da 100 bin çiftçi, 1 milyar dolarlık fındık üretimi, 38 köy, meralar tehlike altında, yok edilme tehlikesiyle baş başalar.

Bakın, Cantürk Alagöz, sizin milletvekiliniz, Alagöz Holding. Hani ısrarla bir aşırı getirmiştiniz, ısrarla fiyatını söyleyemiyordunuz, biz ortaya çıkartmıştık; hani "Aracı kullanmıyoruz." demiştiniz de Cantürk Alagöz'ün aracı olduğunu ortaya çıkartmıştık; hani Cantürk Alagöz'ün cebine her 1 aşırı için 5 dolar koymuştunuz; hani ona 1 milyar dolarlık bir kâr sağlamıştınız ya, şimdi o, Karadeniz'in madenlerini oymakla meşgul; o da gelsin, o da cevap versin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, sadece Görele ve Tirebolu'daki madenlerine yürütmeyi durdurma kararı alınmış; tabii, yürütmeyi durdurma kararını takan kim, almışlar jandarmayı, tekrar gelmişler, madende sondaj yapacaklar. Hukuka eninde sonunda uyacaksınız; Karadeniz'in dağını, yeşilini, çayını, fındığını, köylerini, ağaçlarını sizin vahşi, kör madencilik hırsınıza ve doların yeşili sevdanıza asla peşkeş çektiirmeyeceğiz; bunu da böyle bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, son söz olarak okullarımızda şiddet bir türlü bitmiyor. Bakın, elimde çok uzun bir liste var, bu liste sadece 2024 yılından sonraki liste. Okullarımız güvensiz, çocuklarımız güvensiz okullarda eğitimlerine devam etmek zorundalar; veliler çocuklarımızı okula yollarken güven içerisinde değiller, huzurlu değiller. Nasıl olsunlar? Daha bugün Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bildiğimiz elim olay gerçekleşti ve çocuklarımız, öğretmenlerimiz yaralandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, okullarımızın bir an evvel güvenli ve bilimsel eğitimin yapıldığı alanlara dönüştürülmesi gerekiyor, bunu başarmak zorundayız. Dolayısıyla, bunun için güvenlik görevlilerinin mutlaka okullarda istihdam edilmesi gerekiyor, temizlik görevlilerinin mutlaka istihdam edilmesi gerekiyor, rehber öğretmenliğin yaygınlaştırılması gerekiyor. İlk elden 100 binden fazla öğretmenin atanması lazım ama sizin yaptığınız gibi değil, mülakatsız ve liyakat esasına göre atanması lazım. Bunu yapacak kim? Millî Eğitim Bakanı. Millî Eğitim Bakanı ne derinde? Nerede bulursa Mustafa Kemal'le hesaplaşma derinde. Okulları tarikatların, cemaatlerin arka bahçesine dönüştüren, Mustafa Kemal'le ve onun devrimleriyle mücadelesi bir türlü bitmeyen Yusuf Tekin, şimdi kitap fuarında gezerken çok sevdiği bir kitabı alıyor ve yazarıyla resim çektiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu kişi Türkiye Cumhuriyeti'nin Millî Eğitim Bakanı; bu ayıp da size yeter. Kitabın ismi: "Kemalist Esaretin Gerçek Sahipleri" İşte, sizin Millî Eğitim Bakanınız ve sizin Millî Eğitim Bakanınızın Kemalist devrimlerle, cumhuriyetin temel ilkeleriyle, laik, bilimsel, çağdaş eğitimle mücadelesi; tam size yakışan bir Millî Eğitim Bakanı.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Özlem Zengin.

Buyurun.

44.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Orta Doğu'nun tarihine ve bugününe, Gülistan Doku olayına, Şanlıurfa'daki saldırıya ve Konya Milletvekili Meryem Göka'ya ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, son konuşmacı olunca yani duyduğunuz bütün o şeylerden sonra olumlu tek bir cümle söylemeye derman kalmıyor ama günün sonunda sözlerim biterken milletvekilimiz Meryem Göka'yla alakalı olumlu bir haber vermek istiyorum.

Şimdi, tabii, Orta Doğu'nun tarihi çok kanlı bir tarih, hâlâ da aynı şey devam ediyor. Bugünkü haberlere baktığımızda, daha hemen bugün Lübnan'da İsrail'in attıklarıyla on dakika içerisinde 100 tane saldırı yapılıyor -hava saldırısı- 300 Lübnanlı şehit oluyor, katlediliyor ve 1.000 yaralı var; sadece on dakika içerisinde. Hemen dönüp bakıyorsunuz 1988 yılına, orada da Kürt kardeşlerimizin katledildiği bir Halepçe katliamı var. Orada 5 binden fazla insan hayatını kaybetti, 7 bine yakın yaralı vardı. O günden bugüne hiç mi bir şey değişmez? Her şey neredeyse aynen tekerrür ediyor; yine zalimce öldürmeler, yine insanlık dışı yöntemlerle öldürmeler devam ediyor. Biliyorsunuz Lübnan'da neredeyse ülkenin üçte 1'i işgal edilmiş durumda. Her ne kadar şu anda Washington'da yeni müzakerelerin var olduğu söylene de bunların sonuç vereceğinden emin olamıyoruz çünkü burada geçen her zaman, bakıyorsunuz, bir şekilde İsrail'in lehine oluyor. Diğer taraftan da İsrail'e dair bir mit çöküyor; bir kubbe olduğunu, her türlü tehlikeden kendini koruduğunu iddia eden İsrail'in kendi içlerindeki gazetelere baktığınız zaman bu koruma kalkanının evvelden sadece ve sadece yüzde 5'ini koruyamadığı söylenirken şu zamanlarda ise artık havadan yapılan saldırıların neredeyse yüzde 30'a yakını koruyamadığını görüyoruz. Tabii, bunlar olunca bir hırçınlık ortaya çıkıyor; en başta tabii ki İsrail'in içinde büyük bir itiraz var, gazetelerde itiraz var, ödül almak istemeyen sanatçılar var, medya mensuplarında itiraz var, sokaktaki İsrail vatandaşların da itirazı var. Bu itirazın sesi yükseldikçe bunu kapatmak üzere Netanyahu ve Savunma Bakanı bizlere saldırıyor, Türkiye'ye saldırıyor, Sayın Cumhurbaşkanımıza saldırıyor ve bunun karşısında da Türkiye'nin birleştiğini görmek bir taraftan bizi mutlu ediyor. Ama diğer yandan, sağa sola böyle saldıran, hırçın tavırlarıyla aslında kendisini bu noktaya getirenin İsrail'in bizzatı kendisi olduğunu da görmemiz gerekiyor.

Bu süren savaş nerede bitecek, bunu hep beraber göreceğiz. Yani bitecek mi, dünya bu olaylar karşısında gerçekten bir direnç koyup bir nihayet oluşturabilecek mi, yeni hukuki mekanizmalar oluşturabilecek mi, bunların hepsini hep beraber göreceğiz ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da her daim barışın arkasında olmaya devam edeceğiz.

Bugün iki önemli olay var bizim açımızdan. Bir tanesi tabii ki yakından da takip ettiğimiz, Tunceli'de 2020 yılında kaybolan kızımız Gülistan Doku. Adalet Bakanımızla da buraya gelmeden evvel konuştum; çok önemli deliller var, devam eden süreçler var. Bu minvalde 12 şüpheli gözaltına alındı. Bu konunun en kısa zamanda nihayetleneceğini; bu soruşturmalar neticesinde faillerin, en önemlisi de Gülistan'a ne olduğunun ortaya çıkacağını ümit ediyoruz ve takip ediyoruz. Bunun önemli bir nokta olduğunun altını çizmek istiyorum.

Bir diğer önemli mesele, Şanlıurfa'daki saldırı. Biz de bugün aslında sosyal medyayla alakalı bir düzenleme yapmaya çalışıyoruz. Burada medyaya dair, biliyorsunuz, bir yasak, bir sınırlama geldi çünkü bu haberler verilirken maalesef, failler kahramanlaştırılıyor. Bu haberleri verirken faillerin kahramanlaşmaması için... Ailelerimizin çok büyük üzüntüleri var, yaralı çocuklarımız var, Allah'a çok şükür hayatını kaybeden kimse yok ama buna rağmen bu konularda, çocuklarımızla alakalı, faillerin toplu işlediği bu tarz suçlarda en önemli meselenin, olayın çözülmesi, neden olduğu ve tekerrürünün olmaması için neler yapılması gerektiği üzerine kurulacak mekanizmalar olması gerektiği ortaya çıkıyor. Özellikle bu tarz olaylarda sosyal medyadan verilen sinyaller var; o sebeple, özellikle okullarda gençlerin, çocuklarımızın sosyal medya kullanımı üzerine yeni bir tür mekanizma kurmak gerekiyor, bunlardan alınabilecek verileri analiz etmek gerekiyor. Burada da ben ailelere, çocuklarımıza geçmiş olsun demek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, bizim açımızdan bir diğer önemli konu şu: Ben Konya Milletvekilimiz Meryem Göka'yı buradan tebrik etmek istiyorum. AK PARTİ siyasetinde kadınların çok büyük bir emeği var bugüne kadar; geçtiğimiz hafta, 9-11 Nisanda İstanbul'da Uluslararası Asya Siyasi Partiler Konferansı düzenlendi AK PARTİ Kadın Kollarının ev sahipliğinde. Burada 52 ülkeden 350 siyasi parti, bu partilerden gelen siyasetçiler, sadece seçilmişler değil siyasi partilerde görev yapan kişiler vardı; kadınların ayrıca bir birimi var, görev yapıyor. On iki yıldır Meryem Hanım burada görev yapıyordu ve bu ekibin, ICAPP'nin Kadın Kolu Başkanlığına seçildi. Ben kendisini tebrik etmek istiyorum, tebrik ederiz kadınlar adına. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Kadınların özellikle, pek çok çatışmada, pek çok savaşta çok büyük rolü var hem destek vererek hem aktif savaşarak ama en önemlisi de bence hayata dair temel meselelerde çözüm üretme kabiliyetinden yola çıkarak çözüm üreten, çatışmayı ortadan kaldıran...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlem...

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...savaşı nihayetlendirme gücünü haiz olan kadınların Türkiye'de ve dünyada her anlamda demokrasiye büyük katkı sunacağını düşünerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.57

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Üçüncü...

Buyurun.

45.- İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü'nün, "Yarını Tasarlarken Belirsizliklerle Baş Etmek" başlığıyla düzenlenen Antalya Diploması Forumu'na ilişkin açıklaması

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

"Yarını Tasarlarken Belirsizliklerle Baş Etmek" başlığıyla düzenlenen Antalya Diploması Forumu, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ve Dışişleri Bakanlığımızın ev sahipliğinde 17-19 Nisan tarihlerinde turizmimizin kalbi Antalya'da gerçekleştirilecektir. Küresel liderlerin, karar alıcıların, diplomatların, akademisyenlerin, iş dünyasının, medya ve STK temsilcilerinin bir araya geldiği bu önemli etkinlikte diploması ve diyalogun tek çıkış yolu olduğunun ortaya konulacağını umuyor, hayırlı olmasını şimdiden temenni ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir burada mı? Yok.

Sayın Kocamaz burada mı? Yok.

Sayın Öztürkmen...

46.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep Büyükşehir Belediye Meclisinin Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'le ilgili kabul ettiği teklife ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Meclisi 13 Nisan 2026 tarihli gündeminde, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e fahri hemşehrilik payesi ve beratı verilmesi teklifini kabul etti. 27 Ocak 1933 tarihinde şehrimize gelen Türk'ün Gazisi Mustafa Kemal, Türkiye'nin gazisi Gaziantep'in nüfus kütüğüne "hemşehri" olarak o gün kaydedilmişti. Gazi şehrin gazi torunları Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı yolda ilerlemeye devam edecektir. Yusuf Tekin gibi Atatürk ve cumhuriyet düşmanlığını gizlemeyen birinin Türkiye Cumhuriyeti tarihinin gördüğü en kötü Millî Eğitim Bakanının Gaziantep'le anılması, hemşehrilik payesi verilmesi kabul edilebilecek bir şey değildir. Bu karar, gazi şehrimizin tarihine kara bir leke olarak geçecektir.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

47.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Hükûmetin Adana'da tarımla ilgili gerekli önlemleri derhâl alması gerektiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çukurova'da yaşanan aşırı yağışlar tarım alanlarında ciddi hasarlara yol açmıştır. Toprağın suya doymun kalmasıyla oluşan kök çürüklüğü, besin kaybı ve artan mantari hastalıklar narenciyeden pamuğa kadar tüm ürünlerde ciddi verim kaybına neden olmaktadır. Eğimli arazilerdeki toprak erozyonu ve tarlaya girilememesi nedeniyle aksayan hasat süreci üreticiyi büyük bir ekonomik yıkımla karşı karşıya bırakmıştır. Bu tablo karşısında iktidar gereken önlemleri derhâl almalıdır.

Ayrıca, TARSİM gerçek zararı yerinde görerek çiftçiye ödemeleri ivedilikle gerçekleştirmelidir. Çiftçimizin alın teri ve toprağımızın bereketi yetersiz destekler nedeniyle heba edilmektedir. Adana üreticisine nefes aldirmek tarımsal üretimin sürdürülebilirliği için artık bir zorunluluktur. Hükûmet derhâl Adana'yla ilgili gerekli önlemleri tarımda almalıdır, üretici sahipsiz bırakılmamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

48.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, çığ altında kalan Bülent Gezer'e ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, 31 Aralıkta Artvin Ardanuç Zekeriyaköy'de Aksu Dağı'nda bir çığ düşmesi meydana gelir. Çığ düşmesinin altından 2 kişi sağ çıkar ama 1 kişinin hâlâ orada cesedi aranır durumdadır. Bülent Gezer'e yüz on gündür neredeyse ulaşılamamış durumda ve eşi -özellikle on aylık bebeğiyle birlikte- "Artık çocuğuma babasının mezarını göstermek

istiyorum, ona ulaşmamız gerekiyor." diye bir çılgılık atıyor. O çıgın düştüğü günden beri çılgılık sürüyor. Buradan kamu yetkililerine seslenelim: Lütfen Bülent Gezer'in çığ altında kalmış cesedini ortaya çıkartın.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

49.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da tarım arazilerinin ranta açılmasına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarımın başkenti, buğdayın ana vatani Konya'da AKP iktidarı tarım arazilerini ranta açtı. Selçuklu ilçemizde toplam 9.440 hektarlık yani 13.500 futbol sahası kadar araziye ihaleyle maden ruhsatı verildi. İhaleyi kazanan şirketin yönetim kurulu üyelerinden biri de AKP'li eski Bakan Taner Yıldız. Konya'daki bu büyük maden rantının teslim edildiği şirket, şehir hastaneleri başta olmak üzere kamu ihalelerinde adını sık sık duyduğumuz yandaş holdinglerden birine ait. Aynı şirket geçtiğimiz aylarda Sarayönü ilçemizde de bir maden ruhsatı aldı.

Konyalı hemşehrilerim adına iktidara sesleniyorum: Konya'yı parsel parsel satmaktan vazgeçin. Konya'nın bereketli topraklarını maden ruhsatına, maden rantına kurban etmekten vazgeçin. Yandaş şirketlere değil tarıma can verin.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun...

50.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, hobi bahçelerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, hobi bahçeleri tam bir çorba oldu. Tarım Komisyonunda da dile getirmiştik ve on üç saat mücadele ettik ama anlatamadık. Dedik ki: "Ya, bu kanunu neden getiriyorsunuz, zaten 8 Ekim 2020'de bir kanun yayınlanmıştı." Fakat maalesef, üzerinden altı yıl geçmesine rağmen yönetmelik çıkmadı ama birden AK PARTİ'nin aklına yönetmelik geldi ve geçtiğimiz günlerde yönetmelik yayınlandı. Öncesinde amaç neydi? Aynı, hayvanlarla ilgili olan sıkıştırmada olduğu gibi bizim belediyelerimizi sıkıştıracaklardı. Şimdi burada da yine belediyeler üzerinden sıkıştırarak -belediyelerin üzerindeki sopayla- vatandaş karşı karşıya getireceklerdi ama tutmadı. Son demde yine tek adam devreye girdi, Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: "Bu kanunu tekrar gözden geçirin." Ya, arkadaşlar, burası yazboz tahtası mı? Neden kanun çıkarıyoruz? Bir yerden de tek adam tarafından "Kanunu tekrar gözden geçirin..." Buna artık son verilmesini, Meclisin hak ettiği onuru ve saygıyı görmesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Barut...

51.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Ulusal Süt Konseyinin 1 litre süt için açıkladığı maliyete ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, Ulusal Süt Konseyinin 1 litre süt için açıkladığı 22 lirayı aşan maliyet üreticilerin çilesini gösteriyor. Kaba yemden kesif yemlere, mazottan samana üretim maliyetleri katlanırken üreticilerimiz bu fiyata bile sütünü satamıyor. Maliyet 30 lirayı aşarken üreticilere dayatılan bu çıkmazı reddediyoruz. Zararına üretim yapmaya çalışan, ahırları boşalan ve borç batağına saplanan üreticilerin hâlini neden görmezden geliyorsunuz? İnekler kesime giderken tereyağını bile ithal ediyor bu iktidar. Yazıklar olsun! Bu yanlış politikalarla hayvansal üretimde sürdürülebilirlik imkânsızdır. Bu krizin çözümü ise bellidir. Üretime ve üreticiye destek verin. Tarım ve hayvancılık can çekişip köyler boşalırken artık seyretmeyin. Süt ve yem paritesi için uygun adımlar atın, maliyet gerçeğini gözetin. Emektar üreticinin alın terine sahip çıkın.

BAŞKAN - Sayın Gürer...

52.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, nakliyeciler esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde Şoförler Odası Başkanı Halil İbrahim Kızıltan, Bor Şoförler Odası Başkanı Hasan Hüseyin Cengiz, Bor Tır ve Nakliyeciler Kooperatifi yöneticileri, tır sahipleri ve sürücülerle görüştüm, büyük bir sıkıntı içindeler. Nakliyeciler kazançlarının çok düştüğünü ve ortaya çıkan sorunlarla mağduriyet yaşadıklarını belirtiyorlar. Lastik ve bakım, servis maliyetleri, yedek parça fiyat artışı, düşük navlun fiyatları, yüksek otoyol ve köprü geçiş ücretleri, ağır vergi yükleriyle nakliyeciler esnafı ne yapacağını şaşırılmış durumda, işleri daralmış. Trafik sigortası, kasko poliçeleri, Ulaştırma Bakanlığından alınan belge ücretleri, peşin vergi, KDV, stopaj, gelir vergisi, trafik cezaları, muhasebeci ve ücretleri, BAĞ-KUR primleri derken şoför esnafı bunalmış durumda. Takograf sınırlamasına uyan tır şoförü park yeri sorunu yaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay...

53.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş hakkında 2023 seçim sürecine ilişkin Karabük'te gerçekleştirdiğimiz miting gerekçe gösterilerek soruşturma izni verilmesi hukuki değil siyasi bir tercihin sonucudur. Kamu kaynağı

kullanılmadığına dair belgelerle sabit gerçeklere rağmen bu adımın atılması hukukun değil siyasi hesapların devreye sokulduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Seçim süreçlerinde kamu kaynaklarını hoyratça kullanan anlayışın bugün kendi yaptıklarıyla partimizi ve belediye başkanlarımızı itham etmesi ibret vericidir. Şeffaflığıyla ve hesap verilebilirliğiyle öne çıkan Belediye Başkanımızın hedef alınması hukukun tarafsızlığına ciddi biçimde gölge düşürmektedir. Belgesiz, dayanaksız ve siyasi amaçlı iddialarla kamuoyunu meşgul edenler asıl konuşulması gereken sorunların üzerini örtmeye çalışmaktadır. Algıya karşı gerçeğin, iftiraya karşı dürüstlüğün yanında, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş'ın yanındayız.

BAŞKAN - Sayın Aksoy...

54.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı Aksoy'un, Netanyahu'nun Cumhurbaşkanını hedef alan paylaşımlarına ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Orta Doğu'da soykırım şebekesinin başı olan Netanyahu'nun Sayın Cumhurbaşkanımızı hedef alan paylaşımları bu katliam şebekesinin ne kadar köşeye sıkıştığıнын bir kez daha göstergesi oldu. Sayın Cumhurbaşkanımız bu şebekenin işlediği soykırım suçlarını cesaretle ifşa eden bir dünya lideridir. Bu saldırgan açıklamalarsa Türkiye'nin hakikat temelli barış diplomasisi karşısında ancak sinek vızıltısı hükmündedir. Netanyahu elbette insanlık mahkemesi önünde hesap verecek ve sadece vicdanlarda değil, zindanlarda da çürüyecek. Bilinmelidir ki Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dirayetli siyasetiyle bu savaşın asla parçası olmayacaktır. Soykırım şebekesine karşı iktidar ve muhalefet topyekûn ortak bir duruş sergilemek zorundayız. Dışarıdan gelen hadsiz saldırılar karşısında tek vücut olmak millî bir sorumluluktur.

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Parlak...

55.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Öğretmen Şükrü Gürses'e ilişkin açıklaması

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakkâri Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri İspanya'nın Valencia şehrine bir eğitim gezisine gitmiştir. Bu gezide öğrencilere bir siyasi ideolojinin sembolü olan bir el işareti yaptırılarak fotoğraf çektirilmiştir. Söz konusu lisede öğretmenlik yapan ve aynı zamanda TÜRK EĞİTİM-SEN Hakkâri Şube Başkanı olan Şükrü Gürses bu fotoğrafları sosyal medyada "Yavru Bozkurtlarım" notuyla paylaşmıştır. Öğrencilere sağlıklı ve tarafsız bir ortamda eğitim vermesi gereken bir öğretmen hangi sıfatla belli bir siyasi görüşün propagandasını yapmaktadır? Bu propagandaya çocuk yaştaki öğrencileri alet etmesi ise başka bir skandaldır. Şükrü Gürses hakkında derhâl işlem yapılması ve görevden el çektirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

56.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir pazarında yaşanan tabloya ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kırşehir pazarında vatandaşlarımızın çürük limonları ayıklamak için sıraya girmesi Türkiye'de hayat pahalılığının ve derinleşen yoksulluğun en acı göstergelerinden biri olmuştur. Bir semt pazarında yaşanan bu tablo özellikle emeklilerimizin artık en temel gıdaya dahi ulaşmakta zorlandığının açık kanıtıdır. Yıllarca bu ülkeye hizmet etmiş insanlarımızın bugün çürük ürün seçmek zorunda bırakılması kabul edilemez. Bunun sorumluluğu elbette hepimizin vicdanını yaralar, ancak asıl sorumluluk ülkeyi yöneten iktidarındır. Enflasyonu sadece istatistiklerden ibaret sananlar bilmelidir ki gerçek enflasyon vatandaşın mutfağında, pazar filesinde yaşanmaktadır. TÜİK'in açıkladığı rakamlar ile halkın yaşadığı gerçeklik arasındaki uçurum her geçen gün büyümektedir. Bu tablo, yanlış ekonomi politikalarının kaçınılmaz sonucudur. Cumhuriyet Halk Partisi olarak çağrımız nettir: En düşük emekli maaşı derhâl asgari ücret seviyesine yükseltilmeli, vatandaşlarımız çürük meyve ve sebzeyle mahkûm edilmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

57.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Hatay'da deprem sonrasında yaşananlara ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Hatay yüzyıllardır farklı kültürlerin birlikte yaşadığı kadim bir şehirdir. Ne var ki deprem sonrasında hem kültürel mirasını korumada hem de yeniden yapılaşma esnasında sıkışma yaşadı. Antakya'nın tarihini yansıtan, Affan ve Şirince Mahallelerini kapsayan geniş bir alan riskli bölge ilan edildi; bundan vatandaşımız büyük mağduriyet yaşıyor. İmar planları hazırlanmış olmasına rağmen uygulanmıyor, yerinde dönüşüme izin verilmiyor, insanımızın kendi evini yapmasına müsaade edilmiyor; bazı bölgeler rezerv alan ilan edilerek vatandaşımız TOKİ'ye zorlanıyor. Bu insanlara "Kimse mahallesinden kopmayacak." sözü verilmesine rağmen bir taraftan mahalle kültürü kayboluyor, komşuluk ilişkileri yok oluyor, akrabalık bağları çözülüyor; yaşlı insanlar, bakıma muhtaç insanlar çok zor şartlarda hayat sürüyor. Bu açıdan, rezerv alan ilan edilen bölgelerden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çiler...

58.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, esnafın vergi borcuna ilişkin açıklaması

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son yıllarda artan maliyetler, daralan piyasa ve finansmana erişimde yaşanan zorluklar nedeniyle esnaf nefes alamaz hâle gelmiştir, vergi borçları artık ödenemez durumdadır. Vergi yapılandırması, devlete olan borcunu ödemek isteyen ama oluşan şartlar nedeniyle ödeyemeyen vatandaşlarımıza uzatılan bir el olacaktır. Bu, piyasaya can suyu, ekonomiye yeniden hareket kazandırmak için bir fırsattır. Vergisini gününde ödeyen mükelleflere de ayrıca indirim yapılmalıdır. Bugün atılacak adım yarının iflasını önleyecek, bugün verilecek destek yarının üretimini ve istihdamını koruyacaktır. Geliniz, bu sesi duyalım; tacirin, tüccarın, sanayicinin, esnafın ve üretenin yanında olalım; ekonominin çarklarını birlikte çevirelim.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

59.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, Kaçkar Turizm Fuarı'na ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

17-18 Nisanda Rize Çay Çarşısı, Kaçkar Turizm Fuarı'na ev sahipliği yapacaktır. Rize ve Artvin'in ortak değeri olan Kaçkarlar, doğal güzellikleri ve turizm potansiyeliyle bölgemizin önemli varlıkları arasında yer almaktadır. Kaçkar Turizm Fuarı'nda doğanın, kültürün ve turizmin buluştuğu bu eşsiz coğrafyayı hep birlikte tanıtıyor, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu turizm vizyonu doğrultusunda sürdürülebilir, yüksek katma değer üreten ve küresel ölçekte rekabet gücünü artıran bir turizm anlayışıyla yola çıkıyoruz.

Başta Rize ve Artvin Valilerimiz olmak üzere organizasyonda emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sizleri ve özellikle sektör temsilcilerini Kaçkar Turizm Fuarı'na davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kamaç...

60.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakırlı Kavak ailesine ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Başkan, siz, sonra Sayın Ekmen, Sayın Çömez, Sayın Kılıç, Sayın Temelli, Sayın Emir ve Sayın Zengin; buradan bir çağrı yapmak istiyorum, Diyarbakırlı Kavak ailesinin yaşadığı ağır bir tabloyu aktarmak istiyorum: Aile, geçmiş yıllarda 15, 19, 21 yaşlarında 3 kızını beyin tümöründen kaybetti, şimdi ise 4'üncü kızları Hasret aynı hastalık nedeniyle Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavi görüyor. Bu durum sadece bir hastalık meselesi değil, bir ailenin ciddi bir belirsizlik ve yalnızlık içinde kalmasını ifade ediyor.

Buradan sizlere ve Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunmak istiyoruz: Bu süreç yakından takip edilmeli, Hasret için gerekli tüm tedavi seçenekleri hızla devreye alınmalı, gerekiyorsa yurt dışı tedavi imkânı sağlanmalıdır. Aynı zamanda bu durumun nedenleri kapsamlı bir şekilde araştırılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Becan...

61.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, BOTAŞ'ın 4 Nisan 2026 itibarıyla hayata geçirdiği kademeli fiyat uygulamasına ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, BOTAŞ'ın 4 Nisan 2026 itibarıyla hayata geçirdiği kademeli fiyat uygulamasıyla Marmara Bölgesi'nin sert kış koşullarına sahip ili olan Yalova, Akdeniz'in en sıcak illerinin bile gerisinde bırakılarak âdeta cezalandırılmıştır. Resmî tablolara göre Yalova'daki bir abonenin zamlı tarifeye geçiş sınırı 213 metreküp olarak belirlendi ancak çok daha ılıman bir iklime sahip olan bu limit İzmir'de 277, Antalya'da 221 metreküptür. Belirlenen limitlerin aşılması Yalovalı abonelerin bütçesini doğrudan etkileyecektir. Birinci kademede doğal gazın birim fiyatı 10 lira iken, limit aşıldığında bu fiyat 18 lira oluyor. Yalovalı hemşehrilerimle Marmara Bölgesi'ndeki iklim şartlarının Akdeniz illeriyle kıyaslanamayacak kadar sert olması nedeniyle bu adaletsizliğe karşı limitlerin ivedilikle gözden geçirilmesini talep ediyoruz. BOTAŞ tablosuna bakınca Yalova ili Hatay ve Antakya'dan daha sıcak görünmektedir.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN - Sayın Şevkin... Yok.

Sayın Ayrim...

62.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrim'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı görevinde bulunmuş Hüsametdin Cindoruk ile eski Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a, Şehitler Haftası'na, 1988 Halepçe katliamına, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik İsrail Başbakanı Netanyahu'nun ve Savunma Bakanının saldırı niteliğindeki söylemlerine ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türk siyasetinin önemli isimlerinden, geçmiş dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı görevinde bulunmuş Sayın Hüsametdin Cindoruk'u üç gün önce kaybetmenin üzüntüsünü yaşadık. Yine, bugün eski Kars Milletvekili kıymetli hemşehrim Zeki Nacitarhan'ı kaybetmenin derin acısı içerisindeyiz. Merhumlara Allah'tan rahmet diliyorum.

Şehitler Haftası nedeniyle şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. 1988 Halepçe katliamında kaybettiklerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik özellikle İsrail Başbakanı çocuk katili Benjamin Netanyahu ve Savunma Bakanı tarafından çaresizlikle, suçluluk psikolojisiyle yapılan saldırı niteliğindeki açıklanmaları asla kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz. Bu tür söylemler sadece Sayın Cumhurbaşkanımızı değil, Türkiye'nin duruşunu ve milletimizin iradesini hedef almaktadır.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Vekilim, tebrik ediyoruz, bir dakikada 4 konu...

BAŞKAN - Sayın Alp...

63.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 19'uncu Dönem Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. İkinci kez söz verdiniz, önemli bir gelişme oldu, onu duyurmak için söz aldım.

Efendim, önceki dönem Kars Milletvekilimiz Zeki Nacitarhan Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur, Allah rahmet eylesin, Meclisimize başsağlığı diliyorum. Zeki Bey hem il başkanlığımızı yapmıştı hem vekilliğimizi yapmıştı, uzun bir siyasi mücadelesi oldu. Bütün ailesine, sevenlerine Meclisimiz adına başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, 19'uncu Dönem Kars Milletvekili Zeki Nacitarhan'a ilişkin konuşması

BAŞKAN - Biz de rahmet diliyoruz, mekânı cennet olsun.

Sayın Kocamaz...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

64.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, uzman çavuşların taleplerine ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler.

Bu konuyu defalarca dile getirdik, bir kez daha yineliyorum: Bizler evlerimizde huzur ve güven içerisinde rahat bir şekilde uyuyalım diye vatan savunmasında terör ve teröristlerle fedakârca mücadele eden, kurşun atan, kurşun yiyen uzman çavuşlarımız bugün iktidarın izlemiş olduğu yanlış politikalar yüzünden neredeyse kapı kapı dolaşarak iş aramak zorunda kalmaktadır. Buradan iktidara sormak istiyorum: Bu durum her Türk vatandaşı ve bizler gibi sizlerin de içini acıtıp yüreğinizi sızlatmıyor mu? Şayet sizler de bizler gibi bu durumdan rahatsız oluyorsanız, gelin, vatan, millet, bayrak aşkıyla yıllarca sınır boylarında görev yapmış olan bu kahramanlarımızın kamu kurumlarına vasıflarına uygun atamalarını yapın, taleplerini yerine getirin, çilelerine son verin diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

65.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, Sumud Filosuna ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

Devletler Gazze'deki soykırımı durduramadığından dolayı insanlığın ortak vicdanı olarak Sumud Filosu bir kez daha harekete geçiyor. Geçen yıl 42 tekneyle siyonist rejimin Gazze'deki ablukasını delmeye çalışan Sumud Filosu barbar rejimin saldırısına uğramış, aralarında Türkiye'den aktivistlerin de olduğu yüzlerce vicdanlı insan siyonist rejim tarafından alıkonulmuştu. İşte bu vicdan hareketi bir kez daha yolda. 12 Nisanda Barselona'dan hareket etti ve şu an Akdeniz'de ilerliyor. 70 ülkeden bin kişi 70 tekneyle Gazze'deki ablukayı kırmak için yola çıktı. Üstelik bu kez sadece denizden değil, karadan da harekete geçecekler. Hem Meclis olarak hem de ülke olarak Sumud Filosunun yanında durmalı, insanlık onurunu savunan ülkelerle birlikte Filonun güvenliğini sağlayacak kararlar alınmalıdır.

Bu vesileyle Sumud kahramanlarını selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Taşçı...

66.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı'nın, Tekirdağ Çorlu'da yaşayan 8 yaşındaki DMD hastası Gökalp Erdem'e ilişkin açıklaması

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Tekirdağ Çorlu'da yaşayan 8 yaşındaki DMD hastası Gökalp Erdem'in tedavisi için başlatılan kampanya tamamlandı. Gökalp'ı umuda koşar adım taşıyan Çorlululara, Tekirdağlılara, destek olan herkese sonsuz teşekkürler. Gökalp'ın yaşadığı sevincin aynısını yaşamayı ülkemizdeki 9 binden fazla DMD hastası çocuğumuzun her biri hak ediyor.

Sosyal devletlerde anneler evlatlarının tedavisi için kimseye ama hiç kimseye el avuç açmak durumunda bırakılmazlar; sosyal devletlerde anneler çocukları yaşasın diye kapı kapı yardım dilenmek durumunda bırakılmazlar. İktidar, insan onurunu yok sayan, vicdana aykırı bu hak ihlaline derhâl son vermelidir.

Sağlık temel haktır, gereğini yerine getirmek lütuf değil, görevdir. Görevinizi yapın.

BAŞKAN - Sayın Hun...

67.- İğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, okullarda son yıllarda artan bıçaklı ve silahlı saldırılara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, okul kapısından giren çocuklar artık, ders değil ölüm korkusu taşımaktadır. Okullar güvenli eğitim alanı olmaktan çıkmış, şiddetin giderek sıradanlaştığı mekânlara dönüşmüştür. Siverek'te bulunan okulda yaşanan silahlı saldırıda 17 kişinin yaralanması ağır tabloyu gözler önüne sermektedir. Son yıllarda okullarda öğretmen ve öğrencilere yönelik bıçaklı ve silahlı saldırılar artmasına rağmen, Millî Eğitim Bakanlığının bu şiddet dalgasına karşı somut ve caydırıcı tedbirleri almadığı ortadadır. Okullardaki güvenlik açıkları görmezden gelinmiş, riskler yerinde ve yeterince değerlendirilememiştir. Yaşananlar tesadüf değil, ihmaller ve yanlış politikaların sonucudur. Öğrencilerin ve öğretmenlerin kendini güvende hissetmediği bir eğitim sistemi kabul edilemez. Çocukların yaşam hakkını esas alan kapsamlı bir eğitim ve güvenlik reformu ertelenemez.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Sayın Çömez tekrar sisteme girmiş.

Buyurun.

68.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce Sayın Kamaç Diyarbakır'daki bir aileyle ilgili önemli bir bilgi verdi. Bu konuyu gündeme getirdiği için teşekkür ediyorum. Tabii, ismimizle bize bir sorumluluk yükledi; ben daha çok Grup Başkan Vekili kimliğimle değil, hekim kimliğimle olaya biraz daha ilgi duydum ve bu konunun üzerine gidilmesi gerektiğine inandım.

Bir ailenin 4 çocuğundan 3'ü eğer beyin tümörü hastasıysa bunun arkasında mutlaka genetik, ailesel bir yapı vardır, bir gerekçe vardır. Bu itibarla, ailenin mutlaka tamamının; birinci, ikinci derece kuşaklarının gözlem altına alınıp bütün genetik çalışmaların yapılması lazım. 3 yavru hayatını kaybetmiş, hiç olmazsa diğerinin kurtulması için erken evrede ameliyatlarının yapılması lazım. Ben hekim kimliğimle aileyle görüşmek isterim, yardımcı olmak isterim, Sağlık Bakanlığı nezdinde de bu çalışmaları yürütmek isterim. Böylesine hassas bir konuyu gündeme getirdiğiniz için teşekkür ederim, yardımcı olmak hepimizin vazifesidir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Veysel Tipioğlu'nun, Özbekistan Âli Meclisi Yasama Kanadı Uluslararası İlişkiler, Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkanı Ulugbek Shermatov'un davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1349)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Sayın Veysel Tipioğlu, Özbekistan Âli Meclisi Yasama Kanadı Uluslararası İlişkiler, Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkanı Sayın Ulugbek Shermatov tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanı Süleyman Soylu ve beraberindeki heyetin, Kırgızistan Parlamentosu (Jogorku Keneşi) Yargı-Hukuk Meseleleri, Hukuk Düzeni, Suç ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Suyunbek Omurzakov'un davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1350)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanı Sayın Süleyman Soylu ve beraberindeki heyet, Kırgızistan Parlamentosu (Jogorku Keneşi) Yargı-Hukuk Meseleleri, Hukuk Düzeni, Suç ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Sayın Suyunbek Omurzakov tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IX.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, derinleşen ekonomik kriz sarmalı içinde artan vergiler, ödenemeyen krediler, yüksek sigorta primleri, haksız rekabet, yüksek girdi maliyetleri, finansmana erişimde yaşanan zorluklar ve kalifiye personel bulamama gibi sorunlar yaşayan esnafın mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Grup Başkanı

Öneri:

Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, derinleşen ekonomik kriz sarmalı içinde artan vergiler, ödenemeyen krediler, yüksek sigorta primleri, haksız rekabet, yüksek girdi maliyetleri, finansmana erişimde yaşanan zorluklar ve kalifiye personel bulamama gibi sorunlar yaşayan esnafımızın mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması ve sürdürülebilir çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ülkemizin temel taşlarından biri olan esnafımızın karşı karşıya kaldığı sorunları araştırmak için YENİ YOL Grubu olarak verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, esnafımız, küçük işletmelerimiz ekonominin can damarıdır. Esnafımız, ülkemizin sosyoekonomik dokusudur. Esnafımız, ülkemiz ticaretinin omurgasıdır. Bakın, bu ülkede yıllardır şiddetini sürekli artıran bir ekonomik kriz yaşanıyor ve bunun bedelini büyük oranda esnaf ve küçük işletmelerimiz ödüyor. Son yedi, sekiz yıldır her geçen sene bir önceki seneyi aratır hâle geliyor; esnaf her geçen yıl iş anlamında azalıyor, buna karşın esnafın kirası, maliyeti, vergisi, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri sürekli artıyor. Bu ülkenin esnafları ve üreticileri bir taraftan kur baskısı, bir taraftan artan üretim maliyetleri arasında zar zor üretime devam ediyor. Her geçen yıl esnafın finansmana ulaşımı daha da zorlaştı, şimdi neredeyse imkânsızlaştı. Esnaf için can suyu olan esnaf kefalet kooperatifleri bile esnafa kredi vermeden önce "Vergi ve SGK borcu yoktur." yazısı istiyor.

Değerli arkadaşlar, esnaf krediyi iki şey için alır: Bir, iyi zamanlarda işini büyütmek; iki, zor zamanlarda ayakta durmak için. İyi zamanlarda "Borcu yoktur." yazısı isteyin, tamam ama şimdi zor zamanlardayız ve bu zor zamanları da iktidar yarattı, iktidarın yarattığı zor zamanlardayız. Şimdi, siz bu zor zamanlarda esnafa kredi vermek için "Git, bana 'Vergi borcu yoktur, SGK borcu yoktur.' yazısı getir." diyorsunuz; bakın, bu olmaz arkadaşlar, bu olmaz.

Şimdi, bakıyoruz, tüm bu olumsuz şartlar altında esnaf ticaretini döndürmeye çalışırken bir taraftan vergi daireleri, bir taraftan Sosyal Güvenlik Kurumu esnafa çökmüş, hesabına bloke koymuş, esnafın ticaretini kilitlemiş durumda. Bakın, esnaf göz göre göre boğuluyor, esnafımız bir bir kepenk kapatıyor. Reel sektörde seri iflaslar yaşandığını görüyoruz. Esnaf, tabiri caizse, kan ağlıyor. Esnafımız çaresizlik içinde, kâr etmekten vazgeçmiş, günü kurtarmaya, ayakta kalmaya çalışıyor. Esnaflarımız, KOBİ'lerimiz, sanayicilerimiz kaderiyle baş başa bırakılmış durumda. Hadi iktidarın umurunda değil, iktidar ancak faizciyi, rantiyeciyi koruma derdinde; ben şunu merak ediyorum: Ya, bu ülkenin Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu nerede? Nerede bu ticaret odaları? Nerede bu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği? Nerede bunlar? Esnafın en zor zamanında, esnaf can çekişirken, esnaf boğulurken yanında olması gereken bu kurumlar nerede Allah'ınızı severseniz, hiç gören var mı? Esnaf adına bir mücadelede olduklarını hiç gören var mı? Bu kurumlar yok. Buradan sesleniyorum bu konfederasyonlara, bu odalara: Ya işinizi doğru yapın ya da kapanın gidin kardeşim; siz orada bu esnafın, bu işletmelerin verdiği aidatlarla duruyorsunuz ama bu aidatın hakkını vermiyorsunuz, bakın, hakkını vermiyorsunuz. Esnaf bugün unutmayacak, iki şeyi unutmayacak: Bir, kendisini bugün bu zor zamana düşürenleri esnaf unutmayacak; iki, bu zor zamanlarda yanında durmayanları da bu esnaf unutmayacak. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, esnaf kan ağlarken, boğulurken bu zor zamanlarda yanında durmayan bu Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu, odaları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini bu esnaf unutmayacak arkadaşlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, esnaf yalnız kalmış durumda, esnaf zor durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Esnafı iktidar unutmuş, odalar ve borsalar esnafın yanında olmak yerine arkasını dönmüş. Esnafın bu zor gününde yanında olmak, sorunlarını araştırmak ve buna çözüm bulmak Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizim görevimizdir arkadaşlar. Bakın, bu, bizim görevimizdir, eğer biz milletin temsilcisiysek bu bizim görevimizdir.

Onun için, vermiş olduğumuz bu önergeye desteklerinizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; esnafımızın bugün karşı karşıya olduğu tablo hepimizin malumu olduğu üzere acı bir Türkiye tablosudur. Şimdi, son on iki aylık verileri inceleyelim ve esnafımızın durumunu daha iyi anlayalım. Son on iki aylık göstergeleri incelediğimizde, 2025 yılında yaklaşık yüzde 31 olarak gerçekleşen enflasyonun 2026 Mart itibarıyla yüzde 30,87 seviyesinde sürdüğünü göstermektedir. Ancak daha kritik olan gösterge, on iki aylık ortalamalarda yüzde 35'in üzerinde seyretmesidir. Bu durum, fiyat artışlarının geçici dalgalanmalardan ziyade kalıcı bir maliyet baskısına dönüştüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Maliyet bileşenlerine bakıldığında, iş yeri kiralarda 2025 başında yüzde 58'e ulaşan artışların 2026 itibarıyla yüzde 32 seviyesinin üzerinde devam ettiği de açıkça görülmektedir. Konut ve kira etkisini içeren genel giderlerde yüzde 50'ye varan artış söz konusudur. Ulaştırma maliyetleri yüzde 29, gıda maliyetleri ise yüzde 27 oranında yükselmiştir. Bu veriler esnafımızın maruz kaldığı maliyet baskısının tekil değil, çok boyutlu ve süreklilik arz eden bir yapı taşıdığını göstermektedir. Aylık artışların görece sınırlı görünmesine rağmen, bileşik etkileri yıl geneline yayıldığında toplam maliyet yükünün yüzde 30'un üzerine çıktığı da anlaşılmaktadır. İş yeri kapanış verileri de bu eğilimi desteklemektedir.

Bakın, değerli milletvekilleri, 2026 yılının ilk çeyreğinde 34 bin iş yerinin kapanmış olması maliyet baskısının doğrudan sonuç üretmeye başladığını açıkça göstermektedir. Buna ek olarak e-haciz uygulamaları ve krediye erişimdeki kısıtlar likidite daralmasını derinleştirmektedir. Denetim politikalarına ilişkin sahadan gelen veriler de çok dikkat çekicidir. Vergi denetimlerinin ağırlıklı olarak küçük ölçekli işletmeler üzerinde yoğunlaştığına, ekiplerin gün boyu hasılat tespiti yapmak üzere âdeta işletmenin içine yerleştiğine, hatta kasada beklediklerine dair ciddi şikâyetler gelmektedir. Buna karşılık, yüksek hacimli kayıt dışı alanlara erişimde sınırlılıklar bulunduğu yönünde güçlü bir algı da oluşmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Oysa, etkin bir vergi politikası marjinal faydanın en yüksek olduğu alanlara yönelmeyi gerektirir. Bu çerçevede, mevcut durum esnaf açısından geçici bir daralmadan ziyade yapısal nitelik kazanmış bir maliyet ve likidite krizi olarak değerlendirilmelidir.

Önergeyi desteklediğimizi bildiriyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ferit Şenyaşar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, halkımızı ve cezaevinde rehin tutulan bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün sabah saatlerinde Urfa'nın Siverek ilçesinde bir okulda meydana gelen silahlı saldırıda öğretmen, öğrenci, okul personeli ve 1 polisin içinde bulunduğu 16 kişi yaralandı; yaralıları geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Okul kapısında bir güvenlik görevlisi olsaydı belki bu olay bugün burada konuşulmayacaktı. İktidarın bu konuda bir ders alacağını düşünüyoruz.

Ülkede yıllardır devam eden derin bir ekonomik kriz var. Bu ekonomik krizden en çok etkilenen kesim küçük esnaf, emekçiler ve çiftçilerdir. Esnaf, işçi, çiftçi, KOBİ, bu ülkenin yükünü çeken herkes borç altında eziliyor.

Bugün burada hem ekonomide hem de sosyal yaşamda önemli yer tutan küçük ölçekli esnafın içine itildiği durum hakkında söz kuracağım. Küçük ölçekli esnaf yerel ekonomiyi canlı tutan, ekonomik gücün dengeli dağılımında kolaylaştırıcı olan, toplumsal bağların korunmasına katkı sunan temel aktörlerdendir ancak ekonomik ve toplumsal bütünlüğün mikro yapısı olan bu kesim, Türkiye'de her geçen gün derinleşen ekonomik krizle karşı karşıya bırakılmaktadır. 2026 yılının ilk çeyreğinde yeni açılan iş yeri

sayısı yüzde 6 azalırken, kapanan iş yeri sayısı yüzde 11,79 artışla 34.554'e yükselmiş durumda. Halkın geçim kapıları bir bir yüzlerine kapanıyor, ekonomik kriz sermaye grupları hariç herkesi vurmaya devam ediyor çünkü sermaye sahiplerini iktidar koruyor. Büyük sermaye sahiplerinin vergi borçları tek kalemde silinirken küçük ölçekli esnaf vergi üstüne konan vergiyle birlikte yüksek enflasyon altında eziliyor. Kira, enerji, SGK primleri... Küçük ölçekli esnaf kontrolden çıkmış maliyet kalemlerinin yanı sıra haksız rekabet ve finansmana erişimde zorluklarla tek başına boğuşmak zorunda kalıyor. Özellikle esnaf kefalet kredileri ve vergi borçları nedeniyle uygulanan hesap blokeleri esnafın günlük hayatını ve onurunu hedef almaktadır yani küçük işletmeler fiilen cezalandırılmaktadır. 3 harfli zincir marketlerin oluşturduğu baskı yerel ekonomiyi ve küçük esnafı yutarken iktidarın bu adaletsizliğe seyirci kalması kabul edilemez. Esnafın 2026 icra ve iflas dosya sayısı şubat ayı sonunda 24 milyonu aşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Artan iflaslar ve icra dosyaları piyasadaki daralmanın en açık göstergesi hâline gelmiştir. 5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında, karşılıksız çek nedeniyle verilen cezalar ekonomik sıkıntı yaşayan esnafı daha da çıkmaza sürüklemektedir. Yönetilemeyen ekonominin sorumlusu esnaf değildir. Esnaf, Çek Yasası'nda yapılandırma bekliyor.

Sözün özü, maliyet baskılarını azaltan, borç batağındaki esnafı koruyan ve adaleti ekonomik alanda da tesis eden bütüncül politikalara ihtiyacımız vardır. Bu gidişatın durdurulması, esnafın sorunlarının derinlemesine araştırılması ve çözüm yollarının bulunması Meclisin asli görevidir.

Zor şartlar altında ekonomiye katkı sunan esnafımızın yanındayız. YENİ YOL Partisinin verdiği önergeyi destekliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu bu grup önerisinden dolayı kendilerine teşekkür ediyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, hepimiz "Esnaf, esnaf, esnaf..." deriz, sokağa çıkarsınız, gezeceğiniz tek yer yine esnafdır ama gelin görün ki esnafın şu an içinde bulunduğu durumla alakalı maalesef Hükümet, elinden hiçbir şey gelmiyormuş gibi, hiçbir şey yapmıyor. 2018'den beri bu ülkede kriz yaşanıyor ve bu kriz giderek büyüyor ama buna rağmen, kendi öz sermayesiyle, emeğiyle, alın teriyle çalışan ve ülke ekonomisine destek olmaya çalışan esnafın hiçbir sorunu maalesef çözülüyor.

Şimdi, esnafımız faiz yükü altında ezilmiş durumda. Ülkede öyle bir ekonomi programı uygulanıyor ki faiz ekonomisi. Her tarafınıza baksanız, vergiye baksanız, sigortaya baksanız, trafik cezalarına baksanız, otoyol ve köprü geçiş ücretlerine baksanız ödenemeyen borçlarla alakalı inanılmaz bir faiz yükü var. Yani şu an kamunun uyguladığı faiz yükü emin olun ki piyasadaki tefecileri geçmiş durumda. Şimdi, esnaf şunu bekliyor, esnaf diyor ki: "Ben bu kadar yükün altında ezildim, benim elimden tutmuyorsunuz, bu ekonomik sıkıntı içerisinde ayakta duramıyorum, bana sadece bir yapılandırma yapın." Şimdi "yapılandırma" derken çoğu şunu algılıyor: Sanki vergilerini silecekler, ana borçlarını silecekler; böyle bir algı var. Esnaf bunu istemiyor, esnaf "Anaparamı ödeyeyim." diyor "Şu an ülkede yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı, faiz yükünden dolayı, enflasyon yükünden dolayı sadece benim anaparamı taksitlendirin. Üzerine de çok cüzi bir faiz konulabilir. Benim önümü açın." diyor. Ama şu an vergi, sigorta, trafik cezalarından dolayı bırakın yapılandırmayı, esnafın hesaplarına bloke koydunuz, bloke. Şu an esnaf personel ücretlerini bile ödeyemiyor, kendi hesabını kullanamıyor; durum bu kadar vahim. Belki size şimdi masal gibi geliyor, bu anlattıklarımız hikâye gibi geliyor ama sahadaki küçük ve orta ölçekli işletmelerin emin olun sorunu bu. Şu an hesaplarını kullanamıyor bu insanlar, bu borçlardan dolayı krediye ulaşamıyor. Ya, var mı böyle bir şey? Esnafın burada tek finans kaynağı esnaf kefalet kooperatiflerinden kullanılan krediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakikamı rica ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Ama öyle bir duruma getirdiniz ki esnaf krediye başvuruyor, deniyor ki: "Sigorta ve vergi borcun olmayacak." Yahu, nasıl olmaz? 2018'den bu tarafa yaşananlar ortada ama buna rağmen siz krediye erişimini bile engelliyorsunuz. Ya, hani esnafa destek oluyordunuz? Hani esnafa verdiğiniz desteklerle ilgili hep açıkladığınız esnaf kefalet kredileriydi? Ama şu an esnaf kredi kullanamıyor. Nasıl yapacağız bunu, nasıl açacağız?

O yüzden, değerli milletvekilleri, bakın, bu, ciddi bir sorun, esnafın önünü açın, esnafın yapılandırmasını yapın. Bugüne kadar esnafa verdiğiniz hiçbir sözü zaten yerine getirmediniz, ne 9000 prim gün sayısını 7200'e indirdiniz ne emekli maaşlarıyla ilgili bir düzenleme yaptınız ne ihya hakkı getirdiniz.

Bari bir yapılandırma yapın da esnafın önünü açın diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Murat Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT KAYA (Sakarya) - YENİ YOL Partimizin grup önerisi üzerinde AK PARTİ'miz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi, değerli milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; esnafımız bizim için sadece ekonomik bir aktör değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmanın, güvenin ve yerel kalkınmanın temel taşıdır.

Değerli arkadaşlar, 31 Mart tarihli Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu sistemi verileri itibarıyla, ülkemiz genelinde 11 sektör ve 184 meslek kolunda 2 milyon 263 bin 674 esnaf ve sanatkarımız ile bu girişimcilerimizin sahip olduğu 2 milyon 553 bin 165 iş yeri mevcuttur. Ülkemizde esnaf ve sanatkarlar teşkilatı, 2.976 meslek odası, 82 birlik, 13 federasyon ve çatı kuruluş olan tesisten oluşmaktadır. Türkiye son yıllarda sadece kendi iç dinamikleriyle değil, küresel ölçekte yaşanan ciddi ekonomik dalgalanmalarla mücadele etmektedir. Pandemi, tedarik zinciri kırılmaları, enerji krizleri ve bölgesel savaşlar tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ekonomik etkiler oluşturmuştur. Buna rağmen Hükümetimiz esnafımızı hiçbir zaman yalnız bırakmamıştır. Şöyle

ki: Hatırlanacağı üzere, Covid-19 pandemisi nedeniyle işleri zarar gören esnaf ve sanatkârlarımıza Ticaret Bakanlığımız tarafından 4 ayrı destek kalemi altında toplam 9 milyarlık hibe desteği verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yakın dönemde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın müjdeleri ve Ticaret Bakanlığımızca yapılan çalışmalar neticesinde faiz indirimleri, kredilere ilişkin yeni imkân ve kolaylıklar da hayata geçirilmiştir. Buna göre, işletme kredilerinin üst limiti 750 bin liradan 1 milyona, yatırım kredisinin üst limiti 1,5 milyon liradan 2,5 milyon liraya çıkarılmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Alamıyor, alamıyor işte; SGK ve BAĞ-KUR borcu var, alamıyor.

MURAT KAYA (Devamla) - Kredilerin yıllık faiz oranı yüzde 29'dan yüzde 25'e indirilmiştir. Esnafın kredi alabilmesi için ticari faaliyetine başlangıç süresinden itibaren geçmesi gereken altı aylık süre üç aya indirilmiştir. Kredi ve kefalet kooperatifleri vasıtasıyla verilen kredilerin daha önce üç ay olan azami taksit ödeme vadesi isteğe bağlı olarak altı aya uzatılmıştır. Kredilerin geri ödeme vadesinde de bir düzenleme yapılarak otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılmıştır. Bu yeni imkân ve kolaylıklara ilave olarak 2025 yılı Kasım ayı sonunda Ticaret Bakanlığımızca esnaf ve sanatkârlarımıza yeni müjdeler de verilmiştir. Bu kapsamda 2026 yılı başında uygulamaya konulması öngörülen kredilere ilişkin...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Kaya, krediyi alamıyor, kredi borcu var. "SGK ve BAĞ-KUR'a borcu..."nu kaldırın.

MURAT KAYA (Devamla) - ...yüzde 33'lük faturalandırma şartının yürürlüğe girişi Ticaret Bakanlığımızın gayreti neticesiyle bir yıl süreyle ertelenmiştir.

Kredilere ilişkin olarak esnaf ve sanatkârın üstlendiği faiz oranı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MURAT KAYA (Devamla) - ...5 Ocak 2026 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yüzde 20 olarak güncellenmiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - SGK ve BAĞ-KUR borcu olan alamıyor.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

MURAT KAYA (Devamla) - Ayrıca, geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan, kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında, bu işlere benzerlik gösteren mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve vergi muafiyeti belgesi sahibi esnaf ve sanatkârlarımız için de 31/12/2026 tarihine kadar karar kapsamında kredi kullandırılmalarında vergi ve sosyal güvenlik borcu olmaması şartının aranmaması imkânı da getirilmiştir.

Vekilimiz oradan sesleniyor ama Vekilim, biz esnaflarla görüşüyoruz, halkın içindeyiz, pazardayız ve sahadayız. Gönlünüz rahat olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dün de öyle değildi, hâlen alamadılar. SGK ve BAĞ-KUR borcu olan alamıyor, resmen yanıltıyorsunuz.

MURAT KAYA (Devamla) - Selçuk Vekilim, gittiğimiz her esnaf da bu kredilerden memnundur. Esnafımıza her dönem sahip çıktık.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Dükkândan içeri giremiyorsunuz, esnafın yüzüne bakamıyorsunuz.

MURAT KAYA (Devamla) - Reel faizlerin 45 olduğu yerde esnafa yüzde 25'le kredi veren bir Türkiye Cumhuriyeti devleti vardır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Abdulkadir Bey'e sorun, başkanları orada.

MURAT KAYA (Devamla) - Bunun için Cumhurbaşkanımıza sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, kamu yönetiminde görev yapan bürokratlar ile yürütme organında görev alan Bakan ve Bakan Yardımcılarının siyasi partilerin faaliyetlerine katılmaları, siyasi parti grup toplantılarına iştirak etmeleri, parti il başkanlıklarını ziyaret etmeleri ve benzeri siyasi nitelik taşıyan faaliyetlerde bulunmalarının kapsamı, hukuki boyutu ve kamu yönetimine etkilerinin Genel Kurulda görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 9/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Uğur Poyraz tarafından, kamu yönetiminde görev yapan bürokratlar ile yürütme organında görev alan Bakan ve Bakan Yardımcılarının siyasi partilerin faaliyetlerine katılmaları, siyasi parti grup toplantılarına iştirak

etmeleri, parti il başkanlıklarını ziyaret etmeleri ve benzeri siyasi nitelik taşıyan faaliyetlerde bulunmalarının kapsamı, hukuki boyutu ve kamu yönetimine etkilerinin Genel Kurulda görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 9/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada sadece bir idari teamülü değil, devlet ile partilerin arasındaki çizginin silinmesini konuşuyoruz. Devletin memuru, Anayasa'nın, kanunun ve milletin memurudur; hiçbir siyasi partinin kadrosu, aparatı veya saha elemanı değildir ama bugün görüyoruz ki Bakan Yardımcıları, üst düzey bürokratlar hatta valiler, kaymakamlar, genel müdürler parti programlarına gidiyorlar, ilçe toplantılarına gidiyorlar, teşkilat ziyaretlerine gidiyorlar, orada boy gösteriyorlar. Bakın, bu tablo çok tehlikeli bir tablo çünkü devletin ciddiyeti tarafsızlığıyla ayakta durur. Bürokrasi eğer iktidarın gölgesine girerse liyakat ölüyor, şimdi öldüğü gibi; adalet zedeleniyor, şimdi olduğu gibi; vatandaşın devlete olan güveni sarsılıyor. Çıkın sokağa sorun, vatandaşın devlete güveni bundan yirmi iki sene evvel yani sizin iktidar olduğunuz tarihten bu yana en az yüzde 50 aşağıya düşmüştür, vatandaş devlete güvenmiyor, sebebi sizlersiniz. Devleti ile parti arasındaki bu sınır bulanıklaşırsa kazanan belki iktidar olur ama kaybeden biliniz ki devlet ve millet olur. O zaman milletin devleti değil, partinin devleti olur. Bazı zor zamanlarda, sıkıntılı süreçlerde, devletin akamete uğrama tehlikesi karşısında millet için bir birlik çağrısı yaptığınızda size ses veren sadece parti üyeleriniz olur çünkü devleti partinin devleti hâline getirmiş olursunuz. Aslında bu devlet milletin devletidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz partinin devleti hâline getirdiğinizde devleti de akamete uğratıyorsunuz ve farkında değilsiniz. Beş bin yıllık Türk devlet geleneğinin son temsilcisidir bu Türkiye Cumhuriyeti, kadim Türk milletinin de devletidir, herhangi bir partinin devleti değildir. Aklınızda bulundurun, beş bin yıldır var olan Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar olacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz fânisiniz, bir gün gideceksiniz, mutlaka ve mutlaka ama bu devlet kaim kalacaktır, payidar olacaktır. Biz burada devletin ciddiyetini savunuyoruz; bir makamı değil, hukuk devletini savunuyoruz. Devletin kapısı herkese eşit açılmalı. Kamu görevi siyasi sadakatin değil, liyakatin karşılığı olmalı. Biraz evvel Sayın Turhan Çömez açıkladı, zarar eden kurumların hepsinde ya eski milletvekilleriniz var, aday olup seçilememiş belediye başkanları, milletvekilleri var. Devleti böyle yönetirseniz, o devletin kurmuş olduğu köylüye, çiftçiye hizmet etmesi gereken kurum da 4 milyar lira zarar eder. Bu millet adına eğer Meclis denetim yapacaksa önce devletin bağımsızlığını, tarafsızlığını korumak zorundadır. O yüzden İYİ Parti olarak, bu grup önerimiz bir siyasi polemik değil, cumhuriyetin temel direklerini ayakta tutma çağrısıdır.

Şimdi, bir şeyden daha bahsedeceğim: Şu anda Hükûmette olan bakanların önemli bir kısmı bürokrat. Bu bize neyi hatırlatıyor, biliyor musunuz? İhtilal sonrasındaki ara seçim hükûmetlerini hatırlatıyor. 1960 ihtilalini hatırlayın, 1960 ihtilalinde Millî Birlik Komitesi vardı, askerler vardı, bürokratlar vardı ama Hükûmetteki bakanların hiçbir yetkisi yoktu, esas yetki Millî Birlik Komitesindeydi. Şimdi, Millî Birlik Komitesinin yerini kim aldı? Siz cevaplayın. Sene 1971, 12 Mart muhtırası oldu, ara seçim hükûmeti getirildi, ara rejim hükûmeti, Başbakanı Naim Talu, 8 bakanı bürokrat, hiç siyasetle alakası olmayan. Ondan sonra Nihat Erim Hükûmeti geldi, Allah rahmet eylesin, 12 bürokrat kökenli bakan vardı Kabinede. Niye? Bir ihtilal sonrası Hükûmetti. Geleceğiz, ondan sonraki Ferit Melen Hükûmetine. Orada da 5 bakan vardı, yine bürokrat, siyasetin hiç kulvarında bulunmamış; Ayhan Çilingiroğlu, Ali Mesut Erez, İhsan Topaloğlu, hepsi yok oldular.

12 Eylül 1980 darbesi, bu sefer Millî Güvenlik Kurulu var, bütün yetki onlarda. Bakanların içerisinde Bülent Ulusu var Başbakan, asker, aralarında İlter Türkmen, Haluk Bayülken, Kaya Erdem, Turgut Özal, Vahit Halefoğlu gibi yine bürokratlardan oluşan bir hükûmet. Niye bürokratlardan? Orada da ihtilal var. Ya, arkadaşlar, geldik şimdi bugüne, 67'nci Hükûmete, 11 bürokrat var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamlı) - 67'nci Hükûmette 11 bürokrat var. Ya, Türkiye'de ihtilal oldu da bizim mi haberimiz yok ya? Türkiye'de siyaset kurumu yok oldu da bürokratlara mı düştü bu iş? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, bürokratlara düştüğü zaman ne oluyor biliyor musunuz? Bu çarpık düzen devam ediyor, siyasetten gelmeyen bakanların yaptıkları ortada. 11 bakandan bahsediyorum. Bakın, en önemli bakanlıklardan bahsediyorum hem de; İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı dâhil olmak üzere, Sağlık Bakanlığı.

Arkadaşlar, çok istiyorsanız bu arkadaşları milletvekili yapın, bakan olsunlar, bakan olmadığı zaman da siyasetin dilinden anlamıyor, muhalefeti sadece maraba olarak görüyor ama ilk seçimde bu bakanların, siyaset kurumunun ne olduğunu, muhalif partilerin, muhalefet partilerinin ne olduğunu sandıkta vatandaş sizlere gösterecek.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Siverek'te bir okulumuzda gerçekleşen elim olay sebebiyle üzüntülerimi ve yaralılara da geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum. Olayın takipçisi olacağız.

Ayrıca, bu hafta Şehitler Haftası. Ülkemiz uğruna canını feda etmiş tüm şehitlerimizi saygıyla yâd ediyorum, ruhları şad olsun.

İYİ Partiye ait önerge kamu bürokrasisinin siyasi makamlar ve faaliyetlerle kurduğu ilişkinin sınırlarını tartışmaya açıyor ancak sonda söyleneceği başta söylemekte fayda var: Tüm bu karmaşanın kök sebebi açıkça partili Cumhurbaşkanlığı sistemidir. Sistem zamanla bürokrasi, siyaset, liyakat ve partizanlık çemberinde ilişkileri, kamu hizmetleri ve yönetimini bambaşka bir seviyeye taşımış, dengeleri bozmuştur. Yasama, yürütme, yargı erklerinin yeri geldiğinde birbirini denetleyen yapısı, bağımsızlığı ve ayrılığı

ilkesi zarar görmüş, kavramlar âdeta iç içe geçmiştir. Partili bir genel başkanın aynı zamanda ülkenin Cumhurbaşkanı da olabildiği bir sistemle birlikte her görevden üst düzey bürokratin da iktidarın siyasi parti faaliyetlerine katılabildiği, bürokratların siyasilerden direktif alabildiği bir ortama taşımıştır bugün siyaset. Yakın zamanda yargıdan birkaç bürokratin yürütmenin başına geçmesi, yargı ve benzeri bürokrasi kademelerinden yürütmeye geçmesi yine sistemin normalleşen çıktılarından biridir. Sonuçta, bürokrasinin de siyasetle kaynaştığı, farklı ilişkiler ağı ve sonuçlarının topluma yansımalarını, vatandaşın şikâyetlerini, serzenişlerini sahada sık sık duyuyoruz. Bu durum doğru mu? Değil. Vatandaşın lehine mi? O da değil. Adalete, bürokrasiye, kamu kurumlarına, dahası, vatandaşın "devlet baba" dediği makama inancını, güvenini zedeliyor mu? Zedeliyor. Bunu da başta söylemekte fayda var.

Bir araştırma şirketi yakın zamanda bir araştırma yapmış, Şubat 2026'da. Ankette şöyle diyor: Türkiye'de yargı, siyaset ve medya iç içe geçti, kurumlara olan güven dibe vurdu. Yargı kurumlarına güven yani adalet sistemine güven, bakın, uyarıyorum, 10 üzerinden değil, 100 üzerinden yüzde 4; siyasi partilere güven yüzde 3; medyaya güvense yüzde 2,5.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkürler.

Sonuçsa hukukun üstünlüğünün, medyanın, tek bir tarafın sesi, siyasetin çözüm üretme gücünün sözde kaldığı bir iklim ama asıl sonuç, toplumdaki güven krizi. Mevzuat açık, 657 sayılı Kanun, kamu görevlilerinin tarafsızlık ilkesiyle hareket etmesini emreder aslında.

Değerli milletvekilleri, biz bu önergeyi bir itham metni olarak değil bir yüzleşme çağrısı olarak görüyoruz. Bunun için yapılması gerekenler açık: Bürokratların siyasi faaliyetlere katılım sınırları tartışmasız bir biçimde tanımlanmalı, üst düzey atamalarda liyakat ve şeffaflık esas alınmalı ve yargıdan yürütmeye, bürokrasiden siyasete uzanan geçişlerin hangi koşullarda mümkün olabileceği netleştirilmelidir ama asıl çözüm, iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistemdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Veri Bilimi ve Ekonometri Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Veri Bilimi ve Ekonometri Topluluğu'ndan öğrencilerimiz Genel Kurulumuzu izleyici locasından takip etmektedirler; biz de kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Uğur Poyraz tarafından, kamu yönetiminde görev yapan bürokratlar ile yürütme organında görev alan Bakan ve Bakan Yardımcılarının siyasi partilerin faaliyetlerine katılmaları, siyasi parti grup toplantılarına iştirak etmeleri, parti il başkanlıklarını ziyaret etmeleri ve benzeri siyasi nitelik taşıyan faaliyetlerde bulunmalarının kapsamı, hukuki boyutu ve kamu yönetimine etkilerinin Genel Kurulda görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 9/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada konuştuğumuz mesele öyle teknik bir konu değil aslında. Bakın, önergede diyor ki: "Bürokratlar siyasallaşıyor." Biz de diyoruz ki: Hayır, siyasallaşmıyor, zaten siyasetin ta kendisi durumuna gelmiş. Öyle arkabahçe falan değil âdeta tam bir önbahçeden ibaret. Açık, aleni, hiç çekinmeden bu iktidarın tam da böyle çarkına su taşıyan bir yerde olduğunu görüyoruz. Her yerde iktidarın şürekâsı kapıları tutmuş ve şunu net ifade edelim: İktidarın sözcüsü olmayan bürokrat bulmak neredeyse yok diyebiliriz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, malumun ilanı olan bir olaydan örnek vermek istiyorum. Yüksel Kocaman, kendisi Ankara Cumhuriyet Başsavcısıydı, 2016 sonrasında da en kritik siyasi davaların savcılığını yürütmüştü kendisi. Ve öyle bir savcıydı ki düşünün, nikâh töreninden çıkar çıkmaz gelinliğiyle, damatlığıyla Cumhurbaşkanının yanında soluğu almış birisi. Sadece bununla da kalmamış, bütün siyasi iktidarın üst düzeyleriyle boy boy fotoğrafları olan birisi. Elbette ki bu fotoğraflar boşa değildi, sonucunu aldı; Yüksel Kocaman yüксеle yüксеle Yargıtay üyeliğine kadar yükseldi kendisi ve yeni bir skandalı ortaya çıkı. Meğer Sayın Savcı bu kadar payeleri, bu kadar terfileri yeterli bulmamış ve Türkiye'nin en büyük organize suç örgütlerinden birinin lideri olan Ayhan Bora Kaplan'dan bir lüks araç hediye almış hem de ne zaman yapmış bunu? Kendisiyle ilgili bir soruşturmayı yürüttüğü sırada. Şimdi biz bu üçgenin hangi açısından bakacağız? Nereden tutsak elimizde kalan bir piramitten bahsediyoruz. İşbu siyasallaşma sadece ve sadece yargıda da değil biz siyasetin her alanında bunun olduğunu görebiliyoruz. Siyasi atamalarla makamlara gelenlerin her gün bir vukuatı çıkıyor ama ne hikmetse hiçbirine hiçbir şey de olmuyor. Bakın, bu sadece Ankara'da veya yargıda olan bir şey değil. Bakın, Urfa Hilvan'da -hiç uzağa gitmeyelim- kamu hizmetlerinde olması gereken bürokratlar âdeta AKP ilçe başkanlığının emrinde

alışıyor, şaka değil. İlçe eğitim koordinasyon toplantısında kim var? AKP ilçe başkanını. Bir siyasi partinin ilçe başkanının böylesi bir toplantıda ne işi var? şimdi halk bunu görünce ne diyor? Ha, demek ki okul AKP'nin, sadece okul değil müdür de AKP'nin, vallahi öğretmenler de AKP'nin, hepsi AKP'ye, siyasal iktidara ait bir durummuş gibi görüyor. Bu böyle bir hl almış ki bütün kamu kaynakları, kamu gücü tek bir partinin teşkilatı hâline gelmiş durumda. En ağırını nerede gördük biz? Bakın, kayyumlarda gördük, Diyarbakır'da, Mardin'de, Van'da halk oyunu vermiş, belediye başkanını seçmiş fakat kayyumlar atanıyor. Sözde kayyumun daha o koltuğa oturmadan AKP'li bir belediye başkanından daha bir AKP'li gibi tavırlar sergilediğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Tamamlayın.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) - şimdi, gel gelelim işin özüne. Bütün bunlar aslında neden oluyor, neden ortaya çıkıyor? Nevi şahsına münhasır başkanlık sisteminden çıkıyor, Cumhurbaşkanını bakanları atıyor; yetmiyor, Bakan Yardımcılarını atıyor; yetmiyor, HSK Başkanlarını atıyor; yetmiyor, rektörleri atıyor ve bütün atamaları yapıyor ve bu düzende -hiç kusura bakmayın- gelip bize diyorsunuz ki: "Gler ayrılığı var." Gler ayrılığı bu işin neresinde? Siyasetin, bürokrasinin ve kurumların en tepesine yerleşmiş o ayrıcalıklı dar çerçevede, tepeden tırnağa halktan kopmuş, kendi düzenini kurmuş bir azınlık olduğunu görüyoruz. İşte, biz de tam da buna itiraz ediyoruz. Halkın iradesinin gerçekten yönetime yansıyıncaya kadar, kamu gücü halkın ihtiyaçları için kullanılıncaya kadar biz mücadelemizi sürdüreceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOğAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bu kürsüye her çıktığımda, şuradan yürürken içimden şu sözler geçiyor: Sussam gönlüm razı değil, söylesem kr eylemez çünkü gerçekten olan bitene gönlümüz razı olmadığı gibi söylediklerimiz de size kr eylemiyor. Değişmez, düzelmez, tamamlanamaz bir iktidar düzeniniz olduğunu düşünüyorum çünkü iktidarın sarhoşluğunun zirvesini yaşadığınız günlerden geçtiğinizi çok net görüyorum. Onun için, sözle değişmeyecek şeyler var, değişmesi gereken iktidarınızdır. Bilesiniz ki brokrasiniz de sizden yılmış durumda.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Belediyeleri almadan sarhoş... 3 tane belediye aldık diye sarhoş...

UMUT AKDOğAN (Devamla) - Zorla mitinglere götürülen memurlardan parti toplantılarına katılmak zorunda bırakılan valilerinize kadar, hatta Adalet ve Kalkınma Partisinin kontenjanından işe giren memurlarınıza kadar size karşı olan yılmnlığı bir bilebilmeniz. Sizin yüzünüze söyleyemedikleri ancak bizimle paylaştıkları, iktidarınızın nobranlığına karşı usanmışlıklarını duyabilmeniz siz de gerçekten hlinize şaşarsınız.

Bakın, çok eleştirdiğiniz, söylediğiniz, konuştuğunuz bir dönem var. İşte, 1946 seçimleri, sonra 50, sonra çok partili döneme geçiş. O dönemle ilgili İsmet Paşa diyor ki: "Biz mutlakiyetten demokrasiye geçtik, siz demokrasiden mutlakiyete geçmek istiyorsunuz." Gerçekten de öyle. şimdiye uyarlıyorum: Memleketi mutlakiyetten demokrasiye geçirmiş olan bizler sizden sürekli ve sürekli o geçişin sancılarındaki zaman zaman yanlış olduğu kabul edilen şeyleri dinliyoruz ama sizler demokrasiden o mutlakiyete geçmek için çaba sarf ediyorsunuz. "ekildik izzet  ikbal ile bab-ı hkmetten." diyor. Uygulamalarınız sizin izzeti ikbal ile bab-ı hkmetten ekilemeyeceğinizin bir göstergesi ve devam ediyor Ziya Paşa o Terkib-i Bend'inde diyor ki: "Ne zir-i bar-ı minnet, ne esiri zillet olduk." yani ne kimseye minnet ettik ne zillate boyun eğdik. İktidarda biraz daha kalabilmek için birilerine minnet etmenin, zillate boyun eğmenin ve rakiplerinize eziyet etmenin size bir faydası olmadığı gibi mutlaka zararı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN - Buyurun, tamamlayın.

UMUT AKDOğAN (Devamla) - Hemen tamamlıyorum.

Aynı zamanda, şimdi koalisyon ortaklarınızın, Türkiye'de milliyetçi cenahın çok söylediği bir sözü de değiştirdiğinizi görüyoruz. Sizler "devlet ebed müddet"ten "parti ebed müddet"e geçmek için abalıyorsunuz; kadılara, müftülere ferman yazdırıyorsunuz, hkimlere, savcılara ferman yazdırıyorsunuz, talimatlardan geri kalmıyorsunuz ama bununla ilgili de çok güzel söylenmiş bir söz var, o da bizim durumumuzu anlatıyor, diyor ki Banazlı Koca Haydar Pir Sultan:

"Kadılar, müftüler fetva yazarsa

İşte kement işte boynum asarsa

İşte hançer işte kellem keserse

Dönen dönsün ben dnmezem yolumdan." (CHP sıralarından alkışlar)

Kadılara, müftülere fetva da yazdırırsanız, boynumuzu da assanız, hançerle de vursanız biz dönmeyiz bu yoldan.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAşKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Sayın Cem şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEM şAHİN (Karabük) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Parti Grubu tarafından verilen grup nerisi zerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ifade etmek isterim ki kamu görevlilerinin tarafsızlığı ve liyakat ilkesi elbette önemlidir ve vazgeçilmezdir. Anayasa'mızın 128'inci maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu bu hususta gerekli düzenlemeleri açıkça ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, kamu görevlilerinin siyasi tarafsızlığı zaten mevcut hukuk düzeniyle güvence altına alınmış vaziyettir.

Türkiye'de Bakanlarımız, Bakan Yardımcılarımız ve bu silsileye bağlı diğer kamu görevlilerimiz vatandaşlarımıza eşit mesafede hizmet sunmak için büyük bir özveriyle çalışmaktadırlar. Ayrıca, Türkiye 16 Nisan 2017 tarihli Anayasa değişikliğiyle birlikte milletimizin doğrudan iradesiyle Cumhurbaşkanlığı Hkmet sistemine geçmiş ve bu sistemi benimsemiştir. Bu sistemde yürütme, milletin doğrudan seçtiği Cumhurbaşkanının ve onun belirlediği siyasi iradenin sorumluluğundadır. Bakan ve Bakan Yardımcılığı 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca istisnai ve siyasi nitelikli görevlerdir. Öte yandan, yürütme organında görev alan Bakan

Yardımcılarının ve üst düzey bürokratların görevlerinin doğası gereği siyasi iradeyle temas hâlinde olmaları kaçınılmazdır. Bu temas, kamu hizmetinin etkin ve verimli yürütülebilmesi için gereklidir. Zira, önergede bahsedilen Bakan Yardımcılığı makamı da yine doğası gereği hem idari hem de siyasi bir köprü görevi görmektedir. Bu makamlar siyasi iradenin politikalarını teknik düzeyde hayata geçirmek için vardır. Bu kişilerin temsil ettikleri makam gereği bağlı bulundukları bakanlarla birlikte siyasi organizasyonlarda bulunmaları ya da politika yapım süreçlerine katılmaları tarafsızlığı zedelemek bir yana, yürütmenin etkinliğini artıran bir unsurdur.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Nasıl yani?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İtiraf ettiniz. "Siyasi iradenin kararını hayata geçirmek" diyerek itiraf ettiniz.

CEM ŞAHİN (Devamla) - Burada önemli olan husus, bu ilişkinin kamu hizmetinin gereğinin yerine getirilmesinde tarafsızlığa zarar vermemesidir. Mevcut düzenlemeler bu dengeyi sağlamaktadır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bu itiraf bilinçli miydi, ağızınızdan mı kaçtı?

CEM ŞAHİN (Devamla) - Önergede yer alan bazı isimler üzerinden yürütülen tartışmaların aslında kişilerin kariyerleri ve liyakatleriyle ilgili olduğunu değil, siyasi amaca matuf olduğunu düşünüyoruz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Nasıl bir kariyer ya?

CEM ŞAHİN (Devamla) - Unutulmamalıdır ki bir kamu görevlisinin geçmişte mesleki başarısı onun devletin üst kademelerinde görev alması için bir engel değil, bir referanstır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Hangi başarı, neye referans, gayet açıkladınız!

CEM ŞAHİN (Devamla) - Yargıdan idareye kadar her alanda yetişmiş insan kaynağımızı siyasi yakınlık yaftasıyla diskalifiye etmeye çalışmak, asıl liyakat sistemine zarar vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CEM ŞAHİN (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, az evvel burada talihsiz olduğunu düşündüğüm birtakım cümleler sarf edildi. Ne Sayın Cumhurbaşkanımız ne AK PARTİ iktidarı darbe sonrası oluşan iktidarlara benzer. Bizler seçimle iktidara geldik, Sayın Cumhurbaşkanımız da girdiği her seçimi üstün bir başarıyla ve oy oranıyla kazanmış ve Hükûmetin başı olarak vazife yürüten bir siyasidir, AK PARTİ iktidarları da böyledir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ancak, AK PARTİ iktidarlarını ve Sayın Cumhurbaşkanımızı darbe sonrası oluşan iktidarlara ve birtakım kamu görevlilerine benzetmek, en hafif tabiriyle Sayın Cumhurbaşkanımıza ve şimdiye kadar vazife almış AK PARTİ iktidarlarına ve bu hükûmetlerde vazife almış arkadaşlarımıza karşı bir haksızlıktır. Bunu da kayıtlara bilhassa geçirmek istiyor, önerenin aleyhinde olduğumuzu tekrar ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu'nun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, asgari ücretliler üzerindeki enflasyon etkisini azaltmak için atılacak adımların araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Nisan 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından (17440 grup numaralı) asgari ücretliler üzerindeki enflasyon etkisini azaltmak için atılacak adımların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konumuz asgari ücret. Türkiye'de çalışan nüfusun yarısı asgari ücretle veya daha altında bir ücretle geçinmek zorunda kalıyor. Aslında istisna olması gereken bir ücret bizim ülkemizde maalesef ortalama ücret durumuna geldi. Ve asgari ücret yalnızca asgari ücret değildir, aynı zamanda işsizlik ödeneğini, kıdem tazminatını, GSS primlerini, staj ücretleri gibi pek çok ücreti de belirleyen, etkileyen bir ücrettir.

Peki, Avrupa'ya bakalım. Bizi çok kıskanan Avrupa'da acaba asgari ücret genel çalışanların ücretlerinin ne kadarı? En fazla yüzde 10'u kadarken bizim ülkemizde çalışanların yüzde 50'si asgari ücretle geçinmek zorunda kalıyorlar ve bu yüzden de aslında güvencesiz koşullarda, on dört saate varan çalışma koşullarında, iş cinayetlerine maruz kalarak ve kadın emeğinin ucuzlatılması pahasına asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyorlar ağır koşullarda.

Bir diğer adaletsizlik vergi sistemiyle yapılıyor. Türkiye'de ücretliler dolaylı, dolaysız vergiler yoluyla en ağır bedelleri öderlerken, ücret gelirleri yüksek oranlarda vergilendirilirken holdinglerin, büyük patronların vergileri çok düşük tutuluyor, bir de bir

kalemde hemen siliniveriyor, vergi borçları affediliyor. Açlık sınırının 33 bin liraya dayandığı bir ortamda bir evde geçinebilmek için kim varsa çoluk çocuk, kadın, yaşlı, emekli demeden çalışmak zorunda kalıyor. Gıda pahalılığının tavan yaptığı ülkemizde emekçiler ölümüne ama karnını bile doyuramadan çalışmak zorunda kalıyorlar, bu koşullara karşı ses çıkaran sendikacılar ise tutuklanıyor. "Bu memlekette patronsanız, zenginseniz işçinin hakkına çökebilirsiniz, güvenlik önlemi almayıp işçinin ölümüne sebep olabilirsiniz, kimse size hesap sormaz." diyen BİRTEK-SEN sendikası Başkanı Mehmet Türkmen tutuklandı. Çayırova iş cinayetinde kadın ve çocuk işçilerin katlinden sorumlu olan bir patron -ki ben kulaklarımı duydum bu sözlerini- pişkin pişkin "Ben bu ülkede işçi öldü diye patronların ceza aldığını görmedim." diyebildi yüzüsüzce ama sendikacılar tutuklanıyor. DİSK LİMİTER-İŞ yöneticileri, BAĞIMSIZ MADEN-İŞ Örgütlenme Uzmanı Başaran Aksu, onu savunan avukatı Doğukan Akan tutuklanabiliyor. Akbelen'de Esra Işık Limak Holdingin doğayı talan etmesine, köylüyü toprağından, ekmeğınden etmesine karşı çıktığı için tutuklanabiliyor. Emekçinin açlık sınırının altında ölümüne çalıştığı bu soygun düzeni devam etsin diye baskıları artırıyor sunuz ama nafiye, korkunun ecele faydası yok.

(Uğultular)

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ya, Allah aşkına dışarıda konuşun ya! Bir de gelmiş, en önde konuşuyorsunuz. Bu kadar da olmaz ki ama gerçekten arkadaşlar.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bu da huy oldu sizde.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ne huy oldu?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bu da huy oldu sizde.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Konuşamazsın burada ya böyle oturup. Ya, böyle bir şey olamaz! Çık arkadaş konuş. Hayır, olmaz.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her konuşmacı buraya çıkıyor, AK PARTİ sıralarına dönüp had bildiriyor. Asıl siz haddinizi bilin.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ne demek "had" ya!

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Genel Kurula seslenin, bir daha bize böyle hadsizlik yapmayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Konuşamazsın burada bu şekilde. İşçinin...

BAŞKAN - Sayın Konukçu...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Hadsizlik yapma! Terbiyesiz!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Sensin terbiyesiz! Sen kimsin bana "terbiyesiz" diyorsun!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili "terbiyesiz" demeyin, lütfen.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her seferinde aynı şey ya! AK PARTİ Grubu sizin oyncağınız mı ya!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Sen kendi...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her çıkan AK PARTİ Grubuna laf ediyor. Edemezsin!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ne bağıırıyorsun oradan be! Bağıramazsın bir kadına bu şekilde sen.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Bana "terbiyesiz" hiç diyemezsin.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sen niye bağıırıyorsun?

ADEM ÇALKIN (Kars) - AK PARTİ bunların şeyi oldu...

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ben senin bildiğin kadınlara da benzemem ha! Ona göre! (AK PARTİ sıralarından "Oo!" sesleri) Hadi oradan be! Benzemem, bu kadar da olmaz!

AYŞE KEŞİR (Düzce) - O ne demek ya!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Siz de bir şey söyleyin. Bir kadın olarak niye onurunuz zedelenmiyor sizin? Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar?

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Neden herkese sataşıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen... "Terbiyesiz" diye söylediniz. Bunu kabul edemeyiz.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Sayın Başkan, olmaz böyle bir şey. Her seferinde burada geliyorlar "çen, çen, çen" dikkatimizi dağıtıyorlar ya. Böyle bir şey olamaz!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sen niye bağıırıyorsun?

ADEM ÇALKIN (Kars) - AK PARTİ Grubuna ikide bir böyle herkes gelip buraya laf edemez. AK PARTİ Grubuna laf edemez.

BAŞKAN - Eleştiri yapıyor.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Arkada konuş.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Sizi ilgilendirmez.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - "AK PARTİ, AK PARTİ..." Dokunulmazlığınız AK PARTİ'den dolayı mı geliyor? Vekillikten dolayı hepimizin var.

BAŞKAN - Eleştirileri kabul edeceksiniz arkadaşlar. Böyle bir şey olmaz.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Kürsünün dikkatini dağıtmak için mahsus yapıyorsunuz. Biz burada işçinin, emekçinin sorunundan bahsediyoruz, asgari ücretle ilgili önerge veriyoruz. Milletın derdini çözmediğiniz gibi buradan "çen, çen, çen" Yeter ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Kürsüye vuramazsınız! Kürsüye vuramazsınız!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Vururum ben!

BAŞKAN - Sayın Konukçu, siz devam edin lütfen.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Vuramazsınız! Bir daha vur! Hadi bir daha vur!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Sen kimsin! Senden mi korkacağım ben be! Hadi oradan!

BAŞKAN - Lütfen, lütfen...

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Sevgili arkadaşlar, sevgili halklarımız; burada asgari ücretle ilgili, emekçinin hakkıyla ilgili konuşurken dikkatimizi dağıtmaya çalışıyorlar, bir de üstüne üstlük bize hakaret ediyorlar. Hepsini misliyle iade ediyorum.

Saray rejimi enflasyonun maliyetini işçinin sırtına yüklüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Helal olsun, orada ayakta...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kes sesini!

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Emekçilerin ücretleri baskılandı ama zenginler yüksek faizle daha da zenginleşti.

Faizcinin iktidarısınız siz, tefecilerin iktidarısınız! Bunu yüzünüze vuruyoruz diye zorunuza gidiyor galiba. Ama ne dediniz? "Efendim, enflasyon yüksek, o yüzden böyle. Biz, efendim, düşürüyoruz." E, yo, bu kadar bedel ödendi, ne zamlar ne de pahalılık durmadı; mazot 80 liraya dayandı. Bunun bir hesabını verin.

1 Mayıs yaklaşırken ben buradan seslenmek istiyorum: Bu tefeci, soyguncu, bozguncu düzene karşı, bu iktidara karşı, bütün emekçileri 1 Mayıs'ta alanlara, meydanlara çağırıyorum. Demokrasiye sahip çıkmak için, aynı zamanda seçme seçilme hakkına da sahip çıkmak için, emekçinin hakkına da sahip çıkmak için hep birlikte 1 Mayıs alanını dolduracağız, beraber dolduracağız. Siz de oradan seyredeceksiniz ve mutlaka gideceksiniz. Halktan çalınanları tek tek geri alacağız sizden. Sonunuz da yakındır! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Geleceğiz, merak etme sen daha fazla!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hadi oradan be!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Beraber olacağız, geleceğiz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sen artık kes sesini! Kes sesini!

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çapsız!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Çirkeflikle suçlarınızı kapatamazsınız!

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Oturmuş oradan bana "Terbiyesiz." diyor. Sen havaalanında gelirsın yanıma "Beni tanıdınız mı?" diye. Tanımıyorum ben sizi be!

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Sükunet sağlandıysa, evet...

DEM PARTİ'nin asgari ücretlilerin içinde bulunduğu durumu anlatmak için Meclisimizi göreve çağıran önergesini desteklediğimizi belirterek başlamak istiyorum söze. Evet, asgari ücreti hep konuşuyoruz. Teknik olarak bu ne demek, biliyor musunuz? Bekâr bir işçinin başta barınma olmak üzere gıdasını, ulaşımını, enerjisini karşılayacak, temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde bir gelire sahip olması demek. Peki, bu saydıklarım bugün en düşük seviyede neye karşılık geliyor? 42.585 liraya. Asgari ücret ne kadar? 28 bin lira yani olan ile olması gereken arasındaki fark yüzde 52. TÜRK-İŞ önceki hafta açıkladı "Açlık sınırı 32.793 lira." dedi ve asgari ücret açlık sınırının da yüzde 15 altında kaldı. Asgari ücretlinin açlıkla imtihanı olduğu gibi iktidarın da asgari ücretlilerle bir imtihanı var arkadaşlar. Asgari ücretli bu açlıkla imtihanını veriyor, aç kalıyor, şükrediyor, isyan etmiyor, itirazını sandık gününe saklıyor. Peki, iktidar ne yapıyor? Biz ne zaman asgari ücreti konuşacak olsak şu sözleri duyuyoruz: "Ekonomimizin rekabet gücünün olumsuz etkilenmemesi bakımından işverenin maliyetinin hafifletilmesi gerek. Asgari ücret ekonomik bir karardır, denge unsurudur." Daha da ileri gidiyor "Asgari ücrete ara zam akla gelebilecek en kötü fikirdir." deniliyor. Sizin tek maliyetiniz işçi mi arkadaşlar? İşverenin enerji maliyeti var, kira maliyeti var, lojistik maliyeti var; bunların hepsi sizin sorumluluğunuzda. Her gün yeni zamlar geliyor, bir kalemde enerjiye, doğal gaza yüzde 25 zam yaptınız, bundan da çekinmediniz. Bu maliyetleri artırırken sorumluluk duyup kendinizi siper etmiyorsunuz ama iş asgari ücretliye zamma gelince hep birlikte siper oluyorsunuz. Başka ne diyorsunuz? "Asgari ücret dolar bazında arttı." Dolar enflasyonunu hesaba katmayarak kıyaslama hatasına düşüyorsunuz. Aslında 620 doların alım gücü aslında bugün 400 dolara geliyor. Hepsini geçelim, madem asgari ücret dolar bazında güçlendi, neden halkımız sekiz-on yıl önceki yaşam standartlarında değil? Neden bu halk en büyük banknotuyla 1 kilogram biber alamıyor arkadaşlar? Başka ne diyorsunuz? "Asgari ücrete ara zam gündemimizde değil." Resmî verilerde bile çalışanların yüzde 42'sini asgari ücretli bir kesim oluşturuyor. Sizin gündeminize asgari ücretli gelmiyorsa kim geliyor arkadaşlar? Asgari ücrete zammı konuşmak enflasyon hastalığını konuşmak aslında, hepimiz biliyoruz. Ama siz ne diyorsunuz? "Asgari ücrete zam yaparsak enflasyonu azdırır." Ama tarih veriler hiç öyle demiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

2004'te asgari ücrete yüzde 41 zam yapılırken enflasyon düşmüş, 2008'de yine yüzde 20 zam yapılmış enflasyon düşmüş, 2016'da yüzde 30 zam yapılmış enflasyon düşmüş. Yani bize önerdiğiniz bütün önermeler, ekonomik önermeler kendisini yalanlıyor aslında.

Ezcümle, asgari ücret son iki yıldır özellikle TÜİK'in şaibeli enflasyonuna ezdiriliyor. Daha bugünden yılbaşına göre 2.559 liralık bir alım gücünü kaybetmiş durumda. O zaman enflasyona göre asgari ücret düzenlemesini yapmak zorundasınız. Faturanın daha fazla çalışana kesilmemesi için asgari ücrete ara zam şarttır. Asgari ücrete ara zam için mücadele etmek bu Meclisin görevidir. Vatandaşın hâlini buradaki temsilcileri anlamayacaksa vatandaş kimden medet umacak? Bu Meclisin kendi Meclisi olduğuna nasıl inanacak? Hepimiz kendimize gelelim, bu milletin vekili olduğumuza onları inandırmak için asgari ücrete ara zammı bugünden tezi yok konuşmaya başlayalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta...

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, AK PARTİ hükümetlerinin ve AK PARTİ siyasetçilerinin en iyi yaptığı şey mazeret üretmek, bahane üretmek. Ekonomi sanki bugüne kadar iyiye gidiyormuş da şimdi İran savaşı çıktı, daha doğrusu İran'a saldırı ortaya çıktı bölgemizde ve sanki bundan dolayı program çalışmıyor, bundan dolayı işte, ekonomide bir kısım bozulma varmış gibi bir algı yaratılmaya çalışılıyor. Bu yanlış arkadaşlar, bunun yanlış olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu niye önemli? Şimdi, eğer biz tespiti böyle yaparsak yani her şey iyi gidiyor, bizim çok çalışan, iyi çalışan bir programımız var da bu savaş nedeniyle programda aksama olacaktı gibi bir yanlışlığa düşersek zaten hiçbir şekilde sorunlarımıza çözüm bulamayız. Bu yanlışlığa düşmemek lazım.

Şimdi, bir tane grafik göstereceğim ben size, mukayeseli bir grafik; Türkiye'nin yaptığı bir iş, 2001 yılında başlatılan programla şu anda Mehmet Şimşek'in uyguladığı programın enflasyon açısından performansını ölçen bir grafik göstereceğim çünkü 2 program da bir dezenflasyon programıydı. Temel problem nedir? Enflasyon ve enflasyonun yarattığı sorunlar, alım gücündeki düşüş.

Şimdi, programın, şu andaki programın 34'üncü ayındayız. Şu arkadaşlar, bu şeydeki mavi çizgi, 2001 yılında başlatılan program, 1'inci ayı; 48,3 enflasyonla başlamış program, 2'sinde de yükselme var, dikkat edin; Mehmet Şimşek programı da kırmızı olan, 2'sinde de yükselme var, ondan sonra bir düşüş trendi var. 48'le aldığı enflasyonu 34'üncü ayın sonunda, Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı yani 2001 yılı programı... Bu programın uygulamasının bir kısmı da AK PARTİ hükümetleri döneminde oldu, AK PARTİ hükümetleri döneminden önce başladı ama burada AK PARTİ hükümetleri döneminin de performansı var. Mesele siyasi bir mesele değil, teknik bir mesele. 16,2'ye düşmüş bakın arkadaşlar, 34'üncü ayın sonunda, yani 32,1 puan enflasyonda bir düşüş var programla. Şimdiki program 38,2'yle almış, 10 puan düşüşle almış, geldiği nokta 30,9; sadece 7,3 puanlık bir düşüş var.

Değerli arkadaşlar, bu program çalışmıyor, bunu görmemiz lazım. Bakın, bu veriler savaş öncesi veriler, şubat verileriyle konuşuyoruz. Savaşın etkisini daha fazla göreceğiz, ondan önce olmuş meseleden bahsediyorum. Dolayısıyla, hep şunu söyledik: Bu programın eksikliği var; bu programı tamamlamazsanız, bu programın yapısal reform ayağını ve devlet harcamaları ayağını düzeltmezseniz bu programın çalışması mümkün değil. Şimdi, hâlâ ne deniliyor vatandaşa? "Sabret." "Sabret." deniliyor. Burada rakamlarla açıkladık biz bunu; bakın, bu programın yükünün yüzde 85'ini -bu hesabı İYİ Parti Grubundan başka hiçbir siyasi parti de yapmadı- geniş halk kitleleri yani memuru, işçisi, emeklisi, küçük esnafı, çiftçisi üstlenmiş durumda ama yüzde 15'lik kısmını sadece gelir durumu daha iyi olan, daha kurumsal firmalar üstlenmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Şimdi, Merkez Bankası Başkan Yardımcısının açıklamalarından da anlıyoruz ki siz hâlâ işte, "Vatandaş sabretsin, işçi sabretsin, memur sabretsin, emekli sabretsin." diyorsunuz. Neye sabredecek? Bugün asgari ücret açlık sınırının 4.700 lira altında, en düşük emekli maaşı 12 bin lira, 13 bin lira açlık sınırının altında. Dolayısıyla, çok ciddi bir şekilde bir güncelleme ihtiyacı vardır, bu programın bu şekilde sürdürülmesi mümkün değildir. Halkın desteğini almayan bir programın başarılı olma imkânı yoktur. Şu anda hane halkı "Enflasyon yüzde 50 olacak." diyor, Hükümet "Yüzde 21 olacak." diyor. Bu iş nasıl olacak? Vatandaşın güvenmediği bir programın yürütmesinin imkânı yoktur. Dolayısıyla, hem programda güncelleme ihtiyacı vardır ama ivedilikle bu nisan ayında hem emekli maaşlarında hem memur maaşlarında hem de işçi ücretlerinde bir güncelleme ihtiyacı vardır. O yüzden Hükümet bunu yapmıyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak devreye girmek durumundayız. Bu araştırma önergesinin kabul edilmesi bu anlamda kritik önem taşımaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asgari ücreti biz niye konuşuyoruz? Çünkü Türkiye'de yirmi dört yıldır iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi örgütlü toplum anlayışını yok etti, sendikaların canına okudu; onun yansıması olarak da asgari ücret "en düşük ücret" olarak tanımlanırken şu anda genel ücret oldu. Bu nedenle, insanlar aldıkları asgari ücretle geçinemedikleri için de feryat ediyorlar; açlık sınırının altında bir asgari ücret var.

17 milyon işçinin çalıştığı ülkemizde ne acıdır ki 2 milyon 400 bin sendikalı işçi var ve bunun da 1 milyon 240 bini kamuda çalışıyor. Örgütlü toplumun önü kesilmeden hak mücadelesi verecek olan işçiler işverenle oturup toplu sözleşmelerini yapsalardı bugün asgari ücreti bu kadar konuşmayacaktık ama o boyuta getirildi ki Türkiye'de artık asgari ücret temel ücrete dönüştü, taban ücretken temel ücret durumuna getirildi ve bununla birlikte ortaya çıkan sorun da geçinememe noktasına erdi.

Türkiye'de 235 sendikanın yalnızca 65 tanesi barajı aşarak toplu sözleşme yapabiliyor ama toplu sözleşme yapanlar da grev hakkını dahi kullanamıyor. Greve çıkacağı zaman bir bakıyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi grev erteleme üzerine çalışıyor ya da örgütlenmek için mücadele veren sendikacıları içeri alıp tutukluyorlar, önlerini kesiyorlar ve böylece, sendikaların varlığının ortadan kalkması ne acıdır ki asgari ücretin de dip yapmasına neden oldu.

Bir işyerinde sendika varsa orada düzen vardır, sendika varsa hakkaniyet vardır, adalet vardır çünkü işverenin kendi kazancının da düzenli olarak, sistemsal olarak doğru yürütmesinin yolu o "kul hakkı" dediğimiz işçinin, emekçinin hakkının verilmesidir ama öyle hâle geldi ki Adalet Kalkınma Partisi Türkiye'de çalışma yaşamını modern köleliğe çevirdi; taşeron uygulamasını getirdi, onun dışında "staj ve çırak mağduru" dediğimiz gençleri işçi statüsünde çalıştırıp "Genç işsizliği düşürüyoruz." anlamında kamuoyunu bilgilendirirken onların işe başladığı gün sigortalarının yaşlılık sigortası olarak başlamasını sağlamadı ve bir sömürü düzeni bu anlamda oluştu. İşverende de şöyle bir mantık var: Sendika girer, işçiye iyi maaş verirse batacağını sanıyor oysa kurumsal kimliği olan hiçbir müessese işçiye verdiği maaş nedeniyle batmamıştır. Şu an ciddi anlamda işçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin, engellinin mağduriyet yaşadığı yerde bu işçilere verilmeyen maaşa rağmen 6.700 işveren konkordato ilan etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Demek ki maaşla da bunun bir ilgisi yok.

Bakın, vatandaşın banka ve finans kuruluşlarına borcu 6 trilyon 437 milyar lirayı buldu. İlk iki ayda kredi kartı, kredi borçlusu 560 bin kişi takibe düştü. Bankalar yılın ilk iki ayında 438 bin borçlu vatandaşın icraya verdi. 24 milyon 612 bin icra dosyası derdest. Yani içinde bulunduğumuz koşullarda 50 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor; intiharlar artıyor, boşanmalar artıyor, madde bağımlılığı artıyor. Bunlar, adil ve eşit paylaşımın olmadığı yerde ortaya çıkan sorunlar. Onun için, emeklinin maaşının artırılmasına, asgari ücretin yılda en az 3 kere belirlenmesine ve mağdur olan kesimlerin sorunlarına kulak açacak bir iktidara ihtiyacımız var. (CHP sıralarından alkışlar) Kalkıp deniliyor ki Meclis...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Başkanım, bir dakika daha uzatır mısınız?

BAŞKAN - Bir sefer uzattım, senin hatırın için bir daha uzatıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisi asgari ücreti belirlemiş gibi gösteriliyor oysa asgari ücreti Cumhurbaşkanlığı, işveren ve sendikalar belirliyor. Türkiye'de sendikaların kendi güçlerinin sınırlı kalması, örgütlü olmaması, işveren ile Cumhurbaşkanının belirlediği asgari ücretle çalışmanın yolunu açıyor.

Buradan sesleniyorum: Siyasi iktidar bir kere de işçinin, emeklinin, çiftçinin yanında duran politikalar geliştirsün, onların bu kadar içine düştüğü mağduriyeti görsün yoksa ülkemizde gerçek anlamda büyük bir derin yoksullaşma var. Bunun da önüne geçmek hem bizlerin önermesi hem iktidarın sorumluluğudur diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Osman Gökçek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızın yoksulluğunu engelleyebilmek adına, özellikle bu noktada yapılan fahiş zamlara karşı açmış olduğum dava hakkında bilgi vermek istiyorum.

Biliyorsunuz ki geçtiğimiz dönemde Sayın Mansur Yavaş Ankara Büyükşehir Belediyesinde çoğunluk AK PARTİ'deyken su fiyatlarına zam yapmak istemiş, bu konuyla alakalı olarak maliyetin belirlenmesi için idari mahkemeye başvurmuş, idari mahkemeden gelen kararlar da birlikte evet, zammını gerçekleştirmiştir. Bu dönem ise Cumhuriyet Halk Partili Belediye Meclis üyelerinin çoğunlukta olmasından dolayı bu zamlarla ilgili bir maliyet belirlenmesi yapmamış ve hemen bununla alakalı bir zam gerçekleştirmiştir. Ben de bu zammın üstüne hemen gittim, idari mahkemeye Sayın Yavaş gibi aynı şekilde başvurdum ve mahkeme şu anda suyun maliyetinin 35,5 TL olduğunu ortaya koydu ve ayrıyeten su zamlarının konut ve işyerlerinde yüzde 93, 11 tane ayrı abonman grubunda ise yüzde 31 olduğunu mahkeme bilirkişileri ortaya koydu. Bu mahkemeye ise Ankara Büyükşehir Belediyesi yüzde 6,5'la zam yaptığını söylemişti.

Evet, biliyorsunuz ki geçtiğimiz günlerde 1 milyon 250 bin kişiye yakın kişinin indiriminin iptal olduğu yönünde Büyükşehir Belediyesi bir açıklama yaptı. Bu, doğruyu maalesef göstermemektedir çünkü neden? 35,5 liralık su fiyatının üstüne yüzde 6 zam koyduğumuz zaman 38 TL'ye tekabül eder ancak bugün Ankara Büyükşehir Belediyemiz 51 TL'ye suyu satmaktadır.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz ki 2560 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde su tarifeleri maliyet esasına göre belirlenir yani su, doğal olarak bir tekeldir; bundan ötürü de yapılan zamları maliyet esasına göre belirlemeniz gerekmektedir. Maalesef, değerli vatandaşlarımız şu anda konutlarda yüzde 430'u bulan, yüzde 720'yi bulan zamlar ödemektedir. (CHP sıralarından gürültüler) Sadece orada değil, evet, iş yerlerinde ise, bakın, sadece 1 metreküp su kullanırsanız bir iş yerinde dahi maalesef suyu yüzde 366 zamlı ödüyorsunuz. Aslında burada benim söylemek istediğim şu: Bakın, biz burada bir polemige girmemeliyiz; tam tersine, Cumhuriyet Halk Partisi, AK PARTİ vatandaş daha ucuz su nasıl kullanır, bunun derdine düşmelidir diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, ayrıyeten şunu da söylemekten geri durmayacağım: Efendim, Ankara'da iş yerlerinde 260 TL'ye sattığımız su var. Bu ne demek biliyor musunuz Değerli Cumhuriyet Halk Partililer?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen vatandaşa ucuz mazot ver, ucuz ekmek ver!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Yüzde 732 zam yapıldığını söylüyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen vatandaşın maaşına zam yap!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Ben de diyorum ki, bakın, ben su faturalarını iptal ettirecek yetkiye sahip değilim.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Su faturasıyla çözülseydi memleketin derdi onu biz çözeriz. Sen şu vatandaşın derdini çöz, işçinin, emekçinin derdini çöz! Konuşuyorsan adam akıllı vatandaşın sorunlarına değin.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Evet, bir saniyem kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Başkanım, bir dakikalık sürem...

BAŞKAN - Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bu su fiyatlarını iptal eden Ankara'da idare mahkemesidir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Senin çarçur ettiğin paraları toplamaya çalışıyorlar.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bakın, lütfen, elimizi vicdanımıza koyalım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Dinozorlar nerede, dinozorlar?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Vatandaşımızın şu anda 35,5 lira maliyeti olan bir suyu var, bunun üstüne yüzde 6 kâr koyalım, vatandaşa 38 liraya su satalım; ben bunu söylüyorum, 266 liraya su satmayalım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Biz de diyoruz emekli maaşı 39 bin lira olsun; kötü bir şey demiyoruz

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Seçim öncesi ne dediniz efendim? "Suyu ucuzlatacağız." dediniz. Bakın, ben bir AK PARTİ'li milletvekili olarak sizin suyu ucuzlatmanıza yol açıyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - AK PARTİ'li olarak yap şu zammı; emekliye, asgari ücretliye ver şu zammı. AK PARTİ'li olan sana diyorum Sayın Gökçek, şu dinozorların parası nerede?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bakın, hep beraber halkın yanında durmalıyız, kişisel çıkarlarımızı, polemikleri bir kenara bırakmalıyız. Sizden rica ediyorum, su fiyatlarını düşürelim, Ankaralı'yı hep beraber sevindirelim.

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Kameralara oynama, kameralara oynama, yeter!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Hem size "Allah razı olsun." desin hem de bize "Allah razı olsun." desin.

Herkese saygı ve hürmetlerimi sunuyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, size bir sataşma yok ama vallahi yok, gerçekten yok.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, gerçekten bir sataşma yok, sadece izah etti.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, Sayın Gökçek bize sataşmadı, sataşmadan söz istemiyoruz.

BAŞKAN - Evet.

MURAT EMİR (Ankara) - Ancak partimize ve belediyemize hak etmediği isnatlarda bulundu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, Sayın Başkanım, hiç öyle bir şey yok, hiç öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Sayın Emir, gerçekten, ben de dikkatle dinledim...

MURAT EMİR (Ankara) - Efendim, 69'a göre bir açıklama yapma ihtiyacı var.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Anlattıklarından bir şey anlamadım Başkanım, onu soracağım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika söz vereyim size Grup Başkan Vekili olduğunuz için.

Size de veririm Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Olmaz Sayın Başkanım ya, olmaz yani.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz de istiyoruz.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

69.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, tabii, bir soruyla başlayalım: Ankara'da su gerçekten maliyet artı yüzde 5'le tüketiciye satılmak, verilmek istenir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Suyu bedava yapacaktınız!

MURAT EMİR (Ankara) - Ama bu mümkündü de niye Türkiye'nin en pahalı suyunu Melih Gökçek Ankaralıları içitti, kullandırttı; bir defa bunun cevabının verilmesi lazım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Suyu bedava yapacaktınız!

MURAT EMİR (Ankara) - Elimde mahkeme kararı var; bakın, Sayın Osman Gökçek'in açtığı idare mahkemesinin kararı var elimde, sizde de vardır. Bu kararda "Su pahalı." denilmiyor, "Suyu pahalı, zamlı veriyorsunuz." denilmiyor, "Suyu başka türlü yapıyorsunuz." denilmiyor; bir şey söylüyor, deniliyor ki... Kademeli tarifeyi, dolayısıyla da yoksulların, 1 milyon 128 bin abonenin korunduğu tarifeyi iptal ediyor ve bunun sonucunda da 46 liraya kullanılan metreküpün fiyatı 51 liraya çıkıyor, yüzde 10 zamlanıyor ve bunun mimarı da Sayın Gökçek. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Özür dileyecek galiba, söz verin.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Zengin, müsaade ederseniz, Sayın Sezai Temelli de söz istemiş, sonra siz cevap verin.

Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, ben yerimden cevap verebilir miyim?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Gökçek, özür dileyecek galiba, verebiliriz.

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

70.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, verdikleri grup önerisinin önemine, AK PARTİ sıralarından sarf edilen sözlere ve Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Asgari ücret gibi çok çok önemli bir önerge verdik ve bu ülkede çalışanların yüzde 53'ü asgari ücretle çalışıyor ve yine, çalışanların önemli bir kısmı asgari ücretin altında ücret alıyor.

Vekilimiz kürsüde konuşurken önce insicamı bozuldu, sonra hakaret edildi. Gerçekten bu hakaret kabul edilebilir bir şey değildir, bunu kınıyoruz.

İkincisi; bu kadar önemli bir önerge konuşulurken Adalet ve Kalkınma Partisi bunu da sulandırmayı başardı, bu nedenle de kınıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, cevap verebilir miyim acaba?

BAŞKAN - Yok, şimdi böyle yapamayız.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Efendim, sadece ama...

BAŞKAN - Bakın, Özlem Hanım istedi, Sayın Zengin söz istedi.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, sadece söylediği rakamlara karşılık vereceğim, başka hiçbir şey söylemeyeceğim efendim, bir polemik oluşturmayaçam yani.

BAŞKAN - Bir dakika...

Buyurun Sayın Zengin.

71.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, şimdi ben de kınayan arkadaşlarımı kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Genel Kurulda milletvekilleri ne konuşacaklarına kendileri karar verirler. Bugüne kadar pek çok siyasi partinin milletvekillerinin kürsüye geldiklerinde kanundan, önergeden tek kelime bahsetmeden kendi meselelerini anlattıklarını ben ve sizler çok şahit olduk.

Bugün Genel Kurul açıldığında bu konuya dair bir konuşma yapıldığı için, ben de cevap verebilirdim fakat Ankara'nın su meselesine dair dava açmış olan bir milletvekilimiz olduğu için ve Ankara Milletvekili olduğu için biz kendisinin konuşmasını arzu ettik, sizin yanınıza geldik -serencamı söyleyeceğim- kendisi için söz istedik ama siz dediniz ki: "Bir sataşma yok." O yüzden söz vermediniz ama ona rağmen, kendisine hiçbir sataşma olmadığı hâlde Sayın Murat Emir'e yine söz verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tamamlayacağım.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, burada, şu anda kendisi konuşurken arkadaşları pek çok laf atarak ve kendisi de bizzat milletvekilimizin adını anarak bir hakaret ettiği için kendisine, milletvekilimize muhakkak söz verilmeli ve nihayetinde de bu konuya dair açıklama yapmak hepimizin hakkı.

O olan dava sürecinde daha evvel denenmiş bir metodun aynısını bizim grubumuz denemiştir ve nihayetinde, mahkeme de tutarlı olarak aynı şekilde karar vermiştir. Şu anda da her hâlükârda su fiyatları eskisinden çok daha ucuz hâle gelmiştir, Ankaralının lehine olmuştur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sayın Başkanım...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, çok kısa bir...

BAŞKAN - Sayın Gökçek, söz vereceğim size ama Sayın Emir tekrar söz istemiş, belki hepsine birden cevap verirsiniz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Tabii ki efendim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ama bir şey yok yani bu nasıl bir... Hayret ediyorum yani.

BAŞKAN - Buyurun.

72.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Zengin'in "Sadece sataşmadan söz alınabilir." gibi bir algısı var zannederim, onu düzeltme ihtiyacımız var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, hayır, hiç öyle yok, hiç öyle yok; benim algıma karışmayalım, benim algıma karışmayalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, İç Tüzük 69'a göre "Bir parti grubu milletvekilleri farklı bir görüş olarak ifade atfolunuyorsa açıklama yapabilirler." diyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Benim algıma karışmayalım, benim algıma karışmayalım.

MURAT EMİR (Ankara) - Ben de buna istinaden açıklama yaptım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Benim algıma karışmadan yapalım bunu.

MURAT EMİR (Ankara) - Ayrıca da Sayın Gökçek'e en ufak bir hakarete bulunmadım, hiç de böyle bir ihtiyaç içerisinde de değilim. Sayın Gökçek'in de benim iddialarıma cevap vermesinden de memnun olurum ayrıca.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Bir cümle...

BAŞKAN - Sayın Zengin...

73.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Murat Emir buranın bir bileni değildir; sonuç olarak burada ne söyleyeceğimize ben, grubum ve milletvekillerimiz karar verir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gökçek...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Gelebilir miyim efendim?

BAŞKAN - Sayın Gökçek, yerinizden lütfen.
Buyurun.

74.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Öncelikle Sayın Emir'e şunu söylemek istiyorum: Dün Ankara Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu açıklamada AK PARTİ dönemi yani Gökçek dönemiyle ilgili olarak 1,7 dolar olarak fiyatı söylemişlerdi, bugün Sayın Mansur Yavaş'ın dönemiyle alakalı 9 kalem 145 TL ortalamasıdır, yani 3,27 dolara gelir ki neredeyse 2 katıdır; bunu özellikle bilmenizi istiyorum.

Özellikle, ikinci mevzuya geldiğimiz zaman, Murat Emir'e şunu anlatmak istiyorum: Efendim, yüzde 44 zam yapıyorsunuz vatandaşa, önce fiyata bindiriyorsunuz, bindirdiğiniz fiyatın üstünden indirim yapıyorsunuz yani bu bir indirim değildir. Siz, vatandaşa yüzde 6'yla sattığınız sudan bir indirim yapmıyorsunuz, vatandaşa yüzde 44'le sattığınız sudan bir indirim yapıyorsunuz ki buna indirim diyebilmemiz mümkün değil.

Ayrıyeten, ikinci olarak da şunu söylüyorum: Mahkeme sizin dediğiniz gibi karar vermedi Sayın Emir; efendim, yüzde 93 zam yapıldığı, ikinci bilirkişi raporunda da yüzde 31 zam yapıldığı için bunun fahiş bir zam olduğundan dolayı iptalini istedi.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, asgari ücretliler üzerindeki enflasyon etkisini azaltmak için atılacak adımların araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.01

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesine yönelik gelişmelerin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

14/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir
Ankara
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesine yönelik gelişmelerin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1829 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Sayın Hasan Öztürk. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

31 Mart yerel seçimlerinde partimizin Türkiye'nin 1'inci partisi olmasıyla başlayan süreçte iktidar partisi artık ilk genel seçimde kaybedeceğini anlamış, yıllardır her seçim sonucunda "millî iradeye saygı" diyenler, seçilmiş belediye başkanlarımıza bir

gün bile bu saygıyı gösterememişlerdir. Artık sandıktan çıkamayacağını anlayan iktidar, algı gücünün yanına yargı sopasını da eklemiştir. Partili Cumhurbaşkanının "Belediyeleri silkeleyin." talimatıyla başlayan sürecin son halkası Bursa Büyükşehir Belediyemiz ve Başkanımız Mustafa Bozbey oldu. Son halka ancak sonuncu halka olmayacağını da hepimiz biliyoruz; sadece yarın hangi belediyemize, uydurulmuş hangi nedenlerle operasyon yapılacağını bilmiyoruz çünkü minareyi çalan kılıfını hazırlıyor. Neden yaratmakta, neden uydurmakta, algı oluşturmakta maşallah, ustalaştınız. Geçmiş karanlık, ne olduğu belli olmayan gizli tanıkları dosyalara sokuyorsunuz, seçilmiş belediye başkanlarımıza birkaç tane müptezelin iftiralarıyla, yalan iddialarıyla operasyon üzerine operasyon başlatıyorsunuz. Vatandaşın hayatını kolaylaştırmak yerine iftiracı yaratmada, rakibi karalamada parmakla gösterilir oldunuz. Belediyeleri yönetilecek kurumlar olarak değil, iktidarınız için kontrol altına alınması gereken alanlar olarak görüyorsunuz.

Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin çalışmasını engellemek için önce bütçelerini eski dönemlerin vergi ve SGK borçlarıyla kestiniz; sonra elindeki sosyal tesisleri, kreşleri, yurtları almaya, kapatmaya kalktınız; Bakanlık ve vakıflarla yaptığı ortaklık ve iş birliklerini iptal ettiniz yani Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri aslında düşman ilan ettiniz. Amaç ne? Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarının başarısını küçültmek ancak küçültemediniz, küçültemezsiniz de. Memnuniyet anketleri 31 Mart sonuçlarının çok çok üzerinde, siz de biliyorsunuz. Geriye ne kalıyor? Sandıkta alamadığınız tüm belediyelerimizi yargı yoluyla almak, yenemediğiniz tüm belediye başkanlarımızı tutsak ederek yenmeye çalışmak. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Bursa'nın helal oylarıyla seçilmiş Büyükşehir Belediye Başkanımız Mustafa Bozbey kaçma şüphesi yokken, geçmiş delilleri karartma ihtimali de yokken sekiz yıl öncesine dayandırılan iddialarla tutuklanmıştır. O zaman sormak gerekiyor: O iddialar neden bugün gündeme getiriliyor, o dosyalar neden indiriliyor; neden tutuklu yargılanıyor ve görevden alınıyor? Çünkü tam da Bursa için güzel şeyler yapma zamanı gelmişti ve Mustafa Bozbey rakibi Alınur Aktaş'a attığı 167.459 oy farkla Bursa'yı kazandı. AK PARTİ'nin en son kalesini, Bursa'yı Mustafa Bozbey kazandı ve AK PARTİ son kalesini kaybetti. Diyeceksiniz ki "İl genel meclisinde çoğunluk bizdeydi." Hayır, il genel meclisinde de bakın, 697.730 oy Cumhuriyet Halk Partisi aldı. Bursalılar aslında Bursa'yı Cumhuriyet Halk Partisinin yönetmesini istediğini sandıkta il genel meclisinde de gösterdiler. İl genel meclisleri eşit temsiliyetle seçilmiyor. Bursa'da Büyükşehir, 8.805 seçmeni var; başkan dâhil 3 büyükşehir meclis üyesi var. Osmangazi, 664.571 seçmeni var; başkan dâhil 10 büyükşehir belediye meclis üyesiyle temsil ediliyor büyükşehirde yani 1 meclis üyesi 66 bin oy. Büyükşehir'de 1 meclis üyesi 3 bin Bursalıyı temsil ediyor. Sonra bu meclis üyeleri Mustafa Bozbey'in yerine başkan vekili seçiyor ve başkan vekili olarak AK PARTİ'den Şahin Biba isminde Nilüfer meclis üyesi bir kişi seçiliyor. Sonra da "Millî irade tecelli etti." diye bunu anlatıyorsunuz. Eğer millî iradeye saygınız olsa bu milletin iradesinin dağılımının ve milletin verdiği yetkinin Cumhuriyet Halk Partisinden AK PARTİ'ye geçmesine izin vermezsiniz. Şimdi size partinizin başkanı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylediği bir sözü de hatırlatmak istiyorum: "En büyük hırsızlık millî irade hırsızlığıdır." (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla bugün Bursa'da yaşanan, milletin Cumhuriyet Halk Partisine ve Mustafa Bozbey'e verdiği iradenin gasbedilmesidir. Buradaki kanun, buradaki düzenlemeler incelenmelidir. Meclise yansıyan irade, il genel meclisinde verilen oyun doğru yansıması da değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HASAN ÖZTÜRK (Devamla) - Arkadaşlar, belediye başkanlığı seçiminin yapıldığı gün de milletvekillerini, belediye meclis üyelerini, halkın temsilcilerini, iradesi Cumhuriyet Halk Partisinde temsil edilmiş arkadaşlarımızı her zaman girdikleri meclis kapısından almadınız. Orada kolluk kuvvetlerine "İçeriye alınmayacak." talimatını verenler kolluk kuvvetlerini üzerimize sürdü. Milletvekillerimize kimyasal gaz sıkıldı, şiddet uygulandı. Milletin polisi ile milletin temsilcileri karşı karşıya getirildi ve bunu da asla kabul etmiyoruz. Orada, o gün, o kolluk kuvvetlerine bu talimatı verenler zahmet edip aşağıya bile inmediler ve sadece kendi meclis üyelerinizle kendiniz çalıp kendiniz oynadınız. Dolayısıyla bunu da millete "demokrasi" olarak anlatamazsınız diyorum ve şunu bir kez daha hatırlatıyorum unutanlara: Egemenlik kayıtsız şartsız millettir ve millet mutlaka ilk sandıkta kazanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bir sefer uzattım, lütfen bu yolu açmayalım.

HASAN ÖZTÜRK (Devamla) - Peki, teşekkür ederim. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ben, bu operasyonun teknik boyutuyla ilgili söz söylemek istiyorum. İddia edilen yolsuzluklar imar ve rant yolsuzluğu. Bu teknik bir konudur ve üzüler ek ifade ediyorum ki bu işin esas uzmanı AK PARTİ'lilerdir çünkü benzer yolsuzlukların AK PARTİ belediyelerinde çok daha fazla işlendiğini görüyoruz. Kaldı ki Mustafa Bozbey'in Nilüfer Belediye Başkanırken işlediği suçlara istinaden bu tutuklama gerçekleşti. Bir ilçe belediyesinin büyükşehirin haberi olmaksızın imar yolsuzluğu yapabilmesi mümkün değildir çünkü ilçe belediyeleri sadece 1/1000'lik planlar üzerinde oynama yapabilirler ki onun üzerinde bile büyükşehirin hem denetleme hem de müdahale etme hakkı vardır. Bunu seyretmişlerdir; Bursa'nın perişan edilmesine, Bursa'nın imar rantına kurban edilmesine ortak olmuşlardır çünkü Bursa'da sadece Nilüfer Belediyesinde imar yolsuzluğu var değil; Osmangazi ve Yıldırım da farklı değil, aynı kentsel suçlar maalesef orada da vardır. Tabii ki olayın yedi yıl sonra yapılmış olması, bu olayın teknik veya kent suçlarına karşı bir önlem amaçlı yapılmadığını, siyasi amaçlı olduğunu da maalesef ortaya koyuyor.

Yine, bu suçların işlendiği dönemlerde hemen hemen bütün akademik odalar gerekli uyarıları yapmış ve bir sürü davalar açılmış olmasına rağmen hiçbir dikkate alınmadı. Haricen, bu suçların işlendiği dönemlerde ilgili belediyelerde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görevlendirmiş olduğu müfettiş raporları vardır. Hemen hemen hepsi "memur hatası" diye rapor tutmuştur yani Çevre ve Şehircilik de bu işe ortaktır. Bir imar yolsuzluğunda ilçe belediyesi, büyükşehir belediyesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya il müdürlüğü ve yapı denetimler eşit sorumludurlar. Bu dördünün ortaklaşa hatasıyla bu iş ancak gerçekleşebilir.

Biz de bunlardan ötürü Sayın Mustafa Bozbey'in tutuklanmasını siyasi bir karar olarak değerlendiriyoruz. Ayrıca, Bursa Büyükşehir Belediye Meclisinde kanuna uygun bir şekilde, Meclis çoğunluğuna istinaden yeni seçilmiş olan başkanı biz kanuni olarak

görüyoruz ancak bu doğru değil çünkü belediye başkanlığıyla ilgili millet ayriyeten oy veriyor. Bu, millet iradesinin gasbıdır diye düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET ATMACA (Devamla) - Tabii, isnat edilen bu suçlar hâlen devam ediyor ve hâlen sadece Bursa'da değil bütün kentlerde benzer görüntüler var. Bugün İstanbul'un birçok semti artık gökdelenlerle dolmuş; ulaşım, altyapı ve her türlü kentsel sorun maalesef zirve yapmıştır. Ve görüyoruz ki kentsel dönüşüm yani deprem riski yani deprem korkusu da imar rantına kurban edilmekte. Yapılan dönüşümlerin, gerçek anlamda deprem anında can güvenliğini sağlama amaçlı değil bir kısım müteahhitlere rant temin etme adına olduğunu görüyoruz. Ben umuyorum ki bu olay bu tür hatalardan vazgeçilmesine aracı olur.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mustafa Bozbey'in tutuklanması, Bursa'da vatandaşın vicdanında derin yaralar açan çifte standardın bir kez daha ortaya çıktığının en bariz örneğidir. Aslında burada asıl mesele adaletin kime, nasıl işlediğidir.

Şimdi, ben dönüp bakıyorum, mesela AK PARTİ'nin Belediye Başkanları Recep Altepe ve Alınur Aktaş tam on dört buçuk yıl görev yaptılar. Bursa'da, asıl, AK PARTİ'li dönemlerde 0,50 emsal ve kat artışıyla rant ve talan düzeni âdeta sistematik hâle geldi. İddia konusu olan Nilüfer'deki imar planı değişiklikleri veya emsal artışları kararları hepsi de AK PARTİ'nin büyükşehir onayından geçmişti. Misal, 2.742 konutluk Doğanbey ucubesi şehrin kalbine o dönemde hançer gibi saplandı. O dönemdeki usulsüzlükler Sayıştay raporlarına da yansdı. 2013 yılında yapılan denetimler sonucunda büyükşehirde yine milyonlarca liralık kamu zararı belirlendi. Sayıştayın 2021 raporunda... Yani Alınur Aktaş dönemindeki ikram, reklam, sosyal etkinlikler, hediyelikler, ağırlama vesairede milyonlarca liralık usulsüzlük Sayıştay raporlarına yansdı ama bir işlem yaptınız mı? Yapmadınız. AK PARTİ Bursa teşkilatlarının seçim harcamaları yetmezmiş gibi HÜDA PAR'ın Bursa Kongresi'ni bile Büyükşehir Belediyesine yıktınız, belgeledik; o konuda da bir iş yapmadınız. Yani eski bakanlarınızdan seçilen milletvekillerinize, seçim masraflarınıza kadar pek çok işlemin Alınur Aktaş döneminde özel kalem üzerinden harcadığını ben burada ilan ettim. 5 klasör evrakı götürdüm, Bursa Cumhuriyet Başsavcılığına verdim. Belediyenin parasıyla AK PARTİ'nin 17 ilçede nasıl parti iftarı verdiğini belgeledik, ortaya koyduk. Ne oldu? Şimdi, bakın, 14 Mart 2025'te yani on üç ay önce suç duyurusunda bulunduk, verdik. Sonra ne oldu? Cumhuriyet savcılığı, iki ay sonra Bakanlığa soruşturma izni için başvurdu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Yine, 4/6/2025'te Bakanlık, Valilikten rapor istedi. 27/10/2025'te Savcılık, Bakanlığa soruşturma izninin akıbetini sordu. 6/11/2025'te Bakanlık "Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığının cevabını bekliyoruz." dedi. 7/1/2026'da Savcılığın Bakanlığa teyit yazısı yazıldı. 15/1/2026'da Bakanlık, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığına yazdı. 21/1/2026'da yine onay emri kapsamında Mülkiye Müfettişliğince güya soruşturma yönetiliyor. Yani şöyle oldu: Balta nerede? Suya düştü. Su nerede? İnek içti. İnek dağa kaçtı. Dağ da yandı, bitti, kül oldu.

Yahu, Allah da biliyor, kul da biliyor; AKP olarak Bursa'da Büyükşehir Belediyesine çöktünüz, resmen çöktünüz! (CHP sıralarından alkışlar) O nedenle araştırma önergesini destekliyor, millet iradesine sahip çıkıyoruz.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi bugün sadece Bursa Büyükşehir Belediyesiyle ilgili bir önerge vermiş ama aslında bugün Bursa Büyükşehir Belediyesinde yaşananlar ya da Bursa'da yaşayan yurttaşlara yaşatılanlar sadece Bursa'nın meselesi değil; bu sorun, bu ülkenin dört bir yanında var. Bu ülkede DEM PARTİ'li belediyelere kayyum atamaları başladığında biz demiştik ki: Bu ülkede artık bir kayyum rejimi başladı. Ve maalesef biz haklı çıktık; bu ülkede kayyum artık bir uygulama olmaktan çıktı, bu ülkede bir rejim hâline geldi. Kayyum rejimi ne yapıyor? Kimi zaman DEM PARTİ'li belediyelere kayyum atıyor, kimi zaman CHP'li belediyelere kayyum atıyor, kimi zaman CHP'li belediyelere operasyon çekiyor ve âdeta belediyelere çöküyor. Biz buradan çıkıp "Siz, DEM PARTİ'li, CHP'li belediyelere çöküyorsunuz." dediğimizde kızıyorsunuz, kabul etmiyorsunuz. Hatta, o kadar abartıyorsunuz ki işte, seçilen Bursa Belediye Başkan Vekili ilk açıklamasında ne demiş? Demiştir ki: "Millet iradesi tecelli etti." Ben bu konuşmayı defalarca, tekrar tekrar dinledim gerçekten bunu söylüyor mu diye. Ya, harbiden siz şaka mısınız? Bu açıklamayı yapmak şaka mıdır ya? Siz, bu ülkede yaşayan yurttaşlarla, Bursa'da yaşayan yurttaşlarla dalga mı geçiyorsunuz? Demokrasi ve hukuk bu kadar mı kendine göre yorumlanır? Bizim bu sözlerimizden ve tutumumuzdan rahatsız olduğunuzu biliyoruz ve rahatsızlığınızı da gizlemiyorsunuz. Ne diyorsunuz? Çıkıyorsunuz "Vay efendim, muhalefet..." Neymiş; iktidar, DEM PARTİ'nin muhalefetinden rahatsızmış! Neymiş; DEM PARTİ, iktidara ve devlete ödev veriyormuş! Bu açıklamayı yapan AKP'nin Anayasa'dan haberi yok, Anayasa'yı okumamış; okuması için Anayasa'yı burada bırakıyorum.

Bu Anayasa'da, yamalı bohçaya çevirdiğiniz bu Anayasa'da ödevleriniz yazılı; yamalı bohçaya çevirdiğiniz bu Anayasa'da devletin görev ve ödevleri yazılı. Biz size devletin görevlerini ve ödevlerini hatırlattığımızda niye rahatsız oluyorsunuz? Muhalefet, hatalarınızı ve eksiklerinizi yüzünüze söylemek için var, sizi rahatsız etmek için var ve biz sizi rahatsız etmeye devam edeceğiz. Sandığa gideceksin, sandıkta kaybettiğin belediyelere kayyum atayacaksın, operasyon çekeceksin, komisyon raporuna rağmen kayyum uygulamasına devam edeceksin ve DEM PARTİ buna sessiz kalacak, itiraz etmeyecek; yok öyle bir dünya! Biz, sorumluluklarınızı hatırlatmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sürekli birbiriyle tutarsız açıklamalar yapacaksınız, bu ülkenin yarım asrına mal olmuş meselesini bir an önce çözmek yerine oyalama siyaseti yapacaksınız, zamana yayacaksınız ve biz buna itiraz etmeyeceğiz; yok öyle bir dünya, elbette itiraz edeceğiz!

Yine, size bir ödevinizi daha hatırlatayım: On ikinci yargı paketi. Cezaevleri, on ikinci yargı paketini bekliyor. Peki, Adalet Bakanı çıktı, ne dedi? Dedi ki: "Paketi hazırladık, Külliye'ye gönderdik." Alın okuyun, İç Tüzük madde 73; kanun teklifleri Külliye'de hazırlanmaz, kanun tekliflerini milletvekilleri hazırlar ve Meclise gönderir.

İşte, bu ödevlerinizi ve bu görevlerinizi size bugüne kadar hatırlattık, bundan sonra da hatırlatmaya devam edeceğiz. Biz, bugüne kadar, haksızlığa karşı susan dilsiz şeytanlardan olmadık çok şükür; bundan sonra da haksızlığa karşı susan dilsiz şeytanlardan olmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Anayasa ve İç Tüzük metnini de okumanız için buraya bırakıyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Yavuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri dinleyen tüm milletimizi ve özellikle Bursalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Malum olduğu üzere Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozbey hakkında, suç işleme amacıyla örgüt kurma, yönetme ve örgüte üye olma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, imar kirliliğine neden olma ve diğer hususlarda iddialar kapsamında savcılık tarafından soruşturma yapılmış ve soruşturma neticesinde tutuklanmıştır. Mesele tamamen hukuksal ve yargısal bir mahiyette olup kuvvetler ayrılığı ilkesine göre de tamamen yargısal mahiyette olan bu meselenin Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisiyle yasama alanına çekilmeye çalışılması da kabul edilebilir değildir.

Önergeyi incelediğimizde yerel demokrasi, seçme ve seçilme hakkı, millî iradenin korunması gibi kuramsal olarak, kavramsal olarak güzel ve evrensel hususlardan bahsedilmektedir ancak uygulamaya gelince ne oluyor, bir de onlara bakalım. Seçim günü biz de Bursa'daydık ve izledik.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - AK PARTİ'ye geçersen...

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Meclis çoğunluğuna farklı bir siyasi partinin sahip olması nedeniyle, verilen bu önerge, acaba seçim sonrasında gelecek olan başkan bu anlamda tehlike midir sorusunu ister istemez akla getiriyor.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Aynıları Aydın'da da var.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - 9 Nisan 2026 yılında yapılan Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekilliği seçiminde Cumhur İttifakı ve bağımsız meclis üyelerinin oylarıyla toplamda 61 oyla Şahin Diba, Başkan Vekilimiz olarak seçilmiştir. Ben kendisini tebrik ediyorum, başarılar diliyorum ancak ne yazık ki 40 meclis üyesi olmasına rağmen CHP Grubu aday göstermediği gibi seçimlere dahi katılmamıştır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Babanız malıydı ya, babanızın malı ya Bursa, babanızdan miras kaldı ya!

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Biraz önce konuşmacı, Cumhurbaşkanımızın sözlerine ithafen dedi ki: "En büyük hırsızlık millî irade hırsızlığıdır."

CAVİT ARI (Antalya) - Doğru, doğru; sizin yaptığınız işte o!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Büyük hırsızlar! Daha büyük hırsızlık yok!

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Evet, doğrudur çünkü sizler millî iradenin tecellisi için zemin oluşturmadınız, aday göstermediniz; anons yapılmasına rağmen, yasal bir zorunluluk olmamasına rağmen, anonsla meclis salonuna davet edilmenize rağmen gelmediniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Kendiniz çalın, kendiniz oynayın dedik.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Peki, uygulamada ne yaptınız? Büyükşehir Belediyesi binasının camlarını kırmakla yetindiniz ve orada bir algı oluşturmak istediniz, oluşturmak istediğiniz bu algı... "Bizi seçime almadılar." deyip kent meydanında oturma eylemi yaparak...

CAVİT ARI (Antalya) - Seçimde sandığa gömüldünüz!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Zaman çabuk geçiyor.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - ...kamuoyunda bu şekilde bir algı oluşturma hedefiniz oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) - Algı değil, sizin yaptığınız millî iradenin çalınması!

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Hadi, hemen sandık kuralım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Şunu da belirtmek istiyorum: O toplantıda, o gösterilerde en fazla 200 kişilik bir grup vardı değerli arkadaşlar.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Tamam, kabul, hemen seçime gidelim.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Meclis üyelerinizi de saydığımızda, siz kendi teşkilatlarınızı dahi oraya getiremediniz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Yani seçimi gasbetmek mi gerekiyor?

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Dolayısıyla Bursa kamuoyunda şu anki durum şudur: "Ya, bu nereden çıktı?" denilen bir durum yoktur.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Bursa kararını vermiş, daha neyi konuşuyoruz ya?

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Aile vakfınız olan "NİLVAK" deyince Bursa'da nelerin akla geldiğini araştırmanızı, incelemenizi tavsiye ederim ve diğer bir tavsiyem de bunu meclis grubu önerisi olarak buraya getirmektense kendi iç dinamikleriniz ve örgütünüz çerçevesinde "Biz nerede hata yaptık? Bursa kamuoyu meseleye nasıl bakıyor?" noktasında bu meseleyi araştırmanızdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Dolayısıyla bu anlamda millî irade tecelli etmiş midir? Evet, etmiştir çünkü seçilen meclis üyeleri de hemşhâhlerimizin seçimiyle, oylarıyla gelmişlerdir. (CHP sıralarından gürültüler)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Nasıl millî irade bu? Hangi millî irade?

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Vekilim, sen seçim sonuçlarını okumadın galiba.

MUSTAFA YAVUZ (Devamla) - Şimdi, burada, millî iradenin tecellisi konusunda ülkesel ve bölgesel anlamda hiçbir şekilde kaygı duymadığınızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sen Bursa'nın iradesini gasbetmedin mi, onu anlat!

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, grubumuza ve partimize "cam kırmak" veya "millî iradeye saygısızlık yapmak" gibi iddialarda bulundu; 69'a göre cevap hakkımızı kullanmak istiyoruz.

BAŞKAN - Bir açıklık getirmek üzere Bursa milletvekilinize söz vereyim ama yerinizden lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, kürsüden...

BAŞKAN - Açıklık getirsin sadece çünkü direkt satışa yok Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Şöyle: Grubumuzun bilerek ve isteyerek meclis salonuna girmediğini ve cam kırdığını iddia etti.

BAŞKAN - Peki, tamam.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Bursa Milletvekili Mustafa Yavuz'un CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Şimdi, az önce konuşan Bursa milletvekili bizim davet edildiğimiz ve içeriye alınmadığımız farkında değil çünkü o aşağıda değildi. Tabii ki doğal olarak -bugün, az önce de rakamlarla ifade ettim- 170 bine yakın Bursalı seçmen Mustafa Bozbey'e fazla oy vermişken, il genel meclisinde de AKP ve MHP'nin oylarından 40 bin daha fazla oyu Cumhuriyet Halk Partisine vermişken Cumhuriyet Halk Partisinin temsilcileri, il başkanı, ilçe başkanları, meclis üyeleriyle beraber milletvekilleri, biz içeriye alınmadık. Oraya polis engeli ve polis barikatı kuruldu; Milletvekilimiz Nurhayat Altaca Kayışoğlu, il başkanımız kimyasal gaza maruz bırakıldı. Burada, bu bir davetse bunun nasıl bir davet olduğunu buradan anlatmanız lazım. Biz, içeriye alınmadığımız gibi polis kuvvetiyle beraber dışarıya atıldık, bölgeye de alınmadık. Şimdi, o şartlar altında, o gün Bursa'nın iradesi gasbedilirken, Cumhuriyet Halk Partililerin gelip orada söyleyeceği on dakikalık lafa bile tahammülünüz yokken bizim buradan ne dememizi bekliyorsunuz? (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) "Teşekkür ederiz efendim, buyurun, alın Cumhuriyet Halk Partisinin kazandığı büyükşehir belediyesini siz yönetin." mi demeliyiz?

Artı, Başkan Vekili seçtiniz. Bakın, Başkan Vekili, Mustafa Bozbey'in Başkan Vekili Şahin Biba olabilir mi normal şartlar altında? Olamaz.

Burada sizin de "millî iradeye saygı", "millî irade" cümleleriyle konuşan sizlerin de...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yalan, yalan!

HASAN ÖZTÜRK (Devamla) - ...sandıktan siz çıkmayınca millî irade olarak görmemenizi, sadece siz çıkınca millî irade olarak görmeyi de milletimize havale ediyorum. Burada sandıktan çıkan Cumhuriyet Halk Partisidir, Bursalılar Cumhuriyet Halk Partisine oy vermiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesine yönelik gelişmelerin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Başkanım, işlem daha bitmedi, bizim cevap hakkımız yarım kaldı.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım ancak bir yoklama talebi var.

Sayın Emir, Sayın Coşar, Sayın Öneş Derici, Sayın Güneşhan, Sayın Şevkin, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Ersever, Sayın Akay, Sayın Öztürk, Sayın Pala, Sayın Dinçer, Sayın Kış, Sayın Suiçmez, Sayın Torun, Sayın Akdoğan, Sayın Açikel, Sayın Dikbayır, Sayın Karakoz, Sayın Kılınç, Sayın Genç.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.07

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.22

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve arkadaşları tarafından, Bursa Büyükşehir Belediyesine yönelik gelişmelerin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 14 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) Önergeler

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, (2/3232) esas numaralı Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/137)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/3232) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesi gereğince doğrudan gündeme alınması için gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Müzeyyen Şevkin
Adana

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin konuşacaktır.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

(Uğultular)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Değerli Başkanım, bir sessizlik olabilir mi, gürültü var.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, çok gürültü var içeride, salonda.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda çok uğultu var.

Lütfen hatibi dinleyelim.

Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Genel Kurulun takdirine sunduğumuz bu kanun teklifi yalnızca bir vergi düzenlemesi değil, aynı zamanda toplumun, çevremizin ve toplum sağlığının ekonomimizi doğrudan ilgilendiren bir kanun teklifidir. Resmî verilere baktığımız zaman 2024 yılı verilerine göre 30,26 milyon araç trafiğe kayıtlı, şu anda 2026 verilerine sağlıklı bir şekilde ulaşamadık. Görünen o ki her 4 araçtan 1'i şu anda hurda konumunda. Yani ülkemizde trafikte

bulunan milyonlarca aracın önemli bir bölümü 20 yaş ve üzerindedir. Bu araçlar yüksek emisyon değerleriyle çevre kirliliğini artırmakta, yakıt verimsizliği nedeniyle ekonomiye yük olmakta ve teknik yetersizlikler nedeniyle de trafik güvenliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Biz diyoruz ki artık eskiyi sürdürmek değil yeniye teşvik etmek zorundayız. Arkadaşlar, toplumun büyük kesimi, bu hurda teşvik yasasının çıkması için büyük bir beklenti içinde. AKP'li milletvekili arkadaşlarım dinlemiyorlar ama çok önemli bir konu arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçekten büyük bir beklenti var; bu da size yazacak, bunu unutmayın eğer bu önergeye oy verirsiniz, bu kanun teklifine.

Teklifimiz çok açık ve net: 20 yaş ve üzeri araçlarını hurdaya çıkaran vatandaşlarımıza yerli ve millî, çevre dostu yeni araç alımlarında bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisi muafiyeti sağlanmasını öneriyoruz. Bu ne demektir? Bu, trafikte bütün araçların, özellikle riskli araçların azalması demektir. Bu, daha temiz bir hava, daha yaşanabilir şehirler demektir. Bu, vatandaşın cebinin de devletin kaynaklarının da daha verimli kullanılması demektir. Bu teklifle yerli üretimin desteklenmesi, eski araçların trafikten çekilerek yerlerine daha genç ve çevreci araçların alınmasının önü açılacaktır.

Bakınız, bugün dünyada gelişmiş ülkeler döngüsel ekonomi ve sürdürülebilir ekonomi modeline geçmiş durumdalar yani atığı çöp olarak değil, yeniden değerlendirilecek bir meta, bir kaynak olarak görmekteler. Biz bu düzenlemeyle, hurdaya ayrılan araçların geri dönüşümünü teşvik ederek sanayimize yeni bir ekonomik alan açmayı hedefliyoruz. Bu teklif aynı zamanda yerli üretimi destekleyen güçlü bir adımdır. Vatandaş hurda aracını verecek, yerine daha düşük emisyonlu, ekonomik, daha güvenli ve mümkünse yerli üretim bir araç alacak. Böylece hem çevre kazanacak hem sanayi kazanacak hem de vatandaş kazanacak.

Sayın milletvekilleri, bu düzenleme bir lütuf değil bir gerekliliktir çünkü temiz çevre bir tercih değil bir hak, güvenli ulaşım bir ayrıcalık değil bir zorunluluktur. Öte yandan, teklifimiz kamu kurumlarının bu imkândan yararlanmasını sınırlandırarak doğrudan vatandaş odaklı bir yaklaşım ortaya koymaktadır yani bu düzenleme gerçekten ihtiyacı olan bireyleri odağına almaktadır. Ayrıca uygulamaya ilişkin usul ve esasların ilgili Bakanlık tarafından belirlenmesiyle sürecin şeffaf, denetlenebilir ve etkin yürütülmesi de güvence altına alınmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün burada alacağımız karar yalnızca bugünü değil yarını da şekillendirecektir. Çocuklarımıza daha temiz bir çevre, daha güvenli yollar ve daha sürdürülebilir bir ekonomi bırakmak istiyorsak bu tür adımları cesaretle atmak zorundayız. Bu adımla hem darboğazda olan ekonomiye bir can suyu olacak yani yeni iş alanlarının oluşmasını sağlayacağız hem yıllarca büyük bir umutla araçlarını yenilemeyi bekleyen vatandaşlarımızın bu sorunu çözülecek hem de yerli otomotiv sanayisinde bir canlanma meydana gelecektir. Çürümek üzere olan araçların trafikten kaldırılması aslında sizlerin de bildiği gibi bir zorunluluktur.

Sayın AKP ve MHP milletvekilleri, ben MHP milletvekillerinin de bunu istediğini, yürekten istediğini biliyorum, bu konuda da önergeleri olduğunu biliyorum. Temiz ve sürdürülebilir bir çevre için bir adım atalım.

Bu duygu ve düşüncelerle hazırladığımız bu kanun teklifine "evet" diyeceğinizi umuyor, bundan yararlanacak olan partinin de siz olduğunu buradan dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

X.- SEÇİMLER

A) Başkanlık Divanında Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Amirliğine seçim

BAŞKAN - Başkanlık Divanında boş bulunan ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen İdare Amirliği için Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) ¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

8 Nisan 2026 tarihli 79'uncu Birleşimde, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesi kabul edilmiştir.

1. 263 S. Sayılı Basmayazı 7/4/2026 tarihli 78'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Nevroz Uysal Aslan
Şirnak

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Sinan Çiftiyürek
Van

Mehmet Rüştü Tiryaki
Batman

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Batman Milletvekili Sayın Mehmet Rüştü Tiryaki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Çok teşekkür ediyorum Başkan.

Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ya, keşke zaman olsa uzun uzun bu maddeyle ilgili bir konuşma yapabilseydim, nedenini birazdan söyleyeceğim. Yani, bu madde, Adalet ve Kalkınma Partisinin uzunca bir süredir nasıl kalitesiz yasama faaliyeti yürüttüğünü ve demokratik değerlerden nasıl uzaklaştığını gösteren tipik bir örnek. "Neden böyle diyorsunuz?" diye sorarsanız ben kısaca söyleyeyim.

Şimdi, 1980'den kalma bir yasadır Sosyal Hizmetler Kanunu ve bu kanunun 35'inci maddesi denetlemeyi düzenliyor. Sadece diyor ki: İşte, 34'üncü madde uyarınca, yürürlüğe konulan yönetmelik uyarınca sosyal hizmet kuruluşları... Kamuya ait özel sosyal hizmet kuruluşlarının denetlenmesini düzenliyor 35'inci madde fakat bu denetlemeden sonra nasıl müeyyideler uygulanacağı yasa da yoktu. 2013 yılında Adalet ve Kalkınma Partisi 2828 sayılı Yasa'ya 2 madde ekledi: 35/A maddesi ve 35/B maddesi. 35/A maddesiyle ilk kez müeyyideler girdi ve bu müeyyideler içerisinde diyor ki kanun: "...kontrol ve denetim sonucunda, bu kuruluşların açılışına, çalışma şartlarına, yönetimine, hizmetin etkin sunumuna ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen koşullara göre eksiklik veya aykırılığın tespiti hâlinde il müdürü tarafından 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının on katından elli katına kadar idari para cezası verilir." Eğer bir yıl içerisinde 5 kez idari para cezası uygulanırsa ve bu kurum bu idari para cezalarının gereğini yerine getirmezse kapatılır; 35/A maddesi buydu. 35/B maddesi de kuruluşun kapatılmasını düzenliyordu - 2013'te getirdiğiniz düzenleme- ve kuruluşun kapatılması o kadar kolay değildi yani tüzel kişi tarafından veya gerçek kişi tarafından işletilsin. Hizmet verilen kişilere yönelik tehdit, baskı, özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren fiziksel, cinsel, tıbbi, psikolojik baskı uygulanıyorsa eğer, bu durumda bir yargılama sonucunda kuruluş müdürü hakkında cezalandırmaya yönelik bir karar verilirse kuruluşun kapatılacağını düzenliyordunuz. Yani, bir kişi hakkında bir dava açılacak, o dava sonucunda cezalandırılmasına hükmedilecek, ondan sonra o kuruluşla ilgili kapatma kararı verebileceksiniz.

Şimdi, bir boşluğu doldurmak için yeni bir madde düzenliyorsunuz: 35/C maddesi. Birinci fıkrada -denetledik, müeyyide uyguladık, kuruluşu kapattık- kuruluşu kapattıktan sonra burada kalanların durumu ne olacak, buna ilişkin bir düzenleme getiriyoruz; burada herhangi bir sorun yok. Diyorsunuz ki: Kapatılmasına karar verilen kuruluşta kalanlar diğer kamu kurumlarına gönderilir, diğer kuruluşlara gönderilir; eğer gönderilmiyor ise valilikçe burası yönetilir ve bu süre içerisinde, altı aylık süre içerisinde hâlâ bu hizmet verilmeye devam edilir. Bunda da herhangi bir sorun yok ama ikinci fıkrayla diyorsunuz ki: "Sadece dava açılması hâlinde..." "Sadece kuruluş müdürü hakkında bir dava açılırsa biz orayı kapatılmış varsayacağız ve valilikçe oraya kayyum atanacak, ayrıca burayı tasfiye edeceğiz." diyorsunuz. Hukukun bütün temel ilkelerini, hepsini yok sayıyorsunuz, masumiyet karinesini yok sayıyorsunuz. 2013 yılında getirdiğiniz düzenlemede diyordunuz ki: "Eğer yargılama sonucunda cezalandırılmasına karar verilirse kapatacağız ve bu süre içerisinde biz buradan yararlananlara hizmet sunmaya devam edeceğiz." ama şimdi genel olarak demokratik değerlerden o kadar uzaklaştınız ki sadece dava açılması hâlinde yani savcı tarafından bir özel sosyal hizmet kuruluşunun kurucu müdürü hakkında bir dava açılması o kuruluşu kayyum atanması için sizce yeterli olacak ve orayı tasfiye edeceksiniz; bu, ceza hukukunun genel ilkeleriyle bağdaştırılamayacak bir durum.

Şimdi, kalitesiz yasa yapıyorsunuz derken şunu söylüyorum: Siz bu yasa'yı öyle ya da böyle kabul edeceksiniz. Aynı kanunun içerisinde, 2828 sayılı Kanun'un içerisinde hem 35/B maddesi duracak yani diyeceksiniz ki: "Kuruluş müdürü yargılanıp cezalandırılmasına karar verilirse o kuruluşu kapatacağız." hem de, bugün, şu anda görüştüğümüz kanun teklifi kabul edilirse yine aynı kanunun içerisinde diyeceksiniz ki: "Eğer dava açılırsa biz yine bu kuruluşu kapatacağız." Aynı anda, aynı kanunun içerisinde bu biçimde 2 madde olamaz. Size kim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - "Kayyum atayacağız." diyorlar.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Evet "Kayyum atayacağız." diyorlar ama mesele şu ki altı ay içerisinde tasfiye edilecek o yargılamanın sonucu beklenmeden.

Aynı kanun içerisinde bu iki hüküm bir arada olmaz. Gerçekten yasa bu kadar kalitesiz bir şekilde yapılamaz. Keşke Komisyon sırasında arkadaşlarımızın bu konudaki uyarılarını dinleseydiniz. Getirdiğiniz teklifteki bu maddenin birinci fıkrasına hiç kimsenin itirazı olmaz ama evrensel hukuk ilkelerini, ceza hukukunun genel ilkelerini yok sayan bir düzenlemeyle, sırf kurucu müdür hakkında soruşturma sonucunda dava açıldı diye bir kurum kapatılmaz, oraya valilikçe kayyum atanmaz ve orası tasfiye edilmez. Bunun adil ve hakkaniyete uygun olmadığını düşünüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyor. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 7- 2828 sayılı Kanuna 35/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde ilave edilmiştir.

'Tasfiye işlemleri ve tedbirler

MADDE 35/C - 35/A ve 35/B maddeleri uyarınca kapatılmasına karar verilen yatılı kuruluşlarda, ihtiyaç duyulması hâlinde bakım faaliyetlerinin aksamaması ve hizmetin devamlılığını sağlamak üzere merkezin olağan idari, mali, hukuki, mesleki ve diğer tüm işleri valilikçe yürütülür. Bu yetki çerçevesinde, başka bir kuruluşa nakli hemen yapılamayan kişilere, durumlarına uygun bir kuruluşa yerleştirilinceye kadar ve azami altı ay süreyle hizmet sunulmasına devam edilir. Bu süreçte Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı yatılı kuruluşlarda görev yapan personel geçici olarak görevlendirilebilir.

Gerçek kişilere veya özel hukuk tüzel kişilerine ait sosyal hizmet kuruluşlarının kurucu müdürü hakkında 35/B maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen eylemlerden dolayı adli kovuşturma açılması hâlinde kovuşturma sonuçlanıncaya kadar valilikçe bu madde kapsamında belirtilen tedbirlerin alınmasına karar verilebilir."

Tahsin Ocaklı

Rize

Nail Çiler

Kocaeli

Ömer Fethi Gürer

Niğde

Aylin Yaman

Ankara

Murat Çan

Samsun

Gülcan Kış

Mersin

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

İstanbul

Serkan Sarı

Balıkesir

Yaşar Tüzün

Bilecik

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Rize Milletvekili Sayın Tahsin Ocaklı. (CHP sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şu tarafta çok uğultu var. Rica ediyorum... Kendi aranızda konuşmayın lütfen.

Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7'nci madde üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Birçok milletvekilimiz söz etti, Siverek'teki okul baskını için hakikaten hepimiz çok üzüldük ama şimdi yüzünüze bakarak bir şey söyleyeyim: Çocuklara bir öğün yemek veremediniz, bari güvenliğiyle ilgili tedbirleri alın. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu maddede özellikle denetimde ayrıntıların, eksiklikleri tespit edilmiş olan yaşlı ve engelli bakımevlerinin kapatılması için bakanlığa yetki veriliyor. "Bunda ne var?" diyeceksiniz yani bunun neresi kötü? Yeterli olmayan bakımevlerinin kapatılmasında elbette ki herhangi bir sakınca yok, elbette ama işletmeleri açarken ve özellikle gerekli denetimlerde gerekli özeni göstermiş olsaydınız o zaman bunları kapatmaya henüz ihtiyaç duyulmaz ve millî servet heba etmiş olunmazdı. Aslında birçok alanda iktidarınız bunu yapıyor, önce kontrolsüz ve denimsiz şekilde işe koyuluyorsunuz, sonra "Olmadı." deyip kapatmaya gidiyorsunuz. Bunu insanların yaşam alanlarını yok ederken de çokça kullandınız. Bunu nerede gördük? Yaşam alanlarımızda, HES'lerde gördük, vahşice ruhsat verdiğiniz HES'lerde gördük, taş ocaklarında, tarım arazilerinin imara açılmasında, dere kenarlarında yapıları müsaade verilmesinde gördük; yaylalarda, meralarda inşaatların yapılmasına müsaade verdiniz. Ve asıl MAPEG tarafından Türkiye'nin dört bir yanında 480 adet ihale yapıldı. 480 adet ihaleyle Karadeniz'de yüzlerce saha madencilik adı altında yağmaya açıldı, yağmaya; bunların hiçbirine ses çıkarmıyorsunuz. Ben Rize'den seçildim, geldim, Rize'nin Ardeşen ilçesinde ve Çayeli ilçesinde olmak üzere 9 Nisanda ihalesi yapılan 4'üncü grup maden faaliyetleri vardı, madencilik vardı. Şimdi, Rizeli muhtarlarımızın -onları gözlerinden, gönüllerinden öpüyorum, kutluyorum- yüksek itirazlarıyla Ardeşen'de o sesi duyduunuz, yapımından vazgeçtiniz. Peki, Rize'nin Çayeli ilçesi üvey evlat mıdır kardeşim? Orada niçin bunun yapılmasına müsaade ediyorsunuz? Çayeli'nin insanları ses çıkarmıyor diye iki buçuk milyon yıl boyunca bu memlekette kalacak olan siyanürün bu topraklara ulaşmasına nasıl gönlünüz razı oluyor da ses çıkarmıyorsunuz diyorum.

Değerli arkadaşlar, bulunduğu ülkenin iş gücü ve bedava çevre koruma olanaklarıyla üretilip neredeyse tamamı cevher olarak ülke dışına çıkartılan; geriye maden atıkları, kimyasallar ve ağır metallerle kirlenmiş sular ve topraklar, yok edilmiş ormanlar bırakılarak yapılan madencilikle kalkınan hiçbir ülke modeli yoktur. Bu, sömürge madenciliğidir ve dünyanın yoksul halkları kendi madenlerini yağmalatan ülkelerin halklarıdır. Eğer biz de, eğer siz de buna devam ederseniz Afrika'nın sömürgesi durumunda olan ve asgari ücretin biraz üstünde çalışan işçiler durumuna düşer o bölgenin insanları, zamanla göç meydana gelir ve o göçten dolayı tarımı da, turizmi de, hayvancılığı da, hepsini de bitirmiş olursunuz. Bunlar kalkınma projeleri falan değildir arkadaşlar, Türkiye'nin topraklarının yerli ortakları olan yabancı şirketlere peşkeş çekilmesi projeleridir. İnsanları yaşadıkları topraklardan çıkartıp metropollerin varoşlarında açlık sınırının altındaki koşullarda yaşatma, sanayinin ucuz iş gücüne eleman devşirme programlarıdır. Vahşi madenler için Ahmed Arif'in dizeleri ne diyor, bakın size söylemek istiyorum:

"Bunlar,

Engerekler ve çıyanlardır,

Bunlar,

Aşımıza, ekmeğimize

Göz koyanlardır,
Tanı bunları,
Tanı da büyü..." (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, bunlar aşımıza, ekmeğimize göz koydular; biz bunları biliyoruz. 20'nci yüzyılın başında ekmeğimize göz koyanlar İngiliz'di, Fransız'dı, İtalyan'dı; o zaman direndik, zafer kazandık; çalıştık, ürettik ekmeğimizi ve ülkemizi 21'inci yüzyıla taşıdık, taşımaya da devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, bazı notlar vermek istiyorum madencilikle ilgili. Bakın, 1 gram altın elde edebilmek için yaklaşık olarak 4 ton su kullanılmaktadır. 1 ton ham altın için 5 milyon ton kayayı öğütmek gerekiyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - 1 ton bakır için 100 ton atık, 1 ons altın yani 31 gram altın için yaklaşık 80 ton maden atığı üretilir. Arkadaşlar, Türkiye coğrafyalarında eğer biz bu vahşi madencilığa geçit verirsek, siz sessiz kalırsanız Türkiye geri dönüşü olmayan, geri dönüşü mümkün olmayan bir yola girer. Önce sizi uyaralım, siz bizi dinlemezseniz de halkımıza bir çağrımız var şimdi: Yakın tarihte Karadeniz'in bütün her yerinde seyahatlerle bu vahşi madencilığın onlara getireceği sorunları, sonuçları anlatacağız. Ve şunu unutmayın: Halkın istemediği her yerde, Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri omuz omuza, yan yana mücadele edecek, o müsaade ettiğiniz ruhsatları iptal edene kadar da bu şirketlere engel olmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesiyle 2828 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen 35/C maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve azami altı ay süreyle" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar
Yavuz Aydın
Trabzon

Mehmet Akalın
Edirne
Ersin Beyaz
İstanbul

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Muhterem milletvekilleri, evet, bugün Siverek'te -samimiyetle- canımız yandı. Bir okula yapılan saldırıda öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, vatandaşlarımız, sayıları 20'ye yakın, yaralandı. Buradan çıkma profesör Bakan Yusuf Tekin'e sesleniyorum: Allah aşkına, yönettiğin Millî Eğitim Bakanlığında liyakatsizlik var, yandaş kayırma var, torpil var, başarısızlık var, eğitimde fırsat eşitliği kalmadı, öğrencilerimiz aç ve en son canlarını koruyamıyorlar. Bir gün de bütün Türkiye'yi şaşırt "Ben bu işi yapamadım, istifa ediyorum." de, biz de sana teşekkür edelim.

Muhterem milletvekilleri, efendim, bu görüşülmekte olan kanun teklifinin 7'nci maddesi gerçekten eksik ve yanlıştır. Bu teklifte "başka bir kuruluşa nakli gerçekleştirilecek kişiler için en fazla altı aylık bir hizmet süresinin öngörülmesi" diyor; bu yanlıştır. Mesela huzurevinde kalan 85 yaşındaki demans hastası bir kişinin fiziksel bakımı, alıştığı ortam, tanıdığı personel hayati önemdedir. Böyle bir kişi için uygun bir kurumu altı ay içinde bulmak da gerçekten zordur. Ayrıca, ağır engelli, tam bağımlı, yoğun bakım gerektiren vatandaşlarımız için de uygun kurum sayısı zaten sınırlıdır. Bu gerçeği görmeden "Altı ay yeterlidir." demek "Sahadan haberimiz yok." demektir. Daha da önemlisi, altı ay dolduğunda ne olacağına dair kanun teklifinde de hiçbir açıklık yok. Bu insanlar ortada mı kalacak, hizmet mi kesilecek, idare keyfi uygulamalara mı yönelecek? Bu belirsizlik doğrudan doğruya insanın yaşam hakkını ilgilendiren bir sorundur. Azami süre kişinin ihtiyacına göre düzenlenmeli, süre aşımı hâlinde de uygulanacak usul ve esaslar açıkça tanımlanmalı, muallakta bırakılmamalıdır. Dolayısıyla teklifin bu hâliyle eksik olduğunu ifade ediyoruz.

Muhterem milletvekilleri, şu kürsüde Bursa'yla ilgili bu konuyu anlatmaktan bizim dilimizde tüy bitti fakat hâlen Bursa'da bitmeyen bir katliam var. Bakınız, Bursa Kestel'de öyle bir suistimal olayı ve buna gösterilen akılalmaz bir müsamaha var ki gerçekten ibretlik. Tüm uyarılara rağmen ruhsatsız çalışmaya devam eden, şehrin göbeğindeki Bursa Çimento Fabrikası'nın yasalara meydan okuyuşunu devlet ricali de dâhil nedense herkes öylece izliyor.

Efendim, Bursalıları canından bezdiren bu fabrikada bir kanun tanımazlıktır almış başını gidiyor. Şimdi bu fabrikaya ait devasa arazinin 2020'den bugüne kadarki yukarıdan, uydudan çekilmiş fotoğraflarına bakın: 2020, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026. Yakında Kestel'i biteceksiniz. Saha incelemeleri gösteriyor ki bu alanda tam 250'ye yakın ruhsatsız yapı var; 1 değil, 2 değil, 10 değil 250. Kaçak yapıldığı resmen tescilli, defaaten mühürlenmiş ancak yetinilmemiş, devam ediliyor, hatta devletin ormanının içine bir de tır parkı yapmışlar. Şimdi, devletin ormanına izinsiz çivi çakan vatandaşa anında müdahale edilirken burada nasıl oluyorsa koskoca tesisler kuruluyor. Bu nasıl bir ayrıcalıktır? Hukuk diyor ki: "Yapamazsın." Birileri çıkıyor ve "Ben yaparım." diyor. Daha vahimi, üretimin durdurulmasına yönelik mahkeme kararları var ama fabrika çalışıyor, Bursalıları, hususen Kestellileri zehirliyor ya! Allah aşkına, daha ne olması lazım? Buradan bu mahkeme kararları yok sayıldığı için Adalet Bakanlığına sesleniyorum: Uygulanmayan mahkeme kararlarıyla ilgili ne yapacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Çevre, Şehircilik Bakanına buradan sesleniyorum: Bu kadar ruhsatsız bina yapmış olan, 3'üncü fırını açmış olan bu Kestel Çimentonun ayrıcalığı nereden geliyor? Bursa'nın Valisi yok mu, Çevre İl Müdürlüğü yok mu? Yine, Kestel'e o kadar göz diktiniz ki bu Kestel Çimento ayrıcalığı yetmez, Kestel Soğuksu'da sanayicilerin güya "ileri teknoloji" adını verdikleri, şimdi mahkeme kararıyla durdurulduğu hâlde inşaatı durdurmadığınız bir katliam da devam ediyor. Ben buradan bir kez daha Çevre, Şehircilik Bakanına, Adalet Bakanına, İçişleri Bakanına, Bursa Valisine ve Çevre İl Müdürlüğüne sesleniyorum: Kestel'i ve Kestellileri zehirleyen bu Kestel Çimentoya ne zaman "Dur!" diyeceksiniz?

Teşekkür ederim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinde yer alan "kurucu" ibaresinden sonra "veya sorumlu" ibaresinin eklenmesini ve "kovuşturma sonuçlanıncaya kadar valilikçe bu madde kapsamında belirtilen tedbirlerin alınmasına karar verilebilir." ibaresinin "hizmetin devamını açıkça tehlikeye düşüren bir durumun varlığı halinde ve hâkim kararıyla bu madde kapsamında tedbir alınabilir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen
İstanbul
Mehmet Atmaca
Bursa

Selçuk Özdağ
Muğla
Şerafettin Kılıç
Antalya

Mehmet Karaman
Samsun
Sadullah Kısacık
Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Adana Milletvekili Sayın Sadullah Kısacık. (YENİ YOL sıralarında alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi ilk kurulduğu zaman "Bizim siyaset anlayışımızın temelinde aileyi merkeze alan politikalar oluşturmak düsturu vardır." diye yola çıkmıştı. Doğrusu da buydu. Aile, milletin mayasıdır, güçlü bir Türkiye'nin ilk şartı güçlü aileler oluşturmaktır çünkü aile çökerse toplum çökecek, gelecek çökecek, dolayısıyla gençlerin umudu çökecekti. Şimdi, yirmi dört yıllık iktidar döneminde AK PARTİ iktidarı dönemsel olarak birçok başarı sağladı. AK PARTİ iktidarının bu ülkeye yapacağı en önemli şey aile kurumunu güçlendirmek olmalıydı ama başarılı olması gereken en önemli konuda maalesef AK PARTİ tam bir hayal kırıklığı yaşatmıştır değerli arkadaşlar. Şu anda yanlış aile politikaları yüzünden... Bakın, ne dediniz? "Aileyi merkeze alan politikalar kuracağız." Peki, şu anda aile ne durumda? Yaşlılarımız huzurevinin köşesine terk edilmiş. Şu anda huzurevlerine gidin, üç yıllık size sıra veriyor, üç yıl, üç yıl; bırakın bir yılı, iki yılı, üç yıllık sıra veriyor. Boşanma oranları sürekli artıyor, boşanma oranlarında tarihî zirvedeyiz. Çekirdek aileler parçalanıyor, tek ebeveynli ailelerin oranı yüzde 11'e dayandı. Yuva kurmanın maliyeti arttı, yuva kurmak neredeyse hayal oldu, zengin işi oldu. Doğurganlık hızı tarihî diplerde, ya, soyumuz tehlike altında.

Değerli arkadaşlar, bakın, 2001 yılında 2,38 olan doğurganlık hızı şu anda 2025 yılı itibarıyla 1.41'e düşmüş durumda. Böyle bir şey olabilir mi değerli arkadaşlar? Bakın, aile koruma diyoruz, soyumuz tehlike altında ve daha vahimini söyleyeyim: 2014 yılından bu yana doğurganlık oranı, doğurganlık hızı sürekli düşüyor, on iki yıldır sürekli düşüyor. İktidarın aklı 2025 yılında kendine geldi, dedi ki: "Ne yapalım? 2025 yılını Aile Yılı ilan edelim." Aile Yılı ilan edildi de ne oldu arkadaşlar, değişen bir şey var mı? Sadece sloganda kaldı, afişlerde kaldı ama maalesef iktidar şunu bilmiyor: Aile bir slogana sığmayacak kadar büyük bir kurumdur. İşte bu geldiğimiz noktada Aile Yılı da maalesef işe yaramadı.

Bugün geldiğimiz noktada çocuklarımız ekrana teslim edilmiş. Uyuşturucu kullanım oranlarında tarihin en yüksek seviyelerindeyiz. Sanal kumar tüm bağımlılıkların önüne geçti. Gençlerimiz çaresizliğe, umutsuzluğa, sanal kumara, uyuşturucuya itilmiş durumda. Çocukların suça sürüklenmesinde zirve yaşıyoruz. Bakın, 2025 yılında 0-17 yaş aralığında suça sürüklenen çocuk sayısı 180 bin ve çocukların suça karışma oranlarına bakın, yüzde 40'ı yaralama, ya, yüzde 40'ı yaralama. Bakın, yüzde 4 genel tehlike, yüzde 4,6 tehdit, yüzde 8,2 uyuşturucu, yüzde 16,6 hırsızlık. 0-17 yaş arasındaki çocuk grubundan bahsediyoruz değerli arkadaşlar; ailenin geldiği nokta bu.

Şimdi, siz ortamı bu hâle getirmişsiniz, kanunda, geliyorsunuz "Doğum iznini sekiz haftadan on altı haftaya çıkaralım, babalık iznini beş günden on güne çıkaralım..." Ya, isterseniz doğum iznini otuz altı haftaya çıkarın, böyle bir ülkeye kim çocuk getirir; güvenle yetiştiremeyeceği bir ortamdaki, güvenle okula gönderemeyeceği bir ortamdaki bir Türkiye'ye kim çocuk getirir? İsterseniz elli altı haftaya çıkarın doğum iznini, çocuğun büyüyünce "Yurt dışına gideceğim ben anne-baba, artık orada yaşayacağım, orada çalışacağım." dediği bir ülkeye kim çocuk getirir?

Arkadaşlar, lütfen kendinize gelin. Böyle, kanunların etrafında, yönetmeliklerin etrafında, mevzuatların etrafında dolaşarak siz aileyi koruyamazsınız; bir kültür inşa etmek zorundasınız, samimi olmak zorundasınız. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Samimice bir kültür inşa edeceksiniz. Böyle, beş günü on güne çıkar, bir buçuk günü 5 güne çıkar... Böyle olmuyor da bakın, olmuyor da. On iki yıldır sürekli oranlar düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Sonuç olarak, aile sadece kanun maddeleriyle korunmaz, aile sadece yönetmeliklerle güçlenmez; aileyi ayakta tutan şey kanuni düzenlemeler değil doğru politikalarla diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar; İYİ Parti sıralarından "Bravo!" sesi, alkışlar)
BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeyi aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Sinan Çiftçürek
Van

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
Osman Cengiz Çandar
Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hızla konuya gireyim.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 8'inci maddesine ilişkin düzenleme Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan sosyal devlet ilkesiyle ve Anayasa'nın 10'uncu maddesinde yer alan "Çocuklar ve yaşlılar gibi özel surette korunması gerekenler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz." hükmüyle çelişmektedir. Bu yasa teklifi dezavantajlı gençleri desteklemek yerine önlerine yeni engeller dikmektedir. Bu yasanın, bu hâliyle, iktidar partisi milletvekilleri, sizlerin parmak hesabıyla muhtemelen çıkacak olması durumunda Anayasa Mahkemesinden döneceği kesin gibidir.

Bu vesileyle bir başka Anayasa ihlalini, 90'ıncı madde ihlalini gündeme getireyim: AİHM kararlarını uygulamamak. AİHM Büyük Dairesi 25 Martta -Büyük Dairesi, AİHM'in en yüksek organı- Osman Kavala davasını görüştü. Türkiye otuz yılı aşkın süredir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde en çok yargılanan devlet ve Kavala davası Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi tarihinin en önemli davalarından biri. Böyle bir davada Büyük Daire önüne çıkıp Hükûmeti veya Hükûmet adına Türkiye'yi savunan kişinin sözleşme hukukuna hâkim olması gerekiyor, insan hakları ile ceza yargılamaları arasındaki farkı bilmesi bekleniyor. Türkiye adına savunma yapan kayımlı Boğaziçi Üniversitesi'nin Hukuk Fakültesi Dekanının -adı Ali Emrah Bozbayındır- AİHM içtihatlarından hiç haberi yok; orada, Strazburg'da uzun uzun Yargıtay kararlarını övdü, söylediklerinin davaya hiçbir etkisi olmadı. Bu kişi bırakın bir hukuk fakültesi dekanı olmayı, hukuk diplomasını nasıl aldığı meraka değer bir kişi. Bu kişiyi Hükûmeti ya da Türkiye'yi savunmak için Strazburg'a göndermek ülkenin alay konusu olmasına yol açtı çünkü adı geçen kişi Strazburg'da uzun uzun Osman Kavala'nın Gezi eylemlerinde tuzlu poğaça gönderdiğini anlattı. Haksızlık etmeyelim, sadece tuzlu poğaça demedi, ekledi; bakın, neler dedi; onun AİHM'deki, Strazburg'taki savunmasından, ağzından çıkan cümleler: "Nitekim yerel mahkemeler mevcut davada başvurucağı sadece tuzlu poğaça dağıttığı için mahkûm etmemiştir. Onu mahkûm etmişlerdir çünkü Yargıtayın metodolojisinin gerektirdiği şekilde deliller bir bütün olarak değerlendirildiğinde tutarlı bir operasyonel yönelim ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, başvurucağı iddialarının aksine, suçun yasal unsurları ve mahkûmiyeti temeli yeterince öngörülebilir durumdadır, poğaçalar şiddetli kargaşa sırasında koordinasyon noktalarına dağıtılmıştır. Toplantılar gerilimi tırmandırmak için yapılan planlama seanslarıydı, telefon görüşmeleri diğer suç ortaklarına ve aracılara verilen talimatlardı." Bu sözleri söyleyen kişi hukuk fakültesi dekanı sıfatını taşıyor arkadaşlar ve AİHM'de Türkiye adına savunma yapıyor.

Şimdi, zaten bundan iki yıl önce Dışişleri Bakanı Hakan Fidan Osman Kavala'nın tutuklu kalmasına ilişkin AİHM kararlarının uygulanmayarak Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin ihlal edildiğine dair eleştirilerimize karşılık olarak "Bunlar siyasi davalar." gibi tuhaf, kabulü mümkün olmayan bir cevap vermişti; alın işte siyasi davanın poğaçalı, tuzlu poğaçalı hukuki savunmasını!

Bu arada, bugün, tam da bugün gelen bir haberi dikkatinize getireyim: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bundan on beş gün önce 31 Mart 2026 itibarıyla bekleyen başvuru verilerini açıkladı, Türkiye yüzde 38'le 1'inci sırada, 58.950 başvurusunun 22 bini Türkiye'ye ait. Türkiye'nin feci bir hukuk sicili var arkadaşlar. Yol yakinken, şu kanun teklifini de Anayasa Mahkemesine gidip geri dönmelerini beklemeden geri çekin lütfen.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan ek madde birinci birinci fıkrasının (b) bendi sonuna "Ancak mücbir sebeplerle veya korunma ihtiyacının geç tespit edilmesi nedeniyle bu süreyi tamamlayamayan ve en az iki yıl süreyle bu hizmetlerden yararlanmış olanlar hakkında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak değerlendirme komisyonu kararıyla bu şart aranmayabilir." cümlesinin eklenmesini ve üçüncü fıkrasında yer alan "beş yıl süre ile Hazine tarafından karşılanır." ibaresinin "sekiz yıl süre ile Hazine tarafından karşılanır. Bu kapsamda; ilk dört yıl boyunca primlerin tamamı, beşinci ve altıncı yıllarda primlerin %75'i, yedinci yılda %50'si, sekizinci yılda %25'i Hazine tarafından karşılanır." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen
İstanbul

Mehmet Karaman
Samsun

Mehmet Atmaca
Bursa

Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla

Necmettin Çalışkan
Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ne yazık ki milletin aldatıldığı yeni bir yasayla karşı karşıyayız. Güya aile yasası, aileden başka her şey var. Haftalardır süren bütün hengâmenin sonunda aileye verilen destek, doğum izninin sekiz hafta daha uzatılması. Oysa, bu ülkede ailenin önünde yıkım derecesinde pek çok sorun varken hiçbir çözümü yok. Yasanın içerisinde sosyal medyayla ilgili düzenleme var. Ne olacakmış? Şu kadar sayıya ulaşan kullanıcı olursa temsilci bulunduracakmış; vergi. Buradaki mesele de vergiyle ilgili bir husus olduğu için ve iktidarın işine gelmeyen yayın olduğunda rahatça sansür uygulayabilmek için yasakçı zihniyetin bir ürünü olarak sosyal medya konuları gündeme gelmiş. Öyle, 15 yaşındaki çocuk babasından onay alacak... Bunların hepsi hikâye, bunların hepsi aşılır. Bunların aşılmasına yönelik de zaten bir tedbir alınmış değil. İktidar gerçekten çocukların sosyal medyadaki kötü, müstehcen yayınlardan, oyunlardan uzak durmasını istiyorsa çok kolay bir tedbir var, hemen bir teklif getirin, A Haber kapatılsın, Müge Anlı programları tedavülden kalsın, sabah kuşağı programları yasaklansın, rahatça çözülür ama bunlar gündemde yok. Ne var? İşte, kulağını 4 defa kıvrarak elleme var. Neymiş; 15 yaşındaki küçük, doğrulama kodu gönderecekmiş de babasının adı yazılacakmış da... Bunlar pekâlâ çözer(!) Bu hiçbir şekilde çözüm değil.

Değerli milletvekilleri, üzülerken belirtmeliyiz ki haftalardır koparılan fırtına sonucunda gerçekten dağ fare doğurdu. Bu yasada dişe dokunur hiçbir şey yok yani siz sekiz hafta uzattınız... Ya, bu ülkede aileler elden gidiyor; bu ülkede 2025 yılında 194 bin çift boşandı; akademisyenler eş durumu tayini alamadıklarından otuz yıl süreyle ayrı illerde yaşıyorlar, buna çözümünüz yok. Bakanlıkta çalışan eş durumu tayini için yine binbir zorluk var; özel sektörde çalışan eş durumu tayini üç sene sonra. Niye? Sizin için ailelerin sorunlarını çözmek gibi bir durum ne yazık ki yok.

Onun için, burada başka bir hususu daha arz edeceğim. Kendi insanını sömüren bir kurumdan da hayır beklenmez. Sen üniversite mezunu psikologları, sosyologları asgari ücretle çalıştırırsan hiçbir özlük hakkı olmaz, tazminat, iş güvencesi olmaz; sömürge olarak kullanırsan, böyle bir kurumun olduğu bir personelin de doğal olarak engelli vatandaşlarımıza hiçbir hayrı olmaz. Bu personel, malum olduğu üzere, hastaneye gitse maaşı kesilir, dolmuşla gider gelir, ay sonu iş garantisi hiçbir şekilde yoktur, üvansızdır; ASDEP personeli. Keza, kamu işçilerinin tayin hakkı yok, becayış hakkı yok, binbir zorluk içerisinde yaşam sürdürüyor.

Değerli milletvekilleri, esas itibarıyla yasalar komisyonda görüşülür, komisyonda teknik ayrıntı müzakere edilir, mülahazalar ortaya konulur ama hepimiz biliyoruz ki bu yasa âdeti yangından mal kaçırmaya, jet hızıyla, bir günde, birkaç saat içerisinde apar topar, hızlı bir şekilde görüşüldü, buraya getirildi. Samimi olunsaydı, bu yasanın önemli paydaşlarından biri Dijital Mecralar Komisyonuydu, yok gündemde, görüşü bile alınmadı. "Sosyal medyaya bant daralması" diyorsunuz. Bunun binbir türlü olumsuz neticesi de var. İnsanların haber alma özgürlüğü kısıtlanacak, ticaret, e-ticaret hepsi kısıtlanacak.

Bugün bu yasanın esas maddeyle ilgili bölümü ise vur deyince öldürmek. İstihdamla ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamlı) - Şimdi, yurtlarda kalan çocuklar iki yıl sonra istihdama katılıyordu, bu süre beş yıla çıkarıldı. Mantık ne? "İstismara sebep oluyor. Bazı aileler çocuğunu gönderip iş sahibi olmasını sağlıyor." İyi de böyle bir problem varsa, bunu istismar eden, suistimal eden varsa bunu çözmek sizin göreviniz. Bunun faturasını orada mağdur durumdaki binlerce insana kesemezsiniz. Az önce bir ek teklif verdik, komisyon üyeleri eminim ki -yazılı yoklama, sözlü yoklama yapılsa- ne söylendiğini dinlemediler bile. Biz dedik ki: Madem beş yıl şartı getiriyorsunuz, bir komisyon toplansın, anormal durumlar için ek karar verebilsin ama şartlanmışlar Grup Başkan Vekilinden gelecek talimata göre hareket etmeye, içeriğini dinleme lütfunda bile bulunmadılar. Onun için de böyle bir yasadaki bir hayır gelmesi ne yazık ki hiçbir şekilde mümkün değil. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin çerçeve hükmünün aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"2828 sayılı Kanunda bulunan Ek 1. Madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir."

Aylin Yaman
Ankara
Gülcan Kış
Mersin
Murat Çan
Samsun
İsmet Güneşhan
Çanakkale

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak
Tahsin Ocaklı
Rize

Nail Çiler
Kocaeli
Serkan Sarı
Balıkesir
Mehmet Tahtasız
Çorum
Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Çanakkale Milletvekili Sayın İsmet Güneşhan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülen torba kanun teklifinin 8'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 8'inci maddesiyle, devlet koruması altında yetişen gençlerin istihdam hakkı maalesef zorlaştırılıyor. Koruma süresinin iki yıldan beş yıla çıkarılması, 30 yaş sınırı getirilmesi ve merkezî sınav şartı gibi düzenlemeler zaten dezavantajlı koşullarda büyüyen gençlerin kamusal istihdamda erişimini daha da güçleştirmektedir; bu doğru bir şey değil.

Uyuşturucu kullanma yaşının 13'lere düştüğü bir ülkede korunmaya muhtaç çocukların sokağa terk edilmesi kabul edilemez, kabul edilebilir bir şey değildir; esas olan, bu çocukların topluma kazandırılmasıdır. İstihdam konusunda suistimallerin olduğu bizlerin de kulağına gelmektedir ancak bunun çözümü korunmaya muhtaç çocukların istihdam süresini iki yıldan beş yıla çıkarmak değildir. Devletin görevi suistimal varsa bunun tedbirlerini alıp, denetimlerini artırıp korunmaya muhtaç çocukları korumaktır. Burada devletin asli görevi o şefkat elini o çocukların üzerinden çekmemesinin sağlanmasıdır.

Bakın, değerli milletvekilleri, bu kanun ülkemizdeki kadınların, çocukların, dul ve yetimlerin, yaşlıların sorunlarına kökten çözüm üretmek, yoksulluğu yapısal olarak çözmek yerine sorunları yönetmeye odaklanan düzenlemelerden ibarettir. Burada bu halkı önce yoksullaştırıyorsunuz, sonra da o yoksulluğu yönetmeye çalışıyorsunuz. Kadınlara verilen doğum izni toplamda yirmi dört haftaya çıkarılıyor, itirazımız yok. Şimdi, siz sanıyorsunuz ki bununla birlikte evlenmeler ve evliliklerdeki çocuk sayısı artacak, böyle düşünüyorsunuz ama yanılıyorsunuz; esas meselenin ekonomi ve geçim olduğunu bir türlü nedense anlamak istemiyorsunuz.

Bakın değerli arkadaşlar, şimdi, bu AKP iktidarında 2025 yılını bildiğiniz gibi "Aile Yılı" ilan ettiler, 2025 yılında boşanma rekoru kırıldı maalesef. TÜİK verilerine göre 2025 yılında Türkiye'de boşanma hızı son yirmi beş yılın zirvesine ulaştı, boşanan çift sayısı 193.793'e yükseldi. Evliliklerin azalma eğilimi gösterdiği bu dönemde evliliklerin yüzde 35'i boşanmayla sonuçlanmıştır. Yoksullukta Avrupa 1'inci olan Türkiye, Avrupa'da en yüksek boşanma oranına sahip 3'üncü ülke konumuna geldi, bu da sizlerin sayesinde. Boşanmaların ardında yatan en önemli neden geçim sıkıntısıdır değerli arkadaşlar. Artık gençlerimiz maalesef evlenmek istemiyor, borç harç bulup evlenenler de çocuk yapmak istemiyorlar. Bakın, bugün evlenmenin maliyeti 2 milyon lirayı bulmaktadır. Çocuk bezinin bin lira olduğu, bebek mamasının 3 bin lira olduğu bir ülkede sizlere sormak istiyorum: Gençler nasıl evlensin? Gençler nasıl çocuk yapsın? Asgari ücretle çalışan bir gencin evlenebilmesi için hiçbir para harcamadan altı yıl para biriktirmesi gerekmektedir. Bir de iktidar, Hükümet dalga geçer gibi "Yeni evlenecekler 250 bin lira kredi vereceğim." diyor. Aslında gençlerimizin kredi talebi falan yok. Gençlerimiz iş istiyor, gençlerimiz geleceklerini, hayallerini gerçekleştirebilecekleri bir ülke istiyor. Şimdi, doğum iznini artırmak iyidir ancak tek başına bir çözüm değildir. Çözüm, yönetemediğiniz ekonominin düzeltilmesi, gençlerimizin ve evli çiftlerin geleceğe güvenle bakmasıdır, bunların yaratılmasıdır.

Bakın değerli arkadaşlar, bu Hükümet iktidara geldiğinde sosyal yardım alan kişi sayısı yaklaşık 1,5 milyonu, AKP'nin halkı yoksullaştıran ekonomik politikaları nedeniyle bu rakam 5 milyonu buldu yani Türkiye'de sosyal yardıma muhtaç kişi sayısı 18 milyonu aştı. Bakın değerli arkadaşlar, dul kadınlara aylık 10 bin lira maaş veriliyor, yetimlere 5 bin lira maaş veriliyor. Bu, kabul edilebilir bir şey değildir yani yazıktır, günahıdır. Yani bu insanlardan ne isteniyor? Yani insanda biraz, gerçekten, çok samimi söylüyorum, Allah korkusu olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Yani bu hakka reva değildir.

Bugün, sizin sosyal devlet anlayışınız dolu, yetimi fitreye, zekâta muhtaç etmek mi, yaşlıları bakımsızlıktan ölüme terk etmek mi? Bu mu sizin sosyal devlet anlayışınız?

Bugün, AKP'nin sözde sosyal devletinde açlık sınırı 32.794 lira, yoksulluk sınırı 106 bin lira, asgari ücret 28 bin lira, dul aylığı 10 bin lira, yetim aylığı 5 bin lira. Zaten çiftçiyi bitirdiniz, esnafı bitirdiniz, hatta sanayiciyi de bitirdiniz, emekliyi ise Ulus'ta günlük 200 liralık otellere mahkûm ettiniz. Gençler artık evlenmekten korkuyorlar, evlenmek istemiyorlar.

Dolayısıyla, halkımız önce 2019'da, daha sonra 2024 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin sosyal belediyeciliğiyle tanıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMET GÜNEŞHAN (Devamla) - Göreceksiniz, Türkiye'nin 1'inci partisi Cumhuriyet Halk Partisi iktidara geldiğinde de nasıl bir sosyal devlet olacak, onu hep beraber yaşayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz

Antalya

Yavuz Aydın

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

Turan Yıldır

Aksaray

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Mehmet Akalın

Edirne

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bu kürsüden, gerek telefonla gerek sosyal medyadan bana ulaşan engelli vatandaşlarımızın ve ailelerinin sorunlarını, yaşadıkları derin ve yapısal mağduriyetleri dile getirmek istiyorum.

Bakin, Edirne'nin İpsala ilçesinden bir vatandaşımız, Aynur kardeşimiz, kendisi yüzde 51 spastik engelli, lisans mezunu, birden fazla üniversite eğitimine devam eden, defalarca EKPSS, KPSS ve ALES sınavlarına girmiş olan ve mücadeleyi hiç bırakmayan bir kardeşimiz; tüm bu çabalarına rağmen kamuya yerleştiği hâlde "Çalışamaz." ibaresi gerekçe gösterilerek eleniyor, yerel yönetimde işe giriyor ama seçim sonrası işten çıkarılıyor, İŞKUR ilanlarına ise yaş sınırı nedeniyle başvuramıyor, "Sayın Vekilim, ben bu kadar emeği eve hapsolmak için mi verdim?" diye bana soruyor.

Yine, Edirne'nin Keşan ilçesinde yaşayan "Aytekin Demirden" isimli bir vatandaşımız, kendisi de engelli olmasına rağmen ağır hasta olan oğluna tek başına bakmaktadır ancak farklı hastanelerden alınan raporlarla engellilik oranı kademeli olarak düşürülmüş, bu nedenle evde bakım maaşı kesilmiş, engelli aylığı azaltılmıştır. Oysa, bu evladımız skolyoz, spina bifida ve hidrosefali gibi çok ağır hastalıklarla yaşam mücadelesi vermektedir. Ekonomik destek kesilmekle kalmamış, hayırseverler tarafından verilen 3 tekerlekli engelli aracı dahi bağlanmış ve yüksek cezalar ödemekle karşı karşıya kalmıştır. "Sayın Vekilim, oğluma iş bulamaz mısınız?" diye bana soruyor, üstelik kasım ayında bütçe görüşmeleri sırasında bizzat Sayın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bu evladımızla ilgili bilgi verdim ancak kendisi maalesef bu konuyla ilgilenme hassasiyetini göstermedi.

Değerli milletvekilleri, bu, sadece 2 örnek ancak buradan bu tablo bize şunu açıkça gösteriyor: Sorun insanımızda ya da imkânsızlıklarda değil, sorun bizzat bu garabet sistemdedir. Türkiye'de 50 ve üzeri çalışanı olan iş yerinde kamu için yüzde 4, özel sektör için ise yüzde 3 engelli istihdam kotası bulunmaktadır. Ancak bu oranlar çoğu zaman ya doldurulmamakta ya da nitelikli istihdam yerine düşük vasıflı kadrolarla geçiştirilmektedir. Oysa, birçok Avrupa ülkesinde 20 ve üzeri çalışanı olan iş yerlerinde yüzde 5 engelli istihdamı zorunludur ve bu kota doldurulmadığında alınan cezalar doğrudan engelli istihdamına ayrılmaktadır. Bizde ise sistem engelliye üretime katmak yerine, çoğu zaman pasif yardımlara mahkûm etmektedir.

Buradan açık bir çağrı yapmak istiyorum: Engelli bireyler için istihdam kotaları gelişmiş ülke standartlarına çıkarılmalıdır. Kamu ve özel sektörde nitelikli eğitimle uyumlu kadrolar oluşturulmalıdır. Engelli bireylerle ve aileleriyle bire bir temas kurulmalı, çalışmak isteyenler ya istihdama yönlendirilmeli ya da iş kurlmaları fiilen desteklenmelidir. Engellilik raporları hak kaybına yol açan bir araç değil, yaşamı kolaylaştıran bir güvence hâline getirilmelidir. Sosyal devlet, yalnızca yardım eden değil, insana onurlu bir yaşam imkânı sunan devlettir.

Bu ülkede hiç kimse verdiği emeğin karşılığında eve mahkûm edilmemelidir diyor, tüm engelli vatandaşlarımıza İYİ Parti olarak onların yanında olduğumuzu ve sorunlarını her platformda dile getirmeye devam edeceğimizi bir kez daha söylüyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MURAT EMİR (Ankara) - Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yoklama talebi var, evet, gerçekleştiriyoruz.

Sayın Emir, Sayın Kanko, Sayın Mullaoğlu, Sayın Güneşhan, Sayın Kış, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Çan, Sayın Akay, Sayın Aygun, Sayın Dinçer, Sayın Arı, Sayın Genç, Sayın Ersever, Sayın Güzelmansur, Sayın Meriç, Sayın Durmaz, Sayın Ocaklı, Sayın Yaman, Sayın Kavaf, Sayın Açikel.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.33

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde Edirne Milletvekili Mehmet Akalın ve arkadaşlarının önergesinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.
Komisyon yerinde.
8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.
9'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.
Okutacağım ilk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.
Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla
Mehmet Atmaca
Bursa

Elif Esen
İstanbul

Mehmet Karaman
Samsun
Şerafettin Kılıç
Antalya

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Sinan Çiftiyürek
Van

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Öznur Bartin
Hakkâri

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Aylin Yaman
Ankara

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Tahsin Ocaklı
Rize

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Nail Çiler
Kocaeli

Gülcan Kış
Mersin
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Servet Mullaoğlu
Hatay

Murat Çan
Samsun
Serkan Sarı
Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin 9'uncu maddesi yatılı sosyal hizmet kuruluşlarında yazılım destekli kamera sistemi kullanımı ve veri işleme süreçlerini düzenliyor. Bu düzenlemeyle kurum bakımındaki çocukların yaşam alanları Merkezî İzleme ve Takip Sistemi kapsamında izlenebilir hâle geliyor. Yıllarca bu konuda çalışan, çocukları yatılı bakım aldıkları merkezlerde ziyaret eden, koruyucu aile sistemine gönüllü kazandırmak için sivil toplumda çalışan bir arkadaşınızm. Yani alanı yıllarca deneyimledim ve bu deneyimlerimle aslında bu alanın o kadar büyük bir sorumluluk ve vebal içerdiğini sizlerle de burada paylaşmak istiyorum. Çok ince, hassas bir teraziyle hepimiz bu konuya eğilmek durumundayız.

Değerli milletvekilleri, kamera kötü muameleyi ortadan kaldırmaz, yalnızca kaydeder, belki bir miktar caydırıcılığı olabilir ancak önemli risklerinden bahsetmeden olmaz. Bu yetkinin sınırları ve sorumlulukları açık değil. Verilerin iki yıl süreyle saklanması oldukça uzun bir süre. Kaldı ki ülkemizin veri hırsızlığı ve kimlik bilgilerinin ifşası konusunda olumsuz tecrübeleri varken, mağduriyet sicili kabarıkken kurum içi suistimal ya da siber saldırılarla çocukların da verileri ele geçirilebilir ve art niyetli kişiler tarafından kullanılmasının önü açılabilir. Buna yeltenenlere yönelik nasıl koruma tedbirleri düşünüyor, hangi cezalar uygulanacak bilmek zorundayız. Veri koruma yanı sıra silme, yok etme, etki analizi ve olası risklere yönelik sızıntı, kötüye kullanım, tedbirler ve elbette uygulayıcılar üzerindeki müeyyidelerden de bahsedilmiyor. Üstelik 10'uncu maddeyle birlikte Bakanlığa geniş veri işleme yetkisi de tanınıyor fakat bu hassas ve hayati konuda bu yetkinin de denetimi ve hukuki güvenceleri açıkça ortaya konulmuyor. Bu durum, hukuki belirliliği zayıflatan ve keyfiliğe açık bir alan oluşturan ciddi bir sorun olarak burada bizleri tehdit ediyor. Bu nedenle sormak zorundayız: Biz burada gerçekten çocukları koruyabilecek miyiz yoksa sadece sistemi mi rahatlatmaktan ibaret bu madde? Sistem en az veri artı en yüksek güvenlik prensibiyle işlemeli ve güvenli bir şekilde yeniden ele alınmalı.

Bu madde ilk bakışta denetimi artıran bir adım gibi görünse de teklifin bütünü içinde değerlendirdiğimizde karşımıza daha temel bir mesele çıkıyor: Devletin çocukla kurduğu ilişki. Ancak asıl sorun bununla bitmiyor çünkü bu maddeyi diğer düzenlemelerden

bağımsız düşünmeyip aynı teklifi kurum bakımından ayrılan gençlerin 18 yaşından sonra ciddi bir destek ve takip mekanizması olmaksızın hayata bırakıldığını düşündüğümüzde riskler çok daha fazla bizleri tehdit eder hâle geliyor. Barınma, istihdam ve sosyal uyum açısından bu gençlerin büyük kısmı büyük bir kırılganlıkla baş başa kalıyorlar. Şimdi açıkça soralım: Bir çocuğu kurum bakımındayken izlemek mi korumaktır yoksa o çocuğun güvenle, zamanla iş sahibi olarak, aile kurarak dışarıda ayakta kalabileceği bir sistemle desteklenmesi mi? Çünkü siz içeride her anını kaydedebilirsiniz ama asıl zor olan, dışarıya çıktığında hayatını nasıl idame ettirecek, sağlam bir zeminde yol alabilecek mi? Orada bir koruma değil sadece bir kontrol mekanizması kurmakla bunu sağlamış olmuyorsunuz ne yazık ki. Asıl mesele, çocuğun başına kötü bir şey gelmeden önce koruyabilecek nitelikli bakım ve destek sistemini kurabilmek çünkü asıl meselemiz çocukları korumak ve hayata hazırlamak olmalı; izlemek, daha sonra kaderine terk etmek değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Unutmamalıyız ki o çocukların anası da babası da devlet ve bizler de bu konuya bu hassasiyetle bakmak zorundayız. Ve bu büyük sorumluluk sadece 18 yaşına gelene kadar, kurum altındayken, kurum korumasındayken geçerli değil; çocuk kurumdan çıktıktan sonra da devletin güvencesinde olmalı, izlenmeli. O çocukların hepsini kendi evladımız gibi düşünmeliyiz, birisinin bile hayattan kopmasına, yere düşmesine izin vermemeliyiz. Çocukların kameraların olmadığı gerçek hayata hazırlanmaları son derece önemli. Kurum sonrası hayata güçlü ve nitelikli bireyler olarak hazırlanmaları ve güvenle hayatlarını devam ettirebilmelerinin sağlanması bu politikaların temelinde yer almalı. Evet, kurum bakımı güvenli olsun ama daha sonrası daha da güvenli olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir torba yasa usulünün kötü örneklerinden biriyle bu Meclis tekrardan karşı karşıya. Bu torba yasalarla hem toplumu hem Meclisi nefessiz bırakmak istiyorlar, bunun onlarca örneğine maalesef ki tanıklık etmiş bulunuyoruz. Peki, ne yapılmak isteniliyor? Bu teklif, sosyal hizmetleri güçlendirme maskesi altında kamusal yükümlülükleri sermayeye ve cemaatlara devreden, sosyal devleti tasfiye eden, yurttaşı hak sahibi olmaktan çıkarıp bir lütf öznese dönüştüren siyasal bir kırımdır. Biz bu torba mağduriyet paketine karşı halkın gerçek gündemini ve yerelin çığlığını bu kürsüden haykırmaya devam edeceğiz.

Bir kentin nasıl nefessiz bırakıldığını defalarca ben de bu kürsüden dile getirdim ama gözler görmez, kulaklar işitmez. Tavrınız, yaklaşımınız, pratiğiniz böyle olduğu müddetçe kimse bize eşit yurttaşlık masalı da okumasın.

Hakkâri bugün artık sistematik bir şekilde inşa edilen bir yas mekânı hâline dönüştürülmüştür. 2026'da Biçer'de, Şemdinli'de, Durankaya'da birbiri ardına sönen gencecik hayatlar ve evlatlarını toprağa veren anaların feryatları hâlâ kulaklarımda. 18 Şubat 2026'da Yüksekova'da F.G., 24 Şubat'ta H.K. ve hemen ardından 5 çocuklu bir annenin şüpheli ölümü. Bu ölümler ne bir psikolojik vaka ne de kişisel tercihtir, Hakkâri'deki bu intiharlar politiktir. Benim çocukluğum, gençliğim bu kentte geçti; beş altı yılda intihar vakası ya duyulurdu ya duyulmazdı. Ne oldu da artık her hafta gencecik kardeşlerimiz hayatlarını sonlandırır oldu? Demek oluyor ki devlet yaşam hakkını kasten ihmal ediyor. Bu tablo, sosyal devletin koruyucu kalkanını yok ettiği adaletsiz, güvencesiz, umutsuz, geleceksiz bir yönetim anlayışının ağır bilançosudur. Kadın haklarını savunmaktan yoksun, ruh sağlığı altyapısı çöktürülmüş, sadece güvenlikçi politikalarla yönetilmiş bir kentteki bu gidişat elbette ki tesadüfi değildir, iktidarın halkı dışlayan politik tercihlerinin yarattığı ağır yıkımın sonucudur.

Peki, iktidarın oyunları bitiyor mu? Tabii ki bitmiyor. Bu umutsuzluk ikliminde Hakkâri halkının ekmeğiyle hâlâ oynanmaya devam ediliyor. IŞKUR üzerinden yapılan alımlar dahi âdeta bir soy haritası veya sadakat testi üzerinden yürütülüyor. İki aileden 18 kişinin aynı listeye sığdırıldığı, bürokratların 80 yaşındaki annelerinin işe alındığı bu nepotizm sarmalı, onuruyla yaşayan Hakkâri halkının adalet duygusuna saplanmış bir hançerdir. Tüm bunların yanında doğa bile bu vicdansızlığa artık "Dur!" diyor. Bilim adamları avazı çıktığı kadar haykırıyor. Bakın, Şemdinli Yüksekova fayı 7 büyüklüğünde yıkıcı bir deprem üretme potansiyeline sahip sismik bir boşluktur. Ancak siz Hakkâri'yi bir afet bölgesi olarak değil, âdeta bir ihmalleri laboratuvarı olarak kullanıyorsunuz. Sadece son bir aya bakalım: 25 Martta Yüksekova yolunu kapatan heyelan, 28 Martta Güzeldere'de yurttaşlarımızı on iki saat boyunca kara, çığa mahkûm eden o ihmal... Skandallar bitiyor mu? Elbette ki bitmiyor. Yaklaşık 30 milyon avro maliyetle, halkın cebinden çıkan paralarla kurulan Hakkâri Entegre Katı Atık Tesisi'nin 11 Nisanda heyelan riski nedeniyle faaliyetleri durduruldu. Bu zeminin bozukluğunu görmek için tesisin çökmesini mi bekliyordunuz? Kamuya verilen bu zararı kim karşılayacak? Sorumlular hakkında soruşturma başlatılacak mı? Halkın cebinden çıkan 30 milyon avro halka geri verilecek mi? Kimler bu tesisten rant devşirdi açıklanacak mı? Bu sorulara cevap vermelisiniz, halka hesap vermelisiniz. Talan cumhuriyetine çevirdiniz ülkeyi, bölgeyi, kenti; bu düşmanlık değil de nedir? Sağanak yağışlar nedeniyle birçok köyün yolu ulaşımına zaten tamamen kesilmiş. Hakkâri-Van kara yolu 35'inci kilometrede ikiye bölünmüş. Gezne köyü yakınlarında toprak kayması nedeniyle yüksek gerilim hatları devrildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Yine, bugün, Hakkâri, bölgesel savaş gerilimleriyle sınır kapılarının kapandığı, esnafın kepenk kapattığı, çiftçinin iflas ettiği bir kuşatma altındadır. Soruyorum: Bir yerin afet bölgesi ilan edilmesi için daha kaç canın gitmesi, kaç yolun çökmesi gerekiyor? 7269 sayılı Kanun'un genel hayata etkililik kriteri Hakkâri için bugün işletilemeyecekse ne zaman işletilecek?

Hakkâri acilen afet bölgesi kapsamına alınmalıdır. Bu, tarihsel ve insani bir zorunluluktur. Kamu kaynaklarını rantta, şatafata ve yandaşa değil, Hakkâri halkının sağlığına, en temel yaşam hakkına aktarmak zorundasınız. Bu talan ve ihmal düzenine karşı halkımızın çıkarlarını savunmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.
Sayın Tanrıkulu, sisteme girmişsiniz, önemli bir şey var sanırım.
Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

75.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Dicle Üniversitesi Hastanesinin ihalesine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Kayıtlara geçmesi açısından burada bu sözü aldım. Dicle Üniversitesi Hastanesiyle ilgili olarak geçtiğimiz günlerde sözleşme imzalandı. Ben de bunu kamuoyunun gündemine taşıdım. Dicle Üniversitesinin ve Diyarbakır'ın bu hastaneye ihtiyacı var, yıllarca biz de talep ettik ve nitekim bütçe ayrıldı. Ancak ihalenin "Rönesans" adlı firmaya verileceği önceden çok konuşuldu Diyarbakır'da ve projesi bu firmanın alt firmasına verildi ve ihale de 21/b'ye göre bu firmaya verildi.

Şunu ifade etmeye çalışıyorum: 21/b'ye göre yapılmasına bir itirazım yok, yapılabilir. Rönesans İnşaat da dünya çapında bir firma, ona da yaptırılabilir ama arkasında siyasi rant ilişkileri var. Şu anda milletvekili olmayan milletvekillerinin büyük rant elde ettiği konusunda yaygın şayia var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) - Eğer ilgili bakanlığın... Bu işin arkasında değilse bununla ilgili olarak bir soruşturma başlatılması gereğini buradan ifade ediyorum ve AK PARTİ'li milletvekillerinin de dikkatini çekiyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Servet Mullaoglu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Büyük Orta Doğu Projesi'nin müellifleri olan ABD ve İsrail daha önce birçok devlete yaptıkları gibi uluslararası hukuka, bütün insani değerlere aykırı olarak ve savaş suçları da işleyerek en son İran'a saldırmışlardır. İran halkı geçmişte bizlerin yaptığı gibi emperyalizm karşısında onurlu mücadelelerini sürdürmektedir. Bizler tarihsel tutarlılık içerisinde Filistin halkına verdiğimiz destek gibi İran halkının da bu onurlu mücadelesinin yanındayız.

Değerli milletvekilleri, mazlum olan halkların eliyle tarihin yeniden şekillendiğini izliyoruz. "Bütün dünyanın hâkimi benim, herkes bana biat edecek. Kuzey Afrika'dan Basra Körfezi'ne kadar 22 ülkenin sınırlarını değiştireceğim. Ben asla yenilmem." diyen, insanlıktan nasibini almamış kibirli Epstein çetelerinin yenilgilerini izliyoruz. İngiltere iki yüz yıl boyunca dünyanın süper gücüydü, donanmasıyla okyanusları, dünyayı kontrol altına alıyordu, sterlin dünyanın parasıydı, ticaret sterlinle yapılıyordu ta ki 1956 yılında Süveyş Kanalı krizi patlayınca kadar. 1956 yılında Mısır dünya ticaretinin en önemli damarlarından biri olan Süveyş Kanalı'nı millileştirdi. Dönemin süper gücü olan İngiltere, Mısır'a kanalı açmasını, aksi hâlde saldıracığını söyler. Mısır kanalı açmaz ve İngiltere, Fransa ve İsrail Mısır'a saldırır. Saldırdıktan sonra sonuç alamaz, kısa bir süre süren savaştan sonra geri çekilmek zorunda kalır ve işte o gün bütün dünya şu gerçeği görür: İngiltere artık yenilmez olmaktan çıkmıştır. İngiltere dünyanın süper gücü değildi ve iki yüz yıllık imparatorluk sadece bu algıyla yenilmişti. Sterline olan güven yok oldu, İngiltere'nin müttefikleri ondan uzaklaştı, sömürgeler bağımsızlıklarını ilan ettiler, sermaye İngiltere'den kaçtı ve İngiltere dünya hâkimiyetini kaybetti. Bugün İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatması 1956 yılında Süveyş Kanalı'nın Mısır tarafından millileştirilmesiyle aynı sonucu vermiştir. O gün süper güç olan İngiltere için "Bu ülke artık güçlü değil." algısı bugün ABD için oluşmuş ve ABD imparatorluğu çökmeye başlamıştır. Ülkemizde ise 31 Mart yerel seçimlerinden sonra "AKP yenilmez." algısı zayıflamış ve AKP çökmeye başlamıştır ve ilk seçimde de yıkılacağından da kimsenin şüphesi olmasın çünkü tarihin dinamiği bu şekilde işlemektedir. AKP, iktidarını koruyacağını sanarak partileştirdiği devlet kurumlarıyla son seçimin galibi olan bizlere acımasızca saldırmaktadır. Emperyalizm mazlum halkların üstüne misket bombaları atarken AKP bizlerin üzerine yargı bombaları atmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar) Aslında, burada, AKP'nin yok etmek istediği ana muhalefetin kendisi değildir, bizatihi demokrasinin ta kendisidir, seçme seçilme hakkını yok etmek istemektedir. Evrensel hukukun, başta hukuki güvenlik ilkesi, masumiyet karinesi olmak üzere bütün temel ilkelerini ayaklar altına aldınız. Delillerden sanığa değil, sanıktan delile gitmeye başladınız ki bu ilke otokratik sistemlerde gözüküyor ve tek bir ilkeyle hukuk, yargılama yapmaya başladınız: "Gözünün üzerinde neden kaşın var?" ilkesi yargılamanızın esası olmaya başladı ki buna bugün en iyi örnek Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş aleyhine açılan çok komik, absürt, akılla, vicdanla izahı mümkün olmayan soruşturmadır.

Kayyum safsatasıyla ABD'nin Venezuela'ya çıktığı gibi bizim belediyelere çokuyorsunuz. Kendi iktidarınızı korumak için ana muhalefete yaptığınız zulüm artık devletimizin kendisine, taşıyıcı sütunlarına zarar vermektedir. Derhâl devletimizin bekası için en büyük hakem olan milletimize gitmek artık bir zaruret hâlini almıştır. Ne yaparsanız yapın tarihin akışını değiştiremezsiniz. Tarihte uzun süreli iktidarlar kendi iktidarlarını kaybetmemek için muhalefete zulüm yapmışlardır ama zamanı gelmiş bir fikri, zamanı gelmiş bir değişimi hiçbir güç durduramaz, hele sizin gibi zamanı çoktan geçmiş iktidarlar hiç mi hiç durduramazlar. Değişim ilk seçimde mutlaka olacaktır. Milletimiz adalete, huzura, berekete ve mutluluğa kavuşacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesiyle 2828 sayılı Kanuna eklenen maddenin ikinci fıkrasının son cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya

Yavuz Aydın
Trabzon

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Mehmet Akalın
Edirne

Mehmet Mustafa Gürban
Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın milletvekilleri, kürsüde bugün siyasetçi olarak değil Gaziantep'in bir evladı olarak konuşuyorum.

Lise yıllarımda Şehitkâmil Belediyespor'da, ardından Gaskispor'da futbol oynadım; sahadan geliyorum, tribünlerin ne hissettiğini biliyorum ancak ne zaman ki futbola torpil, kayırmacılık ve siyasi hesaplar girmeye başladı işte o gün ben bu oyunun içinde olmamaya karar verdim. Bugün ise görüyorum ki Gaziantep'in en önemli değerlerinden biri olan Gaziantep FK halkın takımı olmaktan uzaklaşıyor.

Sayın milletvekilleri, bir gerçeği açıkça ifade ediyorum ki Gaziantep FK bugün siyasetin gölgesindedir; bu kulüp belli siyasi çevrelerin etkisi altına alınmış, halktan koparılmış bir yapıya sürüklenmektedir. Sporun birleştirici gücü yerine, ayrıştırıcı bir anlayış hâkim kılınmaktadır. Celal Doğan döneminden örnek vermek isterim. Bu arada, dipnot olarak hatırlatmakta fayda görüyorum: Celal Doğan'ın CHP sonrası siyasi tercihlerini asla tasvip etmiyorum, ben sadece futbol kulübü üzerinden değerlendirme yapıyorum. Sayın Celal Doğan dönemindeki Gaziantepspor partilerüstüydü, siyasetüstüydü; her görüşten vatandaş bu takımı sahiplenirdi çünkü bu takım halkındı. Bugün ise aynı birliktelikten söz edemiyoruz, bugün Gaziantep FK için aynı toplumsal sahiplenme yoktur. Neden yoktur? Çünkü insanlar kulübün yönetiminde toplum genelinde kabul görmemiş aktif siyaset yapan isimleri görmek istemiyor, çünkü insanlar futbolun siyasi kariyer basamağı hâline getirilmesine itiraz ediyor.

Buradan açık ve net çağrıda bulunuyorum: Gaziantep FK'de aktif siyasi hayatına devam eden herkes derhâl istifa etmelidir. Futbol kulüpleri siyasi vitrin değildir, kariyer planlama aracı değildir. Eğer kulübün finansmanı halkın cebinden ve kamu kaynaklarından çıkıyorsa o zaman kulüp halkındır, hiç kimse kendi siyasi "PR" çalışması için bu kaynağı kullanamaz.

Soruyorum: Halkın parasıyla yönetilen bir yapıda şeffaflık nerede, hesap verilebilirlik nerede? Soruların cevabını arıyorum. Muhataplarından istirham ediyorum, bu soruları yanıtlasınlar. Bu yüzden diyorum ki: Gaziantep FK siyasetten tamamen arındırılmalıdır, sade ve temiz bir yönetim anlayışıyla yoluna devam etmelidir.

Buradan muhalefete de bir çağrıda bulunuyorum: Bu meseleye sahip çıkın. Ve buradan Gaziantep halkına da sesleniyorum: Bu takım sizin; bu takım hiçbir siyasi partinin arka bahçesi olamaz.

Ben de açıkça ifade ediyorum: Gaziantep FK'ye çöreklenmiş bu siyasi yapılardan kurtulana kadar, bu düzen değişene kadar Gaziantep FK maçlarına gitmeyeceğim. Gaziantep Futbol Kulübü siyasetten büyüktür, partilerden üstündür ve en önemlisi, halkındır. Artık bu şehirde siyaset, ticaret, spor ve şehir yönetimi üç beş ailenin tekelinden çıkarılmalıdır, bu şehrin işçisinin, köylüsünün, esnafının, memurunun çocukları da söz sahibi olmalıdır; yeni isimlere, yeni fikirlere, genç ve donanımlı kadrolara alan açılmalıdır. Biz bu mücadeleyi bunun için veriyoruz.

Değerli milletvekilleri, futbol, hatalar oyunudur, hakemlerimiz de hatalar yapabilir ancak son dönemlerde görülüyor ki, bazı hatalar art niyetlidir. Teknik Direktörümüz Burak Yılmaz'ın açıklamaları da bu durumu destekler niteliktedir. Açıklamadan sonra hakem hatalarının sebebi de ortaya çıkmıştır. Federasyon yetkilisi bir zat Burak Yılmaz'ı arayarak "Acaba bahis mi oynadı?" imasında bulunmuş. O zaman ben de Türkiye Futbol Federasyonuna bazı sorular sormak istiyorum: Burak Yılmaz'ın atıldığı maçta "Kırmızı kart olur." bahsi oynandı mı? Oynadıkları "İddaa"lara göre hakemlere baskı yapılarak maçın skorlarına etki ediliyor mu? Yine, hocamızın ifadelerine göre, bahis oynayan kişinin lıdır'da bir vatandaşımız olduğu anlaşıncı isim listeden çıkarılmış. Bu açıklamadan hareketle, başka hangi isimler listeden çıkarıldı? Listedenden hangi gerekçelerle isimler çıkarılıyor? Bu sorularımın cevaplarının takipçisi olacağımı kamuoyuna beyan ediyorum.

Gaziantep halkını, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Sinan Çiftçiyürek

Yılmaz Hun

Kocaeli
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Aylin Yaman
Ankara
Murat Çan
Samsun
Tahsin Ocaklı
Rize

Van

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Serkan Sarı
Balıkesir
Ömer Fethi Gürer
Niğde
Cevdet Akay
Karabük

İğdır

Nail Çiler
Kocaeli
Gülcan Kış
Mersin
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İğdır Milletvekili Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarihin utançla örüldüğü bir günün yıl dönümündeyiz. Enfal katliamının yıl dönümünde yaşamını yitiren on binlerce Kürt'ü saygı ve hüznle anmak istiyorum.

Enfal katliamı insanlık vicdanında açılmış derin bir yaradır. Bu katliam yalnızca geçmişin değil bugün de tekrar etme tehlikesi taşıyan karanlık bir zihniyetin ürünüdür. Daha birkaç ay önce Rojava'da Kürt halkına yönelik tekrardan dile getirilen Enfal çağrıları tarihin yeniden yazılmak istendiğini gösterdi ancak Kürt halkının birliği ve mücadelesi buna engel oldu. Bu bilinçle bir daha böylesi acılar yaşanmaması için barışı büyütmek ve insanların ortak vicdanını korumak hepimizin sorumluluğudur. Kürt halkına yaşatılan bu katliamı asla unutmamak, unutturmayacağız.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi başlığı ve genel gerekçesi itibarıyla sosyal hizmetlerin güçlendirilmesi, çocukların korunması, ailenin desteklenmesi, kadınların, yaşlıların, engellilerin ve gençlerin ihtiyaçlarını güçlendirmeyi amaçlıyor gibi sunulsa da içeriğine baktığımızda bunun gerçeklikle örtüşmediğini açıkça görmekteyiz.

Bu teklif, toplumun en kırılgan kesimlerine yönelik hak temelli, kamusal ve eşitlikçi bir sosyal politika inşa etmekten uzaktır; aksine, sosyal devletin sorumluluklarını daraltan, yurttaş hak sahibi olmaktan çıkarıp denetlenen bir nesneye dönüştüren bir yaklaşımın ürünüdür. Sosyal devlet güçlendirilmek isteniyorsa bunun yolu torba yasalarla denetimi artırmakla olamaz. Sosyal devletin güçlendirilmesi yurttaşın yaşam koşullarını doğrudan iyileştirmekten geçer.

Türkiye'de milyonlarca emekli ve asgari ücretli derin bir yoksullukla baş etmeye çalışmaktadır. Sosyal hizmetleri konuşmadan önce bu yoksulluğun nedenlerini ortadan kaldırmak gerekiyor. Asgari ücret 28 bin lira seviyesindedir ancak bağımsız araştırma kurumlarının açıkladığı açlık sınırı 32 bin liranın üzerine çıkmış durumdadır. Ayrıca, yoksulluk sınırı 90 bin lirayı aşmıştır yani asgari ücretli bir yurttaş daha maaşını aldığı gün açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm edilmektedir. Emekliler açısından tablo daha da ağırdır. En düşük emekli aylığı 20 bin lira bandında kalırken bu gelirle bir insanın barınma, gıda, sağlık ve enerji gibi en temel ihtiyaçlarını dahi karşılaması mümkün değildir; üstelik yüksek enflasyon karşısında bu gelirler her geçen gün daha da erimektedir. TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları ile halkın mutfağındaki gerçek enflasyon arasında ciddi bir fark vardır. Gıda fiyatları son bir yılda katlanmış, kira bedelleri fahiş seviyelere ulaşmış, enerji maliyetleri artmıştır. Emekli maaşı ve asgari ücrette yapılan artışlar daha cebe girmeden eriyor. Yurttaşın alım gücü hızla düşmektedir.

Ayrıca, şimdiden, yeri gelmişken şunu belirtmek isterim ki emekçi halkların, kadınların, gençlerin 1 Mayıs Dünya Emek ve Dayanışma Günü'nü de şimdiden kutlamak istiyorum. Yaşasın 1 Mayıs! "..."²

Sosyal devlet, yurttaş yardımına muhtaç hâle getirmek değildir; sosyal devlet, yurttaşını yoksulluktan kurtaran devlettir. Asgari ücret insanca yaşam koşullarını sağlayacak seviyeye çıkarılmalı, emekli maaşları açlık sınırının üzerine taşınmalı, gelir dağılımındaki adaletsizlik giderilmelidir; aksi hâlde, sosyal yardımlar yoksulluğu ortadan kaldıran değil, onu yönetmeye yarayan araçlara dönüşür.

Değerli milletvekilleri, teklifin 10'uncu maddesiyle sosyal hizmetler alanında devletin asli görevi olan destek mekanizmalarını güçlendirmek yerine, denetim ve veri toplama mekanizmalarının genişletildiğine tanıklık ediyoruz. Sosyal yardımlardan yararlanmak isteyen yurttaşların ekonomik verilerinin merkezî biçimde toplanması, hane halkının tüm mali bilgilerinin izlenmesi gibi düzenlemeler sosyal devlet anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Sosyal hizmet alanı bir gözetim mekanizmasına dönüşmektedir, oysa sosyal hizmetin amacı bireyi sürekli izlemek değildir. Sosyal hizmetlerin amacı, bireyi güçlendirmek, toplumsal yaşama eşit biçimde katılmasını sağlamaktır.

Ayrıca, bu düzenlemeler hukuki belirlilik ve güvenlik ilkelerini de zedelemektedir; sosyal yardımların kapsamı, miktarı ve koşullarını açık ve net biçimde kanunla belirlemek yerine idarenin takdirine bırakmaktadır. Bu durum yurttaşların haklarına erişimini keyfî uygulamalara açık hâle getirmektedir. Sosyal yardım bir lütuf değil, haktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YILMAZ HUN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu hakkın ölçütleri açık, şeffaf ve öngörülebilir olmak zorundadır. İhtiyaç duyduğumuz şey daha fazla denetim değil, daha fazla adalettir; daha fazla veri toplamak değil, daha fazla sosyal güvence sağlamaktır. Yurttaşın cebine girmeyen, yaşam koşullarını iyileştirmeyen hiçbir düzenleme sosyal devletin güçlenmesine hizmet etmez. Sosyal hizmetler kamusal hak temelli ve eşitlikçi bir anlayışla yeniden inşa edilmelidir. Emeklinin, işçinin, kadının, çocuğun, engellinin insanca yaşayabileceği bir düzen kurulmadan sosyal devletin varlığından söz edilemez. Bu teklif ise ne yazık ki bu yönde bir adım atmaktan uzaktır; tam tersine, sosyal devleti

daraltan, yurttaş gözetim altına alan bir yaklaşımı kurumsallaştırmaktadır diyorum, Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Karabük Milletvekili Sayın Cevdet Akay.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

263 sıra sayılı söz konusu Kanun Teklifi 14 kanunda ve bir nizamnamede değişiklik yapan 28 madde ve 1 geçici maddeden oluşan bir mini torba, yine bir torba yasa. Tali komisyonlarda görüşülmeden karşımıza geldi yine maalesef; Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmedi, Dijital Mecralar Komisyonunda görüşülmedi, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda görüşülmedi yani İç Tüzük'e aykırı hareket edildi.

Yine, Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmadı, görüşmeleri yapılmadı. Bazı maddeleri Anayasa'ya aykırı; mesela 6, 9, 10, 22 ve 23'üncü maddeleri Anayasa'nın 2, 7, 20, 22, 25, 26, 36, 104 ve 161'inci maddelerine aykırı. Yani bu kanun teklifinin neredeyse üçte 1'i Anayasa'ya aykırı.

Yine, buradan 10'uncu maddeyle ilgili konuşmak istersek Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına özel ve kamu kuruluşlarından her türlü bilgi ve veriyi alma hakkı veriyor yani kişisel verileri alma hakkı veriyor. Menkul-gayrimenkul durumu, sağlık bilgileri, nüfus bilgileri, gelir-gider durumu, aklınıza ne gelirse her türlü bilgiyi alacak. Peki, geçmişte ülkemizde neler yaşandı? 108 milyon kişinin kişisel verileri sızıntı yoluyla belli blokların eline geçti ve bunlar para karşılığı satıldı. Bunların içerisinde MİT Başkanlığından tutun da Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türk Silahlı Kuvvetleri gibi lojmanlarda oturan kişilerin bilgileri bile sızdırıldı. Şimdi, bu yetkiyle de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına çok geniş yetkiler veriliyor.

Bakın, TÜİK'te geçmiş dönemde Başkan Yardımcılığı yapmış kişi Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına Bilgi Sistemleri Genel Müdürü yani bu verilerin toplandığı yerde Genel Müdür olarak çalışıyor. TÜİK'te veri sızdırmasıyla ilgili 2 kere soruşturma geçirmiş bu kişi, bu Genel Müdür; Serdar Öz. Şimdi, 2 soruşturma geçirip bu soruşturma kapatılmış, aynı kişi, şimdi bu bilgilerin toplandığı yerin Genel Müdürü ve bu verileri, bu bilgileri burada toplayacaksınız. Bu ne kadar doğru sayın milletvekilleri? Bu konuyu ben Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanına ve siz değerli vekillerin değerlendirmesine sunuyorum çünkü 2025 yılında 4,5-5 milyon haneye yardım yapan söz konusu Bakanlık 20 milyon kişiye yardım yapmış ve zaten aşağı yukarı 40-50 milyon civarında bir veri burada var ve bu veriler burada ve şimdi 86 milyon kişinin verisi toplanabilecek vaziyete geliyor. Yardım yaptığınız kişilerin verilerini alabilirsiniz ama yardım yapmadığınız kişilerin verilerini burada toplamak çok çok yanlış. Zaten bu, İçişleri Bakanlığında var, Hazine ve Maliye Bakanlığında var, Adalet Bakanlığında var, bir de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında olacak ve bunların denetimi de söz konusu değil. Bunları kim denetleyecek, nasıl denetlenecek? Zaten denetim sıkıntısı var. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun yüzde 5 geliri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına aktarılıyor engelli ve yaşlılarla ilgili kullanılmak üzere. Dört yılda 644 milyon toplanmış, 258 milyon ilgili Genel Müdürlüğe aktarılmış, 385 milyonu kullanılmamış. Bu da denetlenmiyor.

Bakın, bir örnek daha vereceğim trafik cezalarıyla ilgili. Biliyorsunuz, kesilen trafik cezalarının yüzde 50'si Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na aktarılıyor. 2026 hedefi 93 milyar. Bakın, bunun kat kat üstünde çünkü cezalar çok artırıldı, bir tahakkuk olacak, tahsilata göre de çok ciddi bir para birikecek, bunun yüzde 50'si de bu Fon'da yardım yapılmak üzere kullanılacak. Kimlere nasıl yapıldığı konusunda maalesef şeffaf bir durum söz konusu değil.

Meclisin bir görevi de denetleme yapmak. Şimdi, biz denetleme görevimizi bence hiç yapmıyoruz. Meclisin çalışma günlerinin bir gününde ilgili denetlemelerin burada yapılması gerekiyor bence ve bu denetlemeler yapılırken de ilgili bakanlar buraya gelip milletvekillerinin sorularını cevaplamalı aynı gün içerisinde; o zaman Meclis belki denetleme görevini yerine getirir.

Yine, sanırım 3'üncü madde 65 yaş üstü yaşlılara verilen aylıklarla alakalı. Burada "Evraklarda bir hata söz konusu olursa bu hatayla ilgili ödenen maaşlar, ücretler geri istenecek." diyor. Burada da kanuni faiz uygulanmasıyla ilgili bir düzenleme yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CEVDET AKAY (Devamla) - Şimdi, kanuni faiz yüzde 24, Sayın Cumhurbaşkanımızın yetkisiyle 2 katı olarak uygulanıyor, yüzde 48; enflasyon oranı 30-31. Şimdi, siz 65 yaş üstü yaşlılardan -sehven bir işlem yapmış olabilir- o parayı yüzde 48 faizle geri mi alacaksınız? Burada bir hata var, buradaki düşük oranın uygulanması lazım. Burada buna göre bir düzenleme yapılması gerekiyor.

Bir de Bakanlık verileri istedi, vermedi ilgili kurumlar, ne ceza yaptırımı var? Burada bir şey yok, ben göremedim. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na atıfta bulunulması lazım, orada bu konuyla ilgili idari para cezası var, 90 bin ile 1 milyon 800 bin arasında değişiyor. Bu düzenlemelerin bu kanun buradan çıkmadan mutlaka yapılması gerekiyor.

Bu şekliyle bu kanun teklifine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak "hayır" oyu vereceğimizi ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan "her türlü veri ve bilgiyi" ibaresinin "yalnızca başvuru konusuyla doğrudan ilgili ve zorunlu olan veri ve bilgileri" şeklinde değiştirilmesi ve "talep edilebilir" ibaresinden sonra gelmek üzere "bu verilerin saklanma süresi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar bağımsız denetime tabi olacak şekilde belirlenir." ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

Mehmet Karaman

Samsun

Şerafettin Kılıç

Antalya

Mehmet Atmaca

Bursa

Cemalettin Kani Torun

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İçinde bulunduğumuz bölge yüzyıllardır savaşların ve çatışmaların merkezinde yer almıştır. Bu bereketli coğrafya üzerinde emperyal güçlerin tahayyülleri hiçbir zaman son bulmayacaktır. Bunu artık hepimiz anlamış bulunuyoruz. Amerika'yla doğrudan savaşın İran kadar tüm bölge ülkeleri de bu savaştan nasibini aldılar. Tüm dünya da enerji arzında yaşanan sorunlar sebebiyle savaşın etkilerini hissediyor. Kırk gün süren ve belki de sürmeye devam edecek olan bu savaş bizlere iki şeyi net şekilde gösterdi; birincisi bölge ülkelerinin birbirleriyle olan kader bağı sebebiyle kurmak zorunda oldukları sıkı ilişkilerin önemi, ikincisi ise bölge ülkelerinin en büyük gücünün vatandaşlarıyla kurdukları güçlü bağlar olduğu.

Kıymetli milletvekilleri, iki dünya savaşından alınan dersler hem uluslararası anlamda hem de bölgesel ölçekte pek çok yeni birliklikler neticesini vermiştir. Biz de bölgemizde son yıllarda yaşanan şiddetli çatışmalardan ciddi dersler çıkarmalıyız. Ülkemizi ve bölgemizi daha yaşanabilir, daha müreffeh kılmak için çalışmak zorundayız. Ben bu kürsüden daha önce çok defa ifade ettim, Türkiye, tüm bölge ülkelerinin birliğe ihtiyaç duyduğu bugünlerde ekonomi ve güvenlik temelli bir yapının bölgemizde kurulması için ciddi bir diplomatik atak başlatmalıdır. Bölgede artık sınırların değişmeden anlamsız hâle geleceği ekonomik ve kültürel iş birlikleriyle "kazan-kazan" odaklı bir bölgesel ortaklığın ilk adımlarını atmak için gerekli şartlar bugün oluşmuştur. Son savaş gösterdi ki güvenliği de temel alacak bu birliklik bölgedeki devletlerin dış müdahalelere karşı direncini artıracak, aynı zamanda ekonomi temeliyle bölgenin kendine yetmesinin önünü açacaktır. Böyle bir birlik için iktidarı çalışmaya, Meclisi de inisiyatif olarak bu konuda çalışmalar yapmaya davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devletler arası ilişkiler farklı bir boyut kazanırken İran örneği bizlere devletlerin halklarıyla olan kuvvetli rabitasının dış tehditlere karşı nasıl bir kalkan olduğunu göstermiştir. 15 Temmuz darbe girişimi vatandaşlarımızın cesareti ve gayretiyle önlenmişti. Türkiye, bu sayede bir elli yılını daha darbeye kurban vermemiş oldu. Biz bu dik duruşu halkımızın devleti sahiplenişine borçluyuz. Bugün de bu bağı kuvvetlendirmek için bir sürecin içindeyiz. Milliyetçi Hareket Partisi lideri Sayın Bahçeli'nin tarihî çağrısının üzerinden bir buçuk yıl geçti, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan süreci sahiplenen çok sayıda açıklama yaptı. İmralı adasına uzun aradan sonra gidildi, görüşmeler yapıldı. Örgüt kendini feshederek Türkiye'den çekildi ve silahlarını yaktı. Meclis çatısı altında çok geniş temsiliyeti haiz bir Komisyon kuruldu ve çalışmalarını tamamladı. Ciddi bir oy çokluğuyla Komisyon raporu kamuoyuyla paylaşıldı. Süreçte bazı aksamalar olduğunun farkındayız ancak ben bunun bir kriz veya çözümsüzlük alameti olduğunu düşünmüyorum.

Yalnızca bir hususu dikkatinize getirmek istiyorum. Bu aşamada sürecin iletişim kanadının biraz daha güçlendirilmesi gerekiyor. Vatandaşlarımızı tedirgin eden değil, onların sürece olan desteğini artıran açıklamalar yapılmasına ve adımlar atılmasına ihtiyacımız var. Bu noktada öncelikle siyasi aktörlerin yaralayıcı dilden uzak durarak yapıcı mesajlar veren açıklamalar yapmalarının çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bizler milletin temsilcileri olarak bu dili muhafaza etmekle yükümlüyük. Adım atmaktan kastım da hukuken bir zorunluluk olan, kamuoyu nezdinde çok büyük kıymet atfedilen sürece olan desteği ciddi anlamda artıracak uygulamalardır.

Beraat eden belediye başkanlarının görevine iade edilmesi, AYM ve AİHM kararlarıyla çoktan dışarıda olması gereken Sayın Selahattin Demirtaş başta olmak üzere siyasi mahkûmların özgürlüklerine kavuşmaları gibi hürriyet ve adalet duygularını pekiştirecek çok sayıda adım vardır.

Değerli arkadaşlar, barışırken küsmenin, yaparken yıkmamanın bir anlamı yoktur. Tarihî bir eşikteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) - Bölgemiz yangın yeriye, devlet ile vatandaş arasında yıkılmaz köprüler kurmak için kolları sıvamışken küçük hesaplar yapmanın bu sürecin ruhuna uygun bir tavır olmadığını düşünüyorum.

İç tahkimatını sağlamış, müreffeh, adil ve güçlü bir Türkiye'nin inşası için biz hazırız diyor, bu duygularla heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Yavuz Aydın
Trabzon
Mehmet Akalın
Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz madde, sosyal yardımların daha sağlıklı yürütülmesine dönük bir idari düzenleme gibi sunulmaktadır. Oysa bu madde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına sosyal yardım başvurusu yapanların hanelerinin gelirinden giderine, sağlık bilgisinden sosyal güvenlik kaydına kadar uzanan çok geniş bir veri

alanına erişim yetkisi vermektedir; üstelik yalnız erişim yetkisi de vermemektedir; bu verilerin elektronik ortamda toplanmasına, işlenmesine, kaydedilmesine ve arşivlenmesine de kapı açmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sosyal devlet, vatandaşlı topyekûn veri nesnesine çevirmek değildir. Burada açık, dar ve denetlenebilir bir yetki tanımı yoktur. Bu maddede "her türlü veri ve bilgiyi" denilmektedir. Bu ifade hukuk tekniği bakımından da sakattır, özgürlükler bakımından da tehlikelidir. Daha vahimi ise şudur: Bu iktidar elindeki veriyi koruma konusunda millete güven vermemektedir. 2022'de e-devlette sızıntı olmadığı yalanıyla açıklama yapan iktidar, 2024'te 85 milyon kişinin kimlik bilgilerinin çalındığını kabul etmiştir. Demek ki bu ülkede mesele yalnızca veri toplamak değildir, o veriyi aynı zamanda koruyabilmektir ve siz daha önce koruyamadığınız verilerin üstüne şimdi yenilerini toplamak istiyorsunuz.

Şimdi AK PARTİ iktidarına soruyorum: Vatandaşın kimlik verisini koruyamamışsınız, adres bilgisini koruyamamışsınız, dijital güvenliğe dair güven duygusunu koruyamamışsınız, şimdi kalkıp yeni veri toplama yetkisi istiyorsunuz, neye dayanarak, hangi güvenceyle, hangi denetimle, hangi bağımsız mekanizmayla? Sizin en büyük sorunuz bu millete güven verememenizdir. Bu ülkede insanlar artık yalnız yoksulluktan değil güvensizlikten de yorulmuştur. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun da ifade ettiği gibi, gençlerimiz iş bulamamaktadır, ev bulamamaktadır, yuva kuramamaktadır, hayat planı yapamamaktadır. Şimdi bir de devlete başvurduğunda hayatının her ayrıntısının devasa bir veri havuzunda toplanacağını düşünecektir. Bu ülkede gençler "Çalışsam da olmuyor, uğraşsam da olmuyor, bağlantım yoksa hiç olmuyor, yol açılmıyor." diye düşünmeye başlamışsa orada yalnız ekonomi bozulmamıştır, devlet ile vatandaş arasındaki güven de sarsılmıştır. İktidar olarak ekonomimizi bozdunuz, millî duruşumuzu sarstınız, teröre karşı mücadelede bile milletin zihninde çelişkiler yarattınız; gördük ki verilerimizi de koruyamamışsınız. Neyi tutsak elimizde kalmaktadır; para, pul olmaktadır; hudut, kevgire dönmektedir; gençler, umudunu kaybetmektedir ve şimdi de vatandaşın mahremiyeti yardım yönetimi bahanesiyle sınırsız veri toplama düzenine teslim edilmek istenmektedir.

Biz, sosyal yardımın suistimal edilmesine de karşıyız, ihtiyaç sahibinin hakkının yenmesine de karşıyız ancak bunun yolu bütün toplumu dijital şüpheli gibi görmek değildir. İYİ PARTİ olarak diyoruz ki: "Sosyal yardım" adı altında bilgi toplama düzeni kurulamaz, veri güvenliği zaafı yaşayan bir iktidara vatandaşın bütün hayatını elektronik arşivlere doldurma yetkisi verilemez.

Yardım beklemek durumunda bırakılan milletimizin onurundan, mahremiyetinden ve temel haklarından vazgeçmek zorunda bırakılamayacağını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunacağım ancak...

III.- YOKLAMA

(YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, oylama öncesinde bir toplantı yeter sayısı talebimiz var.

BAŞKAN - Bir toplantı yeter sayısı talebi var.

Sayın Özdağ, Sayın Kaya, Sayın Atmaca, Sayın Kılıç, Sayın Kaya, Sayın Doğan, Sayın Torun, Sayın Sunat, Sayın Çömez, Sayın Taş, Sayın Taşçı, Sayın Aydın, Sayın Kırkpınar, Sayın Arslan, Sayın Çirkin, Sayın Türkkan, Sayın Kocamaz, Sayın Tanrıkulu, Sayın Yaman, Sayın Coşar.

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

XI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Nevroz Uysal Aslan

Vezir Coşkun Parlak

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Şirnak

Hakkâri

Kocaeli

Sinan Çiftiyürek

Ömer Öcalan

Gülderen Varlı

Van

Şanlıurfa

Van

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Van Milletvekili Sayın Gülderen Varlı konuşacaktır.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla selamlıyorum. 11'inci madde üzerine söz aldım.

Teklifin geneline bakıldığında sosyal hakların nasıl pratikte yok edildiğini görüyoruz. Şimdi, bu ülkede her gün kadınlar katlediliyor, her gün birden fazla kadın şüpheli şekilde yaşamını yitiriyor. Buna dair etkili önlemler alınmadığı gibi şiddet gören ve sığınaklara başvuran kadınlara yeni engeller geliyor. Bu engelleri koymak yerine, koruma talep ettiği hâlde katledilen kadınların yaşam hakkı neden korunmuyor, neden bu sorgulanmıyor, başka kadınlar yaşamdan koparılmasın diye neden çözümler üretilmiyor, sığınakların sayısı neden artırılmıyor? Bu düzenleme gibi gerçek dışı yaklaşımlar, toplumda yaşanan sorunlara kalıcı çözümler üretmek yerine hepimizi yani bu Meclisi de oyaltıyor.

Şimdi, 11'inci madde ve sığınaklarda kalan kadınlara ve çocuklara harçlık verileceği söyleniyor. Olumlu bir adım atılmış gibi hakkı, güvenceli yaşamı, sosyal devleti bir kenara bırakıp geçici ve keyfi uygulamaları "yasa teklifi" diye sunuyorlar ama nasıl? Bürokrasi işleyecek, komisyon karar verecek, kadının geliri olmayacak ya da yeterli görülmeyecek. Ayrıca, 6284 sayılı Kanun kapsamında yardım kararı da bulunmayacak. Ancak bütün bunlardan sonra ne verilecekmiş? Harçlık verilecekmiş. Yani kadınların ve çocukların sosyal hakkını şartlara ve bürokratik süreçlere bağlıyorlar, sosyal yardımları hak olmaktan çıkartıp idari takdire bırakıyorlar. Zaten sığınaklara başvuran kadınlar şiddetin, yoksulluğun ve güvencesizliğin içinden geçerek oralara geliyor. Açıkça belirtelim: İktidarın görevi nettir; bu görev, kadının önüne yeni engeller koymak değil yaşam hakkını korumaktır. Kadınların ve çocukların sosyal hakkını "harçlık" kelimesinin içine sıkıştırıyorlar. İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkanlar, 6284 sayılı Kanun'u etkin uygulamayan anlayış bugün kadınlara ne verecekmiş? Harçlık verecekmiş. Bu kabul edilemez. Kime harçlık veriyorsunuz? Koruyamadığınız kadınlara mı veriyorsunuz? Kadınlara harçlık değil güvence gerekiyor. Şiddet gören kadına sunulan destek sadaka diliyle sunulamaz.

Ayrıca, bu maddenin usul ve esaslarının tamamı bakanlık yönetmeliğine bırakılmaktadır. "Bir miktar harçlık vereceğiz ama her şeyi yönetmelikle belirleyeceğiz." diyorsunuz ki verilecek destek dahi belirsizdir. Üstüne "Bu, sosyal devlet adına yapılıyor." da denilmektedir. Bu yaklaşım sosyal devlet değil açıkça sadaka rejimidir. Bakın, sadece mart ayında 31 kadın katledildi, 33 kadın şüpheli şekilde yaşamını yitirdi. Bu ülkede günde 6 kadın katledilirken önümüze yönetmelikle harçlık verilecekmiş gibi sunuluyor. Ülkenin gerçeğini görmüyorsunuz, şiddeti önlemek yerine sorumluluktan kaçırıyorsunuz. Akıl tutulmasıyla hazırlanan bu maddeyi de bu anlayışı da reddediyoruz.

Değerli milletvekilleri, gelelim Van'a. Van'da yaşayan 33 yaşındaki Gönül Alkan 17 Şubat 2026 tarihinde boşanma sürecinde olduğu Kemalettin Alkan tarafından öldürüldü. Korunması gerekiyordu ama maalesef korunamadı. 21 ayrı suç kaydı bulunan ve on birinci yargı paketi kapsamında tahliye edilen fail, Gönül'ü katletti. Bakın, Gönül Alkan'ın annesi Saliha Bozkurt ne diyor? "Kadın cinayetleri işleyenlerin aklı dışarı salınmaması gerekiyor. Bu kişi dışarı çıkarsa bu kez de kendi kızını öldürür. 'Ben pişmanım.' falan demesin. 4 çocuğu öksüz bıraktı. Devlet kızımı neden korumadı? Benim kızım 10 kez karakola ve savcılığa giderek şikâyetçi oldu ama devlet benim kızımı korumadı. Bu kişinin cezaevinden çıkmaması gerekiyordu. Bu kişi ağır bir ceza almalıdır. Kızım on dört yıldır evliydi ve sürekli işkence için şikâyetçi oldu. Bu kişiyi cani olduğunu bildikleri hâlde bıraktılar." diyerek bizlere yani bu Meclise sesleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLDEREN VARLI (Devamla) - Bunlar evladını kaybetmiş bir annenin feryadıdır.

Kısacası, kadınlar sizden harçlık falan istemiyor; güvence ve yaşam istiyor, kadın yoksulluğuna gerçek çözümler üretilmesini istiyor; bu da açık ve nettir. Genel Kuruldaki tüm kadın vekilleri 11'inci maddeye "hayır" demeye davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesiyle 2828 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen ek 14'üncü maddenin birinci fıkrasında geçen "kadınlara ve çocuklara" ibaresinin "kadınlara ve henüz ilköğretim düzeyinde eğitime başlamamış çocuklarına" olarak değiştirilmesini; ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Bu ödemeler, Bakanlık bütçesine, geçici maddi yardımlar için konulan ödenekten karşılanır. Madde kapsamında kadın ve çocuklarına yapılan ödemeler, her türlü fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik şiddet ve istismar kaynaklı vakadan dolayı korunma ihtiyacı bulunan kadın ve çocuklarının, bu duruma gelmelerine sebebiyet vermiş kişiden, yeterli gelirinin olduğu tespit edildiği takdirde tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilemeyenler 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilir. Korunan kişinin gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edildiğinde yapılan yardımlar, bu kişiden 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir."

Aylin Yaman
Ankara
Tahsin Ocaklı
Rize

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Aliye Çoşar
Antalya

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak
Nail Çiler
Kocaeli

Gülcan Kış
Mersin

Serkan Sarı
Balıkesir
Murat Çan
Samsun

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Sayın Aliye Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz aldığım 11'inci maddede kadın sığınmaevlerinde kalan kadın ve çocuklara mevcut durumda sağlanan harçlık için açık oran ve tutarlar belirleniyor. Yine bir torba kanun ve yine Anayasa'ya aykırı düzenlemeler mevcut. Kadın sığınmaevlerinde kalan ve yetersiz geliri olan ya da hiç geliri olmayan kadınlara kanunda açıkça oranı belirtilen net asgari ücret tutarının günlük tutarı kadar günlük harçlık ödenmesi getirilmektedir. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz ortamında asgari ücretin kendisi hâlihazırda ekonomik gerçeklikle bağdaşmıyor.

Ayrıca, teklifte 2828 sayılı Kanun'a eklenen maddede kadına verilecek bu geçici cep harçlığının kime rücu edileceği ya da rücu edilmeyeceği kısmı belirsizdir, bu açıkça belirtilmelidir.

Yine "kadınlara ve çocuklara" ibaresinin "kadınlara ve henüz ilköğretim düzeyinde eğitime başlamamış çocuklarına" olarak değiştirilmesi konusunda bir önergemiz vardır, bu dikkate alınmalıdır. Derin yoksulluğun kadın yoksulluğunu, kadın işsizliğini artırdığı ve kadın istihdamının azaldığı bu ortamda teklifle getirilen günlük harçlığın artırılması sorunun çözümü değildir. Bu ekonomik yıkım tablosunun mimarı AKP iktidarı sorunu çözmek değil, günü kurtarmaya çalışıyor. Biz istiyoruz ki bu teklif sığınmaevlerindeki kadınlara verilecek günlük harçlık için ayrılan bütçe Bakanlığın bütçesinde "kadının güçlendirilmesi" başlığı adı altında yasal bir statüye kavuşsun ancak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2026 yılı bütçesinde sadece yüzde 1,26'sı kadının güçlenmesine ayrılmış. Bakanlığın bütçesinde 2025 yılında bu oran yüzde 2,6'ydı. Aile Bakanlığı kadının güçlendirilmesine bir önceki yıldan da düşük bir payı bütçesine ayırdı. Bakanlığın programına göre 2027 yılında bütçesinde yüzde 0,81; 2028 bütçesinde ise yüzde 0,80 kadının güçlendirilmesi için kullanılacak. Bütçede her yıl kadının güçlendirilmesi için ayrılan pay sistematik olarak düşürülmüştür. Gerçekçi olmak gerekirse adında kadına yer olmayan Bakanlığın bütçesinde de kadına yer yok. Sosyal yardımlar ve bütçesi olmayan projelerle kadınlar güçlenmez. 2024 yılı bütçesinde 2026 yılı için planlanan kadın sığınmaevi hedefi 174 olmuştu, 2026'ya geldiğimizde ise bu hedef 152'ye indirilmiştir. Şimdiye kadar kadın sığınmaevlerine ayrılan kaynak yetersizdir.

2024 yılı itibarıyla 81 ilde 86 ŞÖNİM bulunuyor. 2019-2024 yılları arasında sadece 5 tane ŞÖNİM açılabilmiş. Kadın sığınmaevleri ve ŞÖNİM'lerin sayısı kadına yönelik artan şiddet ortamında yetersizdir. AKP iktidarında verilen sözler ve hedefler konu kadınlar olunca unutuluyor. OECD ülkeleri arasında kadına şiddette yüzde 32'yle 1'inciyiz, çocuk yoksulluğunda yüzde 22,4'le 2'nciyiz.

Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı sadece yüzde 36'dır. Kadın istihdamı için önemli olan kreşlerin sayısı yeterli değildir. Çalışan anneler için belediyelerimizin açtığı kreşler iktidar tarafından engellenmek isteniyor. İktidar, kadınlara üretimde, çalışma hayatında değil, evde rol veriyor. Kadınların yüzde 40'ı kayıt dışı ve sosyal güvencesiz çalışıyor. Dilovası'nda güvencesiz çalıştırılan kadın ve çocuklar İŞKUR binasının yanında, fabrikada öldüler. Kadınların öldüğü bu iş cinayeti, kadın yoksulluğu ve güvencesiz çalışmaya zorlamanın acı bir sonucudur. Bu düzende kadınların hayatı da emeği de yok sayılıyor.

AKP'nin sosyal politikaları kadar sağlık politikaları da plansız ve eksiktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Antalya'nın 2 büyük ilçesi, Manavgat ve Alanya'daki hastane inşaatları bitirilemedi. Manavgat Devlet Hastanesi inşaatı yanlış zemin tercihi yüzünden yıllardır yapılamadı. Alanya Payallar Devlet Hastanesi yine toprak kayması riskiyle faaliyete geçirilemedi. Bu ilçelerimizde mevcut hastanelerdeki yoğun bakım yetersizliği, eksik yatak sayısı ve branş hekim yetersizliği halkı sağlık hizmetlerinden mahrum bırakıyor. Sağlık yatırımları üzerinden Manavgat ve Alanya'yı cezalandırmaktan vazgeçin. Halkın sağlık hizmetlerine erişimini engellemekten de vazgeçin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "net harçlık verilir" ibareleri "düzenli net harçlık verilir" şeklinde değiştirilmiştir.

Selçuk Özdağ

Muğla

Mehmet Atmaca

Bursa

Elif Esen

İstanbul

Mehmet Karaman

Samsun

Şerafettin Kılıç

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Antalya Milletvekili Sayın Şerafettin Kılıç. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi ilk bakışta sosyal hizmetler alanında bazı olumlu düzenlemeler içeriyor gibi görünse de bütüncül ve insan onurunu esas alan bir sosyal politika yaklaşımından uzaktır. Bu durum, özellikle 11'inci maddede yani kadın konukevlerinde kalan kadınlar ve çocuklara yönelik harçlık desteği düzenlemesinde açıkça ortaya çıkmaktadır. Şunu açıkça ifade etmek gerekir: Şiddet mağduru bir kadına verilen sınırlı bir harçlık, sosyal devletin sorumluluğunu yerine getirdiği anlamına gelmez. Bu yaklaşım, derin bir sosyal sorunu geçici araçlarla yönetmeye çalışan dar bir bakış açısının ürünüdür. Kadın konukevlerinde kalan kadınlar, çoğu zaman can güvenliği tehlikede olan, ekonomik olarak kırılgan hâle gelmiş, sosyal çevresinden kopmuş ve çocuklarıyla birlikte hayata yeniden tutunmaya çalışan bireylerdir. Bu insanların karşı karşıya olduğu tablo yalnızca maddi değil aynı zamanda psikolojik, sosyal ve yapısal bir sorundur. Dolayısıyla çözüm de bu çok boyutlu yapıya uygun olmak zorundadır ancak teklif bu çok boyutlu sorunu, tek boyutlu bir araçla ele almaktadır. Harçlık desteği öngörülmekte fakat bu desteğin kadınların

hayatında nasıl bir dönüşüm sağlayacağına dair hiçbir perspektif sunulmamaktadır. Kadın konukevlerinden ayrılan bir bireyin nasıl bir yaşam kuracağı, hangi imkânlarla ayakta duracağı, çocuklarının geleceğinin nasıl güvence altına alınacağı bu düzenlemede karşılık bulmamaktadır.

Sosyal politika yalnızca ihtiyaç anında verilen desteklerden ibaret değildir, asıl mesele insanı o ihtiyaca mahkûm eden şartları ortadan kaldırmaktır. Eğer siz yoksulluğu doğuran sebepleri ortadan kaldırmazsanız, verdiğiniz her destek geçici olmaya mahkûmdur. Bugün burada karşımızda duran düzenleme, yoksulluğu ortadan kaldırmaya değil yönetmeye odaklanmaktadır. Oysa adalet merkezli bir yaklaşım, insanı yardıma bağımlı kılan değil onu kendi ayakları üzerinde durabilir hâle getiren politikalar üretmeyi gerektirir.

Değerli milletvekilleri, burada gözden kaçırılmaması gereken çok önemli bir husus daha vardır: Bugün toplumda aile yapısını zedeleyen, gençlerin değer dünyasını aşındıran ciddi bir kültürel erozyon yaşanmaktadır. Özellikle bazı televizyon programları ve gündüz kuşağı yayınları aile mahremiyetini hiçe sayan, şiddeti normalleştiren, ilişkileri yozlaştıran içerikleriyle toplumsal yapıya zarar vermektedir. Aile içi sorunların ifşa edildiği, insanların özel hayatlarının reyting uğruna teşhir edildiği bu programlar gençler için yanlış rol modeller üretmekte, sorun çözme yerine çatışmayı ve ifşayı teşvik etmektedir. Şiddetin, aldatmanın, aile içi çatışmaların âdetâ sıradanlaştırıldığı bir medya dili toplumun en temel yapı taşı olan aileyi zayıflatmaktadır.

Şimdi sormak gerekir: Bir yandan kadınları şiddetten korumaya çalıştığımızı söylüyoruz, diğer yandan şiddeti ve aile içi çöküşü normalleştiren içeriklere göz mü yumuyoruz? Eğer bu çelişkiyi görmezden gelirsek sosyal politikalarımız eksik kalmaya mahkûmdur. Kadın konukevlerinde kalan birçok kadının hikâyesinin arka planında sadece ekonomik sorunlar değil aynı zamanda kültürel yozlaşma, değer erozyonu ve sağlıksız ilişki modelleri de yer almaktadır. Bu nedenle sosyal politika yalnızca ekonomik destekten ibaret olamaz, aynı zamanda toplumu koruyan, aileyi güçlendiren, gençleri doğru yönlendiren bir anlayışı da içermelidir.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak bu düzenlemeyle verilecek harçlığın kapsamı, miktarı ve uygulanma esasları büyük ölçüde idari takdire bırakılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Bu durum hem hukuki belirlilik ilkesini zedelemekte hem de uygulamada eşitsizliklere zemin hazırlamaktadır. 11'inci madde iyi niyetli bir düzenleme olarak sunulsa da mevcut hâliyle sosyal devlet anlayışının gerektirdiği derinliği ve kapsayıcılığı taşımamaktadır. Şiddet mağduru kadınların yaşadığı sorunlara kalıcı çözümler üretmekten uzak, sınırlı ve yüzeysel bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Bizim ihtiyacımız olan şey geçici çözümler değil, kalıcı adalet mekanizmalarıdır. İhtiyacımız, insanı merkeze alan, onu güçlendiren ve onurlu bir yaşamı güvence altına alan bir sosyal politika anlayışındır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat

Manisa

Mehmet Akalın

Edirne

Uğur Poyraz

Antalya

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Yavuz Aydın

Trabzon

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Manisa Milletvekili Şenol Sunat. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Değerli milletvekilleri, 11'inci madde üzerinde söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, bu madde, kadın konukevlerinde kalan, şiddet mağduru olan, geliri bulunmayan kadınlara ve çocuklarına temel ihtiyaçlarını karşılamak için harçlık verip destek olmak adına bir madde. Evet, çok kıymetli tabii ki ama bu durum, kadınların hayatını kalıcı olarak değiştirmiyor. Sosyal devletin görevi, geçici desteklerle günü kurtarmak değil o kadını yeniden hayata kazandırmak, kendi ayakları üzerinde durabilecek güce ulaştırmaktır; bugün burada eksik olan tam da budur. İstihdam boyutu zayıftır bu konunun, meslek edindirme boyutu yetersizdir, sürdürülebilir çıkış yolu ise net değildir. Kadın konukevlerine gelen her kadının bir meslek kursuna yönlendirilmesi, iş garantili eğitim programlarına dâhil edilmesi ve kamu-özel sektör iş birlikleriyle istihdama geçirilmesi artık bir tercih değil zorunluluk olmalıdır; aksi hâlde, biz kadını korumuyor, sadece geçici olarak barındırıyoruz demektir. Sonra, tekrar aynı riskli hayata geri gönderiyoruz. Bu nedenle, buradan açık bir çağrı yapıyorum: Kadın konukevleri, yalnızca bir sığınma alanı değil aynı zamanda bir üretim ve güçlenme merkezi hâline getirilmelidir. Meslek kursları zorunlu hâle getirilmeli, işveren teşvikleri artırılmalı ve bu kadınlara gerçek bir gelecek sunulmalıdır.

Sayın milletvekilleri, yine, bu kanun teklifinin içinde çok önemli maddeler bulunmaktadır. Örneğin, çok önemli bir konu da bu kanun teklifinde koruyucu aile meselesidir; bu teklifin en kritik başlıklarından biridir bu konu. Devletin en temel sorumluluğunu yani kendi koruması altındaki çocuklara karşı görevini konuşmalıyız, tartışmalıyız çünkü mesele, sadece sosyal hizmet değildir; mesele, devletin vicdanıdır; mesele, sosyal devlet olup olmadığımızın turnusolüdür. Bakınız, devlet koruması altındaki çocuklar hayata zaten dezavantajla başlayan evlatlarımızdır; aile şefkatinden mahrum kalmış, çoğu zaman travmalarla büyümüş, devlete sığınmış çocuklardır ve devlet, bu çocuklar için yalnızca bir kurum değil bir anne, bir baba, bir gelecek umudu olmak zorundadır. Koruyucu aileyi sadece bakım hizmeti olarak tanımlayamayız. Koruyucu aile, bir çocuğun hayatta tutunmasıdır, yeniden güven duymasıdır, travmasını aşmasıdır. Bu, uzmanlık gerektiren bir sosyal politika modelidir. Onun için, koruyucu aile eğitim almış olmalıdır, denetlenmelidir, sürekli desteklenmelidir ve sosyal hizmet sisteminin parçası olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, en büyük sorunlardan biri de devlet korumasındaki gençlere deniyor ki: "Beş yıl kurumda kalırsan hak kazanırsın. Doksan gün ayrılırsan hakkını kaybedersin. Lise mezunu değilsen sistem dışındasın." Soruyorum sizlere: Bu çocuklar hayatın neresinde avantajlı ki siz bir de onların önüne şart koyuyorsunuz? Devletin kendi eksikliğini çocuğa fatura etmesidir bu getirilen. En az lise mezunu olma şartı... Bu ne demektir biliyor musunuz? Zaten eğitim hayatı kesintiye uğramış, travmalar yaşamış, geç başlamış çocuklara diyorsunuz ki: "Sen yeterince başarılı olmadın, bu yüzden devlet seni dışlıyor." Bu, kabul edilemez; devletin görevi elemek değil telafi etmektir. Kanun teklifinde merkezî sınavın ne olduğu belirsiz, yerleştirme süreçleri belirsiz, hakların nasıl kullanılacağı belirsiz. Bu ne demektir? Bu, gençlerin kaderini belirsizliğe terk etmek demektir.

Anayasa'mız çok açık sayın milletvekilleri; devlet, korunmaya muhtaç çocukları topluma kazandırmak zorundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Ama bu teklif hak daraltıyor, ayrımcılık üretiyor, eşitsizliği derinleştiriyor. Bu, sosyal devlet değil sosyal sorumluluktan kaçıştır.

Buradan açıkça ifade etmek isterim ki bu kanun teklifi, bu hâliyle çocuğun üstün yararını gözetmemektedir, sosyal devlet ilkesine uygun değildir, devletin koruma sorumluluğunu zayıflatmaktadır. Biz ne diyoruz? Hak genişletilsin, şartlar kolaylaştırılsın, gençler hayata güçlü başlasın. Hepimizin istediği budur diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP, YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla
Şerafettin Kılıç
Antalya

Elif Esen
İstanbul

Mehmet Atmaca
Bursa
Mehmet Karaman
Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca konuşacaktır. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konumuz sosyal yardımlar ve aile. Maalesef, AK PARTİ'nin yirmi beş yıllık iktidarı döneminde en çok zarar gören, en çok hasar gören aile olmuştur ve bu sonuçlar sosyal yardımların artırılması gereğini doğurmuştur. Yirmi beş yıllık iktidarınız döneminde her açıdan aile yıpranmıştır ve bunun sonuçları olarak aileler dağılıyor, kadın cinayetleri artıyor, aile içi şiddet artıyor, aileler küçülüyor, yetmemiş gibi sosyal yardıma muhtaç aile sayısı da maalesef artıyor.

Bu 12'nci madde geçici bir madde olarak düzenlendi. Getirilen bu torba kanun teklifi, sosyal politika alanında köklü bir reform iddiasıyla sunulsa da derinlemesine incelendiğinde, yapısal sorunları çözmekten uzak pansuman tedbirlerle yoksulluğu yönetmeyi hedefleyen parçalı bir anlayış ürünüdür.

Teklifteki 12'nci maddeyle, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nda yapılan değişiklikler nedeniyle ortaya çıkabilecek hak kayıplarının önlenmesi ve geçiş sürecindeki süre şartlarının uygulanması geçici maddeyle eklenmiştir. Bu geçici maddeyle, 2828 sayılı Kanun kapsamındaki isteğe bağlı sigorta ödemeleri, sosyal ve ekonomik destekler ile ek istihdam haklarının geçmişe dönük taleplerinin sınırlandırılması öngörülmektedir. Düzenleme, müktesep hakların sınırlandırılması açısından tartışmaya sebebiyet verebilecek niteliktedir. Geçmişe dönük hak taleplerinin reddedilmesi bireylerin güvenilirlik ve hukuki istikrar talepleriyle çelişebilir. Ayrıca, idareye geniş takdir yetkisi tanınması uygulamada eşitlik ve öngörülebilirlik açısından sorun teşkil edebilecektir.

Bu madde, mevcut hak kayıplarını önlemek iddiasındadır. Peki, sormak lazım, eğer bu kanun teklifi gerçekten kapsayıcı bir düzenleme ise neden bu kadar karmaşık bir geçiş sürecine ihtiyaç duyulmuştur? Geçici maddenin karmaşık süre hesaplamaları ve başvuru koşulları hukuki belirlilik ve idari uygulama birliği açısından risk teşkil etmektedir. Özellikle on iki aylık hak düşürücü başvuru süresi, sosyal hizmet desteğine muhtaç bireylerin bilgiye erişim zorlukları düşünüldüğünde hak arama hürriyeti önünde engel oluşturabilecektir.

Sosyal hizmetler bir lütuf değil anayasal bir haktır. Bu madde de bu teklifle getirilen parçalı yapının yamalanması çabası olup belirttiğimiz hususlar dikkate alındığında geçici madde gibi geçici bir çözümdür. Teklif ve ilgili madde, sosyal politika alanında yapısal sorunlara çözüm üretmekten ziyade, mevcut sistemi teknik düzenlemelerle yeniden kurgulamaya çalışmaktadır. Ancak bu yaklaşım, hak temelli, eşitlikçi ve sosyal devlet ilkesini esas alan bütüncül bir anlayış ortaya koymamaktadır.

Kanun teklifi, sosyal hizmetlerin kapsayıcılığını artırmayı amaçlasa da hukuki olarak denetim, ölçülülük ve temel hak güvenceleri açısından sorunlar içermektedir. Bu düzenlemelerle sosyal yardımlara muhtaç insan sayısının artacağı açıktır. Bu nedenle, biz bu kanun teklifine "ret" oyu kullanacağız diyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "talep edilmez" ibarelerinin "talep edilemez" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ömer Öcalan
Şanlıurfa
Nevroz Uysal Aslan

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Sinan Çiftiyürek

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
Mehmet Zeki İrmez

Şırnak
BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

Van

Şırnak

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EROL KELEŞ (Elâzığ) - Katılmıyoruz Sayın

Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, önümüzde yine bir torba kanun teklifi, yine birbiriyle bağlantısız yasaların bir aradalığı ve yine ciddiyetten uzak, Meclisin varlığını kadük hâle getiren anlayışın bir tezahürü duruyor.

Bir ülkede işsizlik yapısal olarak güçlendirilip halka yoksullaşma dayatılıyorsa, sosyal bağlar yerle bir edilip toplumsallaşmanın zemini yok ediliyorsa elbette ki iktidar tarafından Meclise getirilen yasalar, mevcut sorunları kökünden çözmek yerine devletin asli görevi olan hizmetleri yardım kuruluşlarına devrederek sermayeye kâr alanı açan birer kurguya dönüşür. Bir ülkede aile yaşamının güçlendirilmesi adına getirilecek düzenlemeler toplumsal cinsiyet rollerini pekiştiriyor, kadınların özgürlüğü önündeki engelleri kaldırmak yerine belirli yükümlülükleri boyunduruğu altına sokuyor ve eşit ebeveynlik hakkı yerine bakım emeğini kadına zimmetliyorsa o ülkede güçlenen aile değil eril, egemen ve tahakkümcü zihniyet olur. Bir ülkede toplumun en hassas kesimini oluşturan çocukları kurgu nesnesi hâline getirerek yasadışı bir zihniyetle kontrol altına almaya çalışırsanız ve çocuklara yönelik yegâne tehdidin şu an için sadece dijital mecralar olduğunu savunursanız ne şimdiyi kurtarabilirsiniz ne de geleceği özgür ve demokratik bir biçimde kurabilirsiniz. Dile getirdiğim bu hususlar bir toplumun nasıl çürütüldüğünün açık ilanıdır. Bilinmelidir ki aileyi mülkiyet, çocuğu nesne, yoksulluğu ise kâr kapısı olarak gören bu anlayışın kuracağı hiçbir gelecek bizleri özgürlüğe taşımayacaktır.

Değerli milletvekilleri, önemli bir başka konuyu bu kürsüden dile getirmek istiyorum. Türkiye'deki hak ihlallerine baktığımızda, hapishanelerde yaşananlar ve özellikle mahpuslara uygulanan politikalar gündemimizin ilk sırasını maalesef teşkil ediyor. Şu an cezaevlerinde uygulanan idari model, genel yönetim anlayışından asla bağımsız değil ve onun bir uzantısı gibi işliyor. Anayasa ve uluslararası hukukta tanımlanan güvenceler çoğu zaman esnetilerek ya da fiilen etkisiz hâle getirilerek uygulanıyor. Mahpusların yaşam koşullarını zorlaştıran, onları yalnızlaştıran ve iradelerini baskı altına alan uygulamalar giderek sıradanlaştırılmak isteniyor. Onlara dayatılan ölümle eş değer bir durum, tam bir yok oluşturma. Özellikle "kuyu tipi hapishane" olarak adlandırılan S tipi ve yüksek güvenlikli cezaevleri, işkence ve kötü muamele uygulamalarının deney sahası niteliğindedir. Haberleşme, iletişim, sosyalleşme ve sağlık gibi her türlü hakkın kullanımı engelleniyor.

Bakınız, Çarşamba S Tipi Hapishanesinde 26 Mart günü koşullara gardiyanlar tarafından baskın yapılıyor. Hiçbir somut gerekçe sunulmadan, sadece "idari karar" denilerek mahpusların yerleri değiştiriliyor. Mahpuslar ters kelepçe ve yerlerde sürüklenme gibi işkence yöntemleriyle derdest edilerek, enselerinden bastırılarak iki büküm vaziyette koşullarından çıkarılıyor. Kamera kaydı varken daha kontrollü davranan görevliler, kayıt bittikten sonra hakarete ve baskıya kaldıkları yerden devam ediyor. İşin trajik yanı, darbedilen ve yaralanan mahpusların uğradığı bu zulmün üzerine bir de "görevli memura mukavemet" ve "slogan atma" iddialarıyla disiplin soruşturmaları açılmış olmasıdır. Bu durum, açıkça işkenceyi örtbas etme çabasıdır.

Daha dün, Beşiri Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tutulan 3 çocuk babası Mehmet Çeviren'in intihar ettiği ileri sürülerek yaşamını yitirdiği bilgisi kamuoyuna yansıdı. Hapishanelerde yaşanan ve açıklığa kavuşturulamayan ölümlere bir yenisi daha maalesef eklendi. Bu olayın da tüm yönleriyle, hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde incelenmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - İnsanlık onurunu zedeleyen, en temel haklara dahi erişimi engelleyen, umudun tükettiği mekânlarda bu infaz rejiminden mesul olan kişi ve kurumlar bu ölümün failidir; bunun bizim açımızdan tartışılacak hiçbir tarafı da yoktur.

Demokratikleşme ve barış, hapishanelerdeki insanlık dışı uygulamaların sonlanmasıyla sağlanabilir ve güçlenebilir. Bu belirttiğimiz, birilerine had çizmek elbette ki değil, olması gerekeni bildirmektir. Meclisin bu konuda da üzerine düşeni yerine getirmesinin önüne de geçilmemelidir.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Mehmet Akalın
Edirne

Yavuz Aydın
Trabzon

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Aynı mahiyetteki önergenin imza sahiplerini okuyorum:

Aylin Yaman
Ankara

Murat Çan
Samsun

Gülcan Kış
Mersin

Ömer Fethi Gürer
Niğde
Serkan Sarı
Balıkesir

Nail Çiler
Kocaeli
Tahsin Ocaklı
Rize
Aykut Kaya

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Değerli milletvekilleri, sözlerime başlamadan önce, 14-20 Nisan Şehitler Haftası vesilesiyle, vatanımızın bağımsızlığı ve milletimizin huzuru için canlarını feda eden tüm kahraman şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Ayrıca, bugün Siverek'te bir okulda yaşanan dehşet verici olayla ilgili olarak tarafsız üzüntümü dile getirirken yetkililere bu olayda sadece gereğini yapmanın yetmeyeceğini, kendi öz eleştirilerini de yapmaları gerektiğini hatırlatmak istiyorum. Yaralanan vatandaşlarımız acil şifalar diliyorum. Çocuklarımızın ikinci evi olarak gördüğümüz okulların bu hâle gelmesi kabul edilemez. Kesinlikle altını çizmek gerekiyor, suç kim tarafından işlenmiş olursa olsun, ne olursa olsun yaptırımı herkese eşit olarak uygulanmalıdır. Suçu, suçluyu kim, hangi organizasyon, kurum, yapı, dizi, film överse övsün gerekli cezayı almalıdır. Toplumda kimse kendini suç işleme imtiyazına sahip zannetmemelidir. Kısaca, vatandaş ile suç arasında mesafe koyacak ortam devlet tarafından acil olarak sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz teklifin 12'nci maddesi ilk bakışta teknik bir geçiş hükmü gibi sunulsa da aslında bu kanun teklifinin en kritik noktalarından birini oluşturmaktadır çünkü bu madde, yapılan düzenlemelerin sahada yaratacağı etkileri doğrudan belirlemektedir. Bu maddeyle iktidar şunu kabul etmektedir: Getirdiği yeni düzenlemeler, özellikle koruyucu aileler, sosyal destek alan çocuklar ve gençler açısından ağır sonuçlar doğuracaktır; işte bu nedenle bir geçiş mekanizması kurma ihtiyacı doğmuştur. Bakınız, madde açıkça diyor ki: "Daha önce ödenmiş sigorta primleri geri alınmayacak, daha önce verilmiş sosyal destekler talep edilmeyecek." Bu, kesinlikle doğru bir yaklaşımdır; devlet kendi verdiği destekten dolayı vatandaşlarını borçlandırmalıdır ancak asıl mesele burada değildir; asıl mesele bu kanunla birlikte getirilen şartlardır. Özellikle istihdam hakkına erişim için getirilen en az beş yıl sistemde kalma şartı, koruma altındaki çocuklar ve gençler açısından son derece ağır bir düzenlemedir. Düşününüz, devlet koruması altındaki bir çocuk hayatının en kırılgan dönemlerinde zaten ciddi zorluklarla mücadele etmektedir; şimdi, siz bu çocuğa diyorsunuz ki "En az beş yıl bu sistem içinde kalırsan sana istihdam hakkı veririm." Bu ne demektir? Bu, dezavantajlı bir çocuğa yeni bir engel daha koymak demektir. İşte, 12'nci madde, bu ağır şartın yaratacağı mağduriyeti bir nebze hafifletmek için yaşa göre kademeli bir geçiş öngörmektedir. Ama soruyorum: Eğer bu düzenlemeyi yürürlüğe koymadan önce böyle bir geçiş ihtiyacı doğuyorsa o düzenlemenin kendisi zaten sorunlu değil midir?

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle ayrıca daha önce hak sahibi olmuş ancak çeşitli nedenlerle istihdam hakkını kullanamamış gençlere on iki ay içinde başvuru hakkı tanınmaktadır. Bu da önemli bir husustur ancak burada da ciddi bir belirsizlik vardır. Bu gençler eski kurallara göre mi yerleştirilecek, yeni sistemin içinde mi değerlendirilecek? Uygulamada nasıl bir yol izlenecek? Bu soruların cevapları net değildir.

Bir başka önemli nokta ise bazı sürelerin hesaplanmasında geçmiş dönemlerin dikkate alınmamasıdır. Bu da yine uygulamada keyfiliğe yol açacak olan açık bir alan yaratmaktadır.

Bu madde bize şunu göstermektedir: Bu teklif, sahayı yeterince analiz etmeden hazırlanmıştır; önce ağır şartlar getirilmiş, sonra bu şartların doğuracağı mağduriyetleri azaltmak için geçici maddelerle yamama yoluna gidilmiştir. Oysa, sosyal hizmetler alanında yapılacak düzenlemeler deneme yanılma yöntemiyle yapılamaz. Burada söz konusu olan çocuklardır, gençlerdir, korunmaya muhtaç bireylerdir. Bu alan kesinlikle hata kaldırmaz. Bizim beklentimiz şudur: İstihdam hakkına erişimde getirilen beş yıl şartı kesinlikle yeniden gözden geçirilmelidir. Geçiş hükümleriyle sorunu örtmek yerine esas düzenleme adil hâle getirilmelidir. Hak sahipliği kriterleri daha kapsayıcı ve daha insani bir çerçevede ele alınmalıdır çünkü sosyal devlet, vatandaşına şart koşan değil vatandaşının yanında duran devlettir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Antalya Milletvekili Aykut Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

AYKUT KAYA (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 12'nci maddesi bazı hak kayıplarını sınırlandırmayı amaçlasa da iktidarın sosyal politika alanındaki yapısal zaaflarını açıkça göstermektedir. Koruyucu aileler, sosyal ve ekonomik destek alan haneler ile devlet korumasındaki gençler, bürokratik belirsizliklerin değil hak temelli bir devlet anlayışının muhatabı olmalıdır. İstihdam hakkı ise başvuru karmaşasına terk edilemez. Devlet hak sahibini tespit etmeli, bilgilendirmeli, yönlendirmeli ve süreci aktif biçimde işletmelidir. Biz, sosyal devleti gerçekten güçlendiren, vatandaşı yormayan, bürokrasiyi azaltan, sahip olduğu hakları erişilebilir ve güvenli kılan düzenlemelerden yanayız; geçici telafi değil kalıcı çözüm istiyoruz.

Taksici esnafımız zor günler geçiriyor. Basit usulden gerçek usule geçilmesi taksici esnafımızı mağdur etmiştir. İstanbul'da 3 şoförün kullandığı bir taksi aylık 300 bin TL ciro yapıyor; bunun 70 bin TL'si yakıt, 55 bin TL'si araç bakımı ve sigortaya gidiyor; geriye yaklaşık 170 bin TL kalıyor vergi ve trafik cezası hariç. Mali cihaz takacağınızı söylediniz, bu mali cihazla birlikte 60-70 bin TL daha taksici esnafın cebinden çıkacak, geriye kalan 100 bin TL 3 aileye bölünecek. Yani buradan soruyorum: Bu insanlar nasıl geçsin, bu işe nasıl devam etsin? Taksici esnafımız yakıttan ÖTV ve KDV ödüyor, araç alırken bir araç parası kadar devlete vergi ödüyor, gece gündüz büyük bir stres altında can güvenliği riskiyle çalışıyor yani daha fazla yormaya gerek var mı taksici esnafımızı? Götürü usulle vergilendirme taksici esnafımız için en adil yöntemdir. İline, ilçesine göre bir bedel belirlenir, esnafımız da bunu 2 taksitte öder, hem prosedürle uğraşmaz hem de daha adil bir vergi verir. Ayrıca, iktidarınızın taksici esnafımıza ÖTV istisnası sözü vardı. Sahi, bu sözünüze ne oldu? Bu sözünüzü tutmanızı ve en az altı yılda bir taksici esnafımıza ÖTV istisnası vermenizi bekliyoruz.

Bugün Antalya'dan yola çıktığınızda tabelalarda "Aksu-Serik-Manavgat" yazıyor yani gideceğiniz ilk 3 ilçenin ismi yazıyor. Serik'i geçince "Manavgat-Alanya-Gazipaşa" yazması gerekiyor ama bakıyorsunuz "Gazipaşa" yok. Manavgat'a geliyorsunuz "Alanya-Mersin" yazıyor, yine "Gazipaşa" yok. Gazipaşa'nın adını Alanya'dan Gazipaşa'ya 45 kilometre kala görüyorsunuz. Buradan iktidar temsilcilerine sormak istiyorum: Gazipaşa ilçemiz Antalya'nın bir ilçesi değil midir? Gazipaşa'yı Antalya'nın bir ilçesi olarak

görmüyor musunuz? Görmediğinizi şuradan anlıyorum: Yirmi dört yıldır bitiremediğiniz Gazipaşa-Anamur yolundan anlıyorum. Gökçeler Barajı'nı yaptınız, çiftçimize doğru düzgün bir su veremediniz. 15 bin nüfuslu Pazarcı Mahallesi'ni bir ilköğretim okuluna mahkûm ettiniz. Uluslararası Gazipaşa Havalimanı'mızın ismini de Alanya'dan önce bir tabelada göremiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Daha tabelalara Gazipaşa'nın adını yazamayan bir anlayış Gazipaşa'yı nasıl kalkındıracak? Gazipaşa'mızın isminin Serik'ten sonraki tabelalarda yer alması hususunda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını göreve davet ediyorum. Gazipaşa'mız hak ettiği değeri görene kadar Gazipaşa'mızın sesi olmaya devam edeceğiz. Merak etmeyin, siz bunları yapmazsanız bizim iktidarımızda Gazipaşa'mız hak ettiği değeri görecektir.

Kaş ilçemizin Sarılar, Çerler ve Ahatlı Mahallelerinin kesiştiği noktada bir mermer ocağı açılmak isteniyor. Kaş merkeze sadece 16 kilometre mesafede, tarihi kalıntıların bulunduğu, birinci derece arkeolojik sit alanı olan ve köy yerleşim alanına yalnızca 300 metre mesafede bir yerden bahsediyoruz. Yani böyle eşsiz bir alana mermer ocağı izni nasıl veriliyor, anlayabilmiş değiliz; akıl alacak gibi değil. Burası, sadece doğal güzelliklere sahip tarihî bir alan değil aynı zamanda tarımın, hayvancılığın yapıldığı, son yıllarda turizmin geliştiği çok değerli bir bölge. Siz burada mermer ocağı açarsanız bu mermer ocağı Kaş'ın doğasına, tarihine, insan sağlığına ve çevresine zarar verecektir. Bu proje derhâl durdurulmalıdır. Biz, dünyaca ünlü Kaş ilçemizin taş ocaklarıyla tahrip edilmesine asla izin vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

AYKUT KAYA (Devamla) - Mehmet Şimşek yurt dışında kaynak arıyor ama diğer yandan milyarlarca dolarlık faizsiz döviz kaynağını kendi ellerimizle kaçırtıyoruz. Alanya ilçemiz başta olmak üzere inşaat sektörüne, yerel esnafa ve şehir ekonomisine ciddi döviz geliri sağlayan konut yatırımcısı yabancılar, ikamet kısıtlaması gibi hatalı ve vizyonsuz göç politikalarıyla başka ülkelere âdeta hediye edilmiştir. Peki, bunun bedelini kim ödüyor? Sahadaki esnaf ödüyor, iflaslar artıyor, insanlar çaresizliğe ve intihara sürükleniyor. Bu konuyu defalarca dile getirdim ama bugüne kadar tek bir somut adım atılmadı. Buradan bir şeyi merak ediyorum: Madem bu sorunu çözmeyecektiniz, aylar önce sivil toplum kuruluşlarını neden Ankara'ya çağırıp umut verdiniz? İktidar temsilcilerini sahadaki vatandaşların gerçek sıkıntılarını görmeye ve çözüm üretmeye davet ediyorum. Çok geç kalıyoruz, yazık oluyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:23.30

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 15 Nisan 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.32